

Številka: IPP: 041-61/2023
Ljubljana, 14. 6. 2024
EVA 2023-3130-0033
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalnih volitvah, EVA 2023-3130-0033 – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne ... pod točko .. sprejela naslednji
S K L E P :
Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalnih volitvah in ga pošlje Državnemu zboru.
Barbara Kolenko Helbl GENERALNA SEKRETARKA
Sklep prejmejo:
<ul style="list-style-type: none">
- Državni zbor Republike Slovenije
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo
- Skupnost občin Slovenije
- Združenje občin Slovenije
- Združenje mestnih občin Slovenije
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
/
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
dr. Roman Lavtar, Vodja Sektorja za lokalno samoupravo, Direktorat za lokalno samoupravo, nevladne organizacije in politični sistem, Ministrstvo za javno upravo Helena Kavčič, sekretarka, Sektor za lokalno samoupravo, Direktorat za lokalno samoupravo, nevladne organizacije in politični sistem, Ministrstvo za javno upravo dr. Aldijana Ahmetović, podsekretarka, Sektor za lokalno samoupravo, Direktorat za lokalno samoupravo, nevladne organizacije in politični sistem, Ministrstvo za javno upravo
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
/
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:
Mag. Franc Props, minister za javno upravo Jure Trbič, državni sekretar, Ministrstvo za javno upravo mag. Mateja Prešern, v.d. generalne direktorice Direktorata za lokalno samoupravo, nevladne organizacije in politični sistem, Ministrstvo za javno upravo dr. Roman Lavtar, vodja Sektorja za lokalno samoupravo, Direktorat za lokalno samoupravo, nevladne organizacije in politični sistem, Ministrstvo za javno upravo Helena Kavčič, sekretarka, Sektor za lokalno samoupravo, Direktorat za lokalno samoupravo, nevladne organizacije in politični sistem, Ministrstvo za javno upravo

dr. Aldijana Ahmetović, podsekretarka, Sektor za lokalno samoupravo, Direktorat za lokalno samoupravo, nevladne organizacije in politični sistem, Ministrstvo za javno upravo

5. Kratek povzetek gradiva:

Besedilo sprememb in dopolnitev Zakona o lokalnih volitvah je pripravljeno predvsem zaradi uskladitve zakona z odločbo Ustavnega sodišča Republike Slovenije številka U-I-7/20/7 (Up-676/19-25) z dne 4. 6. 2020 (Uradni list RS, št. 93/2020). Predlagane spremembe bistveno prispevajo k varstvu javnega interesa oziroma uresničitvi ustavnopravnih vrednot pri izvedbi lokalnih volitev, te so pošten volilni postopek, verodostojnost volilnega izida in zaupanje državljanov v pošteno izvedbo volitev. Poleg sistematične in celovite ureditve volilnega spora se je predlagatelj odločil predlagati še nekatere druge manjše spremembe zakona, ki prispevajo k optimizaciji izvedbe volilnih postopkov.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna			+ 218.324,00	+ 218.324,00
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov			+ 40.000,00	
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):				
<ul style="list-style-type: none"> – prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov, – odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov, – obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov. 				
II. Finančne posledice za državni proračun				
Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:				

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

(Samo če izberete NE pod točko 6.a.)

Kratka obrazložitev:

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

DA

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

Vsem občinam (1. 3. 2024) in reprezentativnim združenjem občin (12. 2. 2024, 1. 3. 2024 in 15. 4. 2024).

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- delno.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani:

Predlagatelj ni upošteval pripomb reprezentativnih združenj, da je treba z enotnim informacijskim sistemom za podporo volitev in referendumov isDVK zagotoviti podporo za vse volitve, tudi za nadomestne in predčasne, pa tudi za vse vrste referendumov in zborov občanov. Predlagatelj pojasnjuje, da Informacijski sistem isDVK zagotavlja podporo za izvedbo rednih lokalnih volitev v vseh občinah hkrati, ki so vsaka štiri leta, ne zagotavlja pa podpore posamičnim nadomestnim, naknadnim in predčasnim volitvam. IsDVK je namreč informacijski sistem v upravljanju Državne volilne komisije, zato njegova vsesplošna uporaba ni mogoča. Informacijski sistem je zasnovan tako, da zahteva sprotni nadzor vnesenih podatkov, preverjanje pravilnosti vnosov volilnih enot in pravilnosti vnosov kandidatur. Zato ob izvedbi rednih lokalnih volitev hkrati sodeluje več državnih organov (poleg Državne volilne komisije še Geodetska uprava Republike Slovenije, Ministrstvo za notranje zadeve in Ministrstvo za javno upravo) in zunanjih izvajalcev. Državni organi so z odločitvijo, da financirajo pripravo in izvedbo informacijske podpore za redne lokalne volitve, zgolj prispevali k preglednosti, zakonitosti in pravilnosti

<p>ugotovljenih izidov glasovanja v občinah. Ne glede na to je izvedba lokalnih volitev še vedno v izključni pristojnosti občinskih volilnih organov. Občine so seznanjene z dejstvom, da je potrebno vse druge volitve, razen rednih, izvesti brez informacijske podpore isDVK. Poleg navedenega, predlagatelj ni upošteval predloga Mestne občine Ljubljana, da se vse vrste volitev uredijo v enem zakonu in da se preuči možnost e-volitev. Predlagatelj je deloma upošteval pripombe združenj občin glede roka za ugovor, saj je ocenil, da sta dva dneva kratek, pa vendar hkrati dovolj dolg rok, v katerem se lahko uveljavlja pravno varstvo. Predlagatelj ni upošteval predlogov reprezentativnih združenj, da se aktivno legitimacijo za vložitev ugovora pri občinski volilni komisiji omeji zgolj na kandidate, predstavnike kandidature oziroma predstavnike liste kandidata.</p>	
9. Predstavitve sodelovanja javnosti:	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	DA
<p>V razpravo so se lahko vključili tudi predstavniki zainteresirane in strokovne javnosti z možnostjo podajanja komentarjev na gradivo objavljeno dne 1. 3. 2024 na spletnem portalu e-demokracija eUprava - Predlog predpisa (gov.si). Do izteka roka, določenega za podajo mnenj oziroma komentarjev javnosti 29. 3. 2024, je ministrstvo, pristojno za lokalno samoupravo poleg predlogov reprezentativnih združenj, občinskih volilnih komisij občin in Občine Radovljica, Občine Kamnik, Občine Ajdovščina, Občine Braslovče, Mestne občine Koper, Občine Ribnica in Občine Ljutomer prejelo še dve vsebinski pripombi posameznikov s predlogom za spremembo Zakona o lokalnih volitvah v delu, ko ureja zbiranje podpore kandidatom in nestrinjanje z ukinjanjem volitev v svete ožjih delov občin.</p>	
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	NE
<p>Mag. Franc Props MINISTER</p>	

PRILOGI:

- Predlog sklepa Vlade
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalnih volitvah, EVA 2020-3130-0026

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne ... pod točko .. sprejela naslednji

S K L E P :

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalnih volitvah in ga pošlje Državnemu zboru.

Barbara Kolenko Helbl
GENERALNA SEKRETARKA

Sklep prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo
- Skupnost občin Slovenije
- Združenje občin Slovenije
- Združenje mestnih občin Slovenije

PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O LOKALNIH VOLITVAH

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalnih volitvah (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 83/12, 68/17 in 93/20 – odl. US; v nadaljnjem besedilu: ZLV) je pripravljen predvsem zaradi uskladitve zakona z odločbo Ustavnega sodišča Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Ustavno sodišče) številka U-I-7/20-7 (Up-676/19-25) z dne 4. junija 2020 (Uradni list RS, št. 93/20).

Ustavno sodišče je v odločbi U-I-7/20-7 (Up-676/19-25) ugotovilo, da so 100., 101. in 102. člen ZLV v neskladju z Ustavo Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ustava), ker ne urejajo postopka varstva volilne pravice po dnevu glasovanja. Ugotovilo je namreč, da ureditev postopka s pritožbo pred občinskim svetom ne vsebuje vseh prvin, ki bi morale biti določene za učinkovito uresničevanje pravice do pravnega sredstva iz 25. člena ustave, saj iz nje ne izhaja, katere nepravilnosti je mogoče uveljavljati s pritožbo. Ustavno sodišče je nadalje ugotovilo, da ZLV nima določb o poteku postopka pred občinskim svetom, ki bi bile prilagojene posebni naravi volilne pravice pri lokalnih volitvah (npr. krajši procesni roki, določitev trditvenega in dokaznega bremena, pravila glede izvajanja dokazov, izvajanja javne obravnave) in ne ureja posebnosti tega postopka z vidika razdelitve pristojnosti odločanja o pritožbi med mandatno komisijo in občinskim svetom. Prav tako niso določena merila, po katerih naj občinski svet presoja kršitve, kot tudi ne pooblastila, ki jih ima občinski svet pri odločanju. Ustavno sodišče je poudarilo, da niti ZLV niti Zakon o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 11/14 – popr., 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDSLS-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A in 80/20 – ZIUOOPE; v nadaljnjem besedilu: ZLS) občinskemu svetu ne dajeta pooblastila za razveljavitev volitev ali ugotovitev drugačnega volilnega izida. Prav tako ne zahtevata, da bi moral občinski svet obrazložiti svojo odločitev, vsaj z bistvenimi razlogi zanjo, kar onemogoča, da bi Upravno sodišče Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: upravno sodišče) učinkovito preizkusilo njegovo odločitev. Obenem je Ustavno sodišče v odločbi št. Up-135/19, U-I-37/19 že opozorilo na nekatere pomanjkljivosti ureditve sodnega varstva volilne pravice pri lokalnih volitvah v ZLV in ZLS in sicer, da zakona dovoljujeta sodno varstvo zoper odločitev občinskega sveta le v primeru, ko ta pritožbi ne ugotovi (prvi odstavek 101. člena ZLV). Poleg tega ZLV in ZLS kot specialna zakona ne določata, iz katerih razlogov (zaradi katerih nepravilnosti) je mogoče vložiti pritožbo na upravno sodišče in kakšna so merila presoje. ZLV in ZLS prav tako ne vsebujeta postopkovnih pravil v postopku odločanja pred upravnim sodiščem (procesni roki, pravila o trditvenem in dokaznem bremenu itd.). Ustavno sodišče je opozorilo, da volilni spor po volilnem dnevu ni upravni spor, temveč posebno sodno varstvo volilne pravice, namenjeno varstvu javnega interesa oziroma ustavnopravnih vrednot, zato mora zakonodajalec ta postopek urediti posebej. ZLV in ZLS nimata ustreznih določb, primerna uporaba Zakona o upravnem sporu (Uradni list RS, št. 105/06, 107/09 – odl. US, 62/10, 98/11 – odl. US, 109/12, 10/17 – ZPP-E in 49/23; v nadaljnjem besedilu: ZUS-1) pa tudi ne zadošča. ZLV in ZLS sicer določata volilnega sodnika (upravno sodišče), pravno sredstvo (pritožba) in rok (15 dni), sicer pa ZLV usmerja na primerno uporabo ZUS-1.

Poleg celovite ureditve volilnega spora se je predlagatelj odločil predlagati še nekatere druge manjše spremembe zakona, ki pripomorejo h kar najboljši izvedbi volilnih postopkov: določitev pogojev za imenovanje predsednikov in namestnikov občinskih volilnih komisij, omejitev zaračunavanja nekaterih stroškov državnih organov, nastalih pri izvedbi lokalnih volitev ter določitev pravne podlage za povezovanje evidenc in upravljanje osebnih podatkov kandidatov.

2. CILJI, NAČELA IN POGlavITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilj Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah ZLV (v nadaljnjem besedilu: predlog zakona) je uskladitev ZLV z odločbo Ustavnega sodišča U-I-7/20-7. V ZLV se novelirajo tiste določbe, za katere je Ustavno sodišče ugotovilo, da niso v skladu z ustavo, in tiste določbe, za katere je bilo ugotovljeno, da so premalo natančne in neučinkovite, zato bo sprememba določb pomenila korak naprej k bolj pregledni, predvidljivi in učinkoviti izvedbi lokalnih volitev.

Predlog zakona zagotavlja, da bo varstvo volilne pravice učinkovito, izvedba lokalnih volitev pa preprostejša in preglednejša tako z vidika izvajalca oziroma nosilca volilnega procesa kot z vidika oseb, ki na volitvah izvajajo svojo aktivno in pasivno volilno pravico.

2.2 Načela

Predlog zakona upošteva zlasti načelo jasnosti in določnosti, ki je del širšega načela pravne države, načelo pravne varnosti in predvidljivosti ter načelo zakonitosti.

Načeli zakonitosti in preglednosti se uveljavljata predvsem tako, da zakon jasno in pregledno ureja pravila volilnega spora in volilnega procesa.

Načelo učinkovitosti se upošteva tako, da se odpravljajo določbe, ki bremenijo postopek in povečujejo možnost napak.

2.3 Poglavitne rešitve

Volilni spor

Volilna pravica ima, po mnenju Ustavnega sodišča, posebno naravo, saj se, čeprav je osebna pravica, lahko uresničuje le kolektivno, to je skupaj z drugimi volivci na vnaprej organiziran način in po vnaprej določenem postopku. Zato mora biti pravno varstvo te pravice prilagojeno njeni posebni naravi, saj ni namenjeno varstvu subjektivnega pravnega položaja posameznega volivca ali kandidata, temveč varstvu javnega interesa oziroma ustavnopravnih vrednot. Te vrednote so pošten volilni postopek (spoštovanje volilnih pravil), verodostojnost volilnega izida in zaupanje državljanov v pošteno izvedbo volitev. Objektivnost pravnega varstva volilne pravice se zagotavlja tako, da se ne upoštevajo vse ugotovljene nepravilnosti v volilnem postopku, ampak tiste, ki so ali bi lahko vplivale na razdelitev mandatov.

Na ustrezno ureditev pravnega varstva volilne pravice opozarja tudi Kodeks dobre prakse v volilnih zadevah Beneške komisije (Code of good practice in electoral matters, European commission for democracy through law, Venice commission; v nadaljnjem besedilu Kodeks dobre prakse v volilnih zadevah) iz leta 2002. Kodeks sicer ni neposredno zavezujoč pravni vir, vendar se njegova priporočila po mnenju Ustavnega sodišča v veliki meri prekrivajo z zahtevami ustave. Kodeks v razdelku 3.3., ki se nanaša na sistem učinkovitega pravnega varstva, določa vrsto priporočil, ki naj jih upoštevajo države članice Sveta Evrope. Zlasti poudarja, da mora biti končna odločitev o spoštovanju volilnega postopka vedno pridržana sodišču, da morajo biti postopek odločanja, pristojni organi in njihova pooblastila jasno določeni, da mora sodišče imeti pooblastilo, da v celoti ali delno razveljavi volitve, če ugotovi nepravilnosti, ki bi lahko vplivale na volilni izid in odredi ponovitev glasovanja. Kodeks še poudarja, da mora vsak volivec imeti pravico do pravnega sredstva, pri čemer se lahko določi, da ima pravno sredstvo zoper izid volitev razumen kvorum volivcev. Za vložitve pravnega sredstva morajo biti predpisani kratki roki, v postopku mora biti spoštovano načelo kontradiktornosti, posebej je poudarjena tudi pravica do javne obravnave.

Izhodišča za ureditev volilnega spora v predlogu zakona sledijo okviru, ki ga je pripravila medresorska delovna skupina Vlade Republike Slovenije v kateri so bili, med drugimi, predstavniki Ministrstva za javno upravo (v nadaljnjem besedilu: MJU), Službe vlade za zakonodajo, Pravne fakultete Univerze v Ljubljani in Državne volilne komisije (v nadaljnjem

besedilu: DVK). Rešitve, glede zakonskega okvira za ureditev tovrstnega spora, ki jih je pripravila omenjena vladna delovna skupina so že vključene v veljavni Zakon o državnem svetu (novela ZDSve-B iz leta 2023) in v Zakon o referendumu in o ljudski iniciativi (novela ZRLI-F iz leta 2024). Smiselno podobno je volilni spor urejen v predlogu tega zakona.

V skladu z odločbo Ustavnega sodišča iz junija 2020 in na podlagi Kodeksa dobre prakse v volilnih zadevah predlog zakona določa, da lahko vsak volivec, kandidat ali vsak predstavnik kandidature oziroma predstavnik liste kandidatov v dveh dneh po dnevu glasovanja vložijo ugovor pri občinski volilni komisiji. Ugovor se lahko vložijo zaradi nepravilnosti pri izvajanju volilnih opravil volilnih odborov. Če se v ugovoru zatrjuje, da so pri izvajanju volilnih opravil volilnih odborov nastale nepravilnosti, ki so ali bi lahko privedle do drugačne razdelitve mandatov, mora biti v ugovoru opisan tudi vpliv nepravilnosti na razdelitev mandatov. Če je ugovor nepopoln ali nerazumljiv, občinska volilna komisija vlagatelja ugovora takoj pozove, da ugovor v dveh dneh dopolni oziroma popravi. Če vlagatelj ugovora v danem roku ne dopolni oziroma popravi, se ugovor zavrne. Če občinska volilna komisija izve za nepravilnosti na drug način, po uradni dolžnosti ugotovi obstoj teh nepravilnosti. Občinska volilna komisija se do zatrjevanih nepravilnosti iz ugovorov in do nepravilnosti, ugotovljenih po uradni dolžnosti, opredeli v aktu o izidu volitev v občini, v katerem navede tudi ugovore, ki so bili zavrnjeni. Če občinska volilna komisija na podlagi ugovora ali po uradni dolžnosti ugotovi obstoj nepravilnosti iz drugega odstavka 98. člena ZLV, jih odpravi oziroma njihovo odpravo zahteva od volilnega odbora. Volilni odbor mora nepravilnosti odpraviti nemudoma oziroma najpozneje v treh dneh od prejema zahteve. Če je volilni odbor napačno ugotovil izid glasovanja, lahko občinska volilna komisija sama ugotovi izid volitev. Če nepravilnosti iz drugega odstavka 98. člena ni mogoče odpraviti, so pa takšne, da so ali bi lahko privedle do drugačne razdelitve mandatov, občinska volilna komisija s sklepom delno ali v celoti razveljavi volitve, na katerih je prišlo do nepravilnosti, ter odredi in določi datum ponovnih volitev, upoštevajoč s tem zakonom določene roke za izvedbo volitev. Sklep se objavi v uradnem glasilu občine. Zoper sklep občinske volilne komisije o delni ali celotni razveljavitvi volitev je možno vložiti tožbo v skladu s tretjim odstavkom 99. člena ZLV.

Predlog zakona nadalje ureja tudi vložitev tožbe na upravno sodišče, in sicer določa, da lahko vsak vlagatelj ugovora v petnajstih dneh po objavi akta o izidu volitev v občini vložijo tožbo na sodišče. Tožbo lahko vložijo zaradi nepravilnosti iz drugega odstavka 98. člena ZLV, ki jih občinska volilna komisija ni ugotovila ali niso bile odpravljene. Izjemoma lahko v petnajstih dneh po objavi akta o izidu volitev v občini zaradi nepravilnosti iz drugega odstavka 98. člena ZLV vložijo tožbo na sodišče tudi upravičenec za vložitev ugovora iz prvega odstavka 98. člena ZLV, ki v tožbi izkaže, da je za nepravilnosti, ki bi jih bilo mogoče uveljavljati v ugovoru, izvedel šele po izteku roka za vložitev ugovora in da zanje pred iztekom roka za vložitev ugovora ni mogel vedeti. Obenem lahko vsak volivec, kandidat, predstavnik kandidature oziroma predstavnik liste kandidatov v petnajstih dneh po objavi sklepa občinske volilne komisije o razveljavitvi volitev iz šestega odstavka 98. člena ZLV vložijo tožbo na sodišče. Tožba se lahko vložijo zaradi kršitev ZLV ali zaradi napačne ugotovitve dejanskega stanja. Tožba zadrži izvršitev sklepa občinske volilne komisije o razveljavitvi volitev iz šestega odstavka 98. člena ZLV. Vsak volivec, kandidat, predstavnik kandidature oziroma liste kandidatov lahko v petnajstih dneh po objavi akta o izidu volitev v občini vložijo tožbo na sodišče tudi zaradi nepravilnosti, ki so nastale pri delu občinske volilne komisije, v volilni kampanji oziroma v zvezi z njenim financiranjem in zaradi nepravilnosti, ki so po svoji naravi v temeljih prizadele poštenost volilnega postopka, niso pa nastale pri izvajanju volilnih opravil volilnih odborov.

Volilni sodnik je upravno sodišče, pri poslovanju z njim pa predlog zakona v primerjavi z drugimi postopki prinaša dve pomembni novosti, elektronsko vlaganje vlog in elektronsko vročanje sodnih pisanj ter zahtevo, da lahko v postopku pred sodiščem stranka opravlja procesna dejanja samo po pooblaščenju, ki je odvetnik ali odvetniška družba, razen če je sama odvetnik oziroma občinski odvetnik, ko je stranka občinska volilna komisija ali občina.

S spremembo ureditve volilnega spora je bilo treba poseči tudi v ZLS, saj je bilo treba upoštevati Kodeks dobre prakse v volilnih zadevah, da je treba volilni spor urediti na enem mestu, v enem predpisu. Zato so predlagane tudi spremembe členov ZLS, ki urejajo konstituiranje občinskega sveta in začetek mandata občinskega sveta in župana.

Pomembna novost je tudi poseg v 37.a člen ZLS, saj je predlagano, da občinski svet po novem ne potrjuje več mandatov novoizvoljenih članov občinskega sveta. Člani predstavniškega telesa pridobijo to lastnost z izvolitvijo. Do zdaj je veljala potrditev mandata kot avtoritativna ugotovitev, da je bil član občinskega sveta veljavno izvoljen, torej zakonito izvoljen. Tedaj je lahko začel izvajati svojo funkcijo. Potrditev mandatov je bila pogoj, da se občinski svet konstituira. Takšna rešitev je bila povzeta po vzoru potrditve mandatov poslancev državnega zbora, ki jo zapoveduje tretji odstavek 82. člena ustave. Vendar je že ustavna določba delno odstopila od pravila, da lahko o pravilnosti izvolitve odloča le državni zbor, saj je omogočila pravno varstvo. Enako je do zdaj veljalo za mandate članov občinskega sveta. Občinski svet s podrobnejšo ureditvijo volilnega spora in določitvijo volilnega sodnika v predlogu zakona ne odloča več o pravilnosti izvolitve članov občinskega sveta. Po uveljavitvi predlaganih sprememb se bo tako občinski svet zgolj seznanil z izvolitvijo članov, o zakonitosti izvolitev pa bo že pred tem presojal volilni organ ali sodišče.

Veljavni ZLV ne določa, kdaj se mora novoizvoljeni občinski svet sestati na konstitutivni seji. Ureditev tega vprašanja je bila prepuščena poslovníkom občinskih svetov, zato so se v praksi pojavljale številne težave in interpretacije o tem, kdaj sklicati sejo in kdaj jo opraviti. Novoizvoljeni člani občinskih svetov so bili tako od občine do občine v različnem položaju, v posamičnih primerih pa se je celo po nepotrebem odlašalo s sklicem in izvedbo konstitutivne seje. Zato je predlogom zakona predlagana enotna ureditev, da se občinski svet konstituira na prvi seji po volitvah, ki se opravi najpozneje v 14 dneh po objavi akta o izidu volitev v občini.

Predlog zakona skladno z novo ureditvijo, ko občinski svet ne odloča o potrditvi mandatov, ampak se z izvolitvijo le seznanja, določa tudi, kdaj člani občinskega sveta in župan pridobijo mandat in kdaj ga začnejo izvrševati. S tem so odpravljene morebitne nejasnosti, kdaj začneta organa občine izvrševati mandat v primeru, ko zaradi volilnega spora ni izvoljen župan, oziroma ni izvoljena večina članov občinskega sveta.

Določitev pogojev za imenovanje predsednikov in namestnikov občinskih volilnih komisij

Zaradi velikega števila občin in njihove raznovrstnosti glede na število prebivalcev je pri imenovanju predsednikov občinskih volilnih komisij in njihovih namestnikov predlagana izjema od splošnega pravila, da v volilnih organih občin sodelujejo prebivalci, ki imajo v občini volilno pravico. V nekaterih občinah tega pogoja ni mogoče zagotoviti, ker tam ni sodnikov ali drugih oseb, ki imajo v Republiki Sloveniji pridobljeno najmanj pravno izobrazbo, pridobljeno po študijskem programu prve in druge stopnje oziroma pravno izobrazbo, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljeni po študijskih programih druge stopnje, in je v skladu z Zakonom o slovenskem ogrodju kvalifikacij (Uradni list RS, št. 104/15 in 100/22 – ZSZUN; v nadaljevanju: ZSOK) uvrščena v 8. raven. Z novo ureditvijo neodvisnost in strokovnost predsednika in namestnika občinske volilne komisije prevladata nad teritorialnim načelom. Zato je predlagano, da so predsedniki občinske volilne komisije in njihovi namestniki lahko imenovani izmed oseb, ki imajo stalno prebivališče v Republiki Sloveniji.

Omejitev zaračunavanja stroškov državnih organov občinam

V sodobni praksi in zakonodaji dobrega medinstitucionalnega dialoga se upošteva načelo, da si državni organi in občine med seboj ne zaračunavajo storitev ali obveznosti, ki izhajajo iz delovanja organov ene ali druge oblasti. V skladu s tem načelom naj bi si država in občina zaračunavali le nujne materialne stroške. Tak primer je uporabnina za volišča v primeru državnih volitev in referendumov, ki jih DVK določi v prostorih, ki so v lasti občin. V teh primerih DVK šolam, krajevnim skupnostim ali gasilskim društvom poravnava uporabnino za pokritje stroškov, ki jih imajo navedeni organi z ogrevanjem, električno energijo in končnim čiščenjem prostora, v katerem je potekalo glasovanje. Drug podoben primer v nasprotni smeri je tiskanje volilnih imenikov ob rednih lokalnih volitvah stroške, katerega pristojno ministrstvo na podlagi določb Zakona o evidenci volilne pravice (Uradni list RS, št. 98/13 in 12/24 – ZVDZ-E; v nadaljnjem besedilu: ZEVP-2) zaračuna občinam.

ZLV glede stroškov določa, da stroške za izvedbo lokalnih volitev krijejo občine. Zaradi prakse, ki se je ponekod uveljavila predvsem od rednih lokalnih volitev leta 2010 dalje, ko je MJU 6. avgusta 2010 izdalo pojasnilo o načinu in vrsti zaračunavanja stroškov, se je

odstopilo od načela o nezaračunavanju storitev ali obveznosti, ki izhajajo iz delovanja organov (štev. dokumenta 040-15/2010/3). K temu sta pripomogli tudi sodba Okrožnega sodišča v Kopru II Pg 168/2015 z dne 21. oktobra 2016 in sodba Višjega sodišča v Kopru, Cpg 329/2016 z dne 18. aprila 2017, v katerih sta sodišči ob pomanjkanju podrobnejših določb ZLV odločili, da sme Upravna enota Koper Mestni občini Koper zaračunati ne le materialne stroške, ki jih je morebiti imela ob rednih lokalnih volitvah, ampak tudi stroške dela zaposlenih. S predlagano spremembo 3. člena ZLV se zato določa omejitev zaračunavanja stroškov državnih organov v breme občin. Čeprav je v skupnih stroških rednih lokalnih volitev v letu 2018 plačilo upravnim enotam obsegalo le 0,8 % celotnega stroška rednih lokalnih volitev, gre za načeloma pomembno vprašanje, ki ob vsakokratni izvedbi rednih lokalnih volitev sproža konflikte, včasih tudi s sodnim epilogom. Na že omenjenih lokalnih volitvah v letu 2018 je ta znesek v treh občinah presegel tisoč evrov, v eni pa dva tisoč evrov. V vseh primerih so upravne enote občinam zaračunale tudi stroške dela.

Predlagana rešitev temelji na ugotovitvi, da državni organi svoje naloge v času rednih lokalnih volitev izvajajo zaradi uresničevanja ustavno zagotovljene volilne pravice. Zato ni utemeljeno, da svoje delo zaračunavajo občinam, saj gre za organe, ki jim je z zakonom zapovedana obveznost, ki se nanaša na uresničevanje volilne pravice, tudi volilne pravice občanov v občinah. Ker je ta obveznost pretežno povezana z evidenco volilne pravice, je sedanja praksa še toliko bolj nenavadna, saj državni organi na dan, ko poteka glasovanje na voliščih, posredno skrbijo tudi za odpravo napak, ki so nastale ob pripravi volilnih imenikov.

Določitev pravne podlage za povezovanje evidenc in upravljanje osebnih podatkov

V skladu z 19. členom ZEVP-2 imajo neposreden vpogled in uporabo podatkov iz evidence volilne pravice (preverjanje kandidatur) tudi občinske volilne komisije. Pri preverjanju zakonitosti kandidatur se soočajo z velikim številom kandidatov, ko je za vsakega treba preveriti, ali izpolnjuje pogoje za kandidaturo. ZLV nima pravne podlage, da bi bilo mogoče podatke o kandidatih, ki jih občinska volilna komisija pretvori v elektronsko obliko, skupinsko preveriti v evidenci volilne pravice. Zato je ta faza poseben izziv za občinsko volilno komisijo, ker jo mora opraviti v izjemno kratkih časovnih okvirih, še posebej ko gre za večje občine z velikim številom kandidatnih list in kandidatov, v največjih občinah tudi z nekaj sto kandidati. Da bi to fazo opravili hitreje in natančneje, se s predlogom zakona določa pravna podlaga, s katero se za preverjanje kandidatur (pravilnost podatkov oziroma obstoj volilne pravice) z uporabo osebnega imena in datuma rojstva ali EMŠO podatki o kandidatih, ki jih v informacijski sistem vnesejo občinske volilne komisije, neposredno računalniško povežejo z evidenco volilne pravice.

Druga sprememba se nanaša na upravljanje zbirk osebnih podatkov kandidatov. Državni organi zagotavljajo vsem občinskim volilnim komisijam informacijsko podporo rednim lokalnim volitvam. Informacijski sistem (v nadaljnjem besedilu: isDVK) zagotavlja podporo kandidacijskemu postopku, določitvi kandidatnih list, zajemu volilne udeležbe, vnosu rezultatov glasovanja, izračunu rezultatov volitev in njihovi objavi. Občinske volilne komisije uporabljajo aplikacijo že od leta 2006, ob vsakih rednih lokalnih volitvah so jo uporabljale prav vse občine, čeprav njena uporaba ni obvezna. Aplikacija je centralno vodena na strežnikih MJU občinske volilne komisije vnašajo kandidatne liste lokalno. Aplikacijo varujejo najvišji varnostni standardi za informacijske storitve. Predlog zakona daje pravno podlago DVK, da v skladu z novo ureditvijo postane pristojni organ za zagotavljanje enotne informacijske podpore za redne lokalne volitve in da soupravlja podatke, katerih upravljavci so občinske volilne komisije. Takšna rešitev je za učinkovito izvedbo rednih lokalnih volitev nujna. V skladu z 28. členom Splošne uredbe 2016/679/EU o varstvu podatkov (2016/679/EU) mora imeti državni organ, ki ni upravljavec osebnih podatkov, za obdelovanje osebnih podatkov sklenjen dogovor z upravljavcem. Dosedanja rešitev je bila upravno breme, saj je moral MJU skleniti sporazume o obdelovanju podatkov z vsemi 212 občinskimi volilnimi komisijami. Nova rešitev določa, da so občinske volilne komisije in državni organ, pristojen za informacijsko podporo lokalnih volitev, skupni upravljavci osebnih podatkov izključno za zagotavljanje informacijske podpore rednih lokalnih volitev.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNOFINANČNA SREDSTVA

Predlagane spremembe imajo posledice za državni proračun in druga javnofinančna sredstva.

Zaradi spremembe 45.a člena ZLV bo narasel strošek rednih lokalnih volitev, ki jih krijejo občine, saj bodo člani volilnih organov upravičeni do nadomestila tako za prvi kot drugi krog županskih volitev. Na rednih lokalnih volitvah leta 2022 je v 47-tih občinah potekal tudi drugi krog županskih volitev, pri čemer člani volilnih organov za drugi krog niso prejeli dodatnega plačila. Poleg tega bodo višja nadomestila za člane občinskih volilnih komisij v občinah z več kot 25.000 volilnimi upravičenci na zadnjih rednih lokalnih volitvah, in sicer bodo ti upravičeni do 40 %, 50 % in 100 % višjih nadomestil. Glede na število volivcev na zadnjih lokalnih volitvah se bodo nadomestila v Mestni občini Ljubljana zvišala za 100 %, v Mestni občini Maribor za 50 % in v Mestni občini Koper, Mestni občini Kranj, Mestni občini Celje, Mestni občini Novo mesto, Občini Domžale, Mestni občini Velenje in Mestni občini Nova gorica za 40 %. Finančne posledice za občinske proračune so ocenjene na 40.000 EUR za leto 2026.

Zaradi predlagane spremembe volilnega spora predlagatelj predvideva dodatne finančne posledice za državni proračun zaradi zaposlitve treh dodatnih sodnikov in treh strokovnih sodelavcev na upravnem sodišču. Finančne posledice so ocenjene v višini 148.049 EUR na leto za zaposlitev treh sodnikov in 70.275 EUR na leto za zaposlitev treh strokovnih sodelavcev.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlog zakona ne predvideva porabe proračunskih sredstev v obdobju, za katero je bil državni proračun že sprejet.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom Evropske unije, saj je ureditev volilnega sistema v pristojnosti posamezne države članice. Ureditve v drugih pravnih sistemih so prikazane po državah po abecednem vrstnem redu.

Andora

Sestava volilnih organov

Pluralnost občinskih volilnih organov se zagotavlja tako, da sta poleg dveh političnih predstavnikov, ki ju imenuje občinski svet, druga dva člana občinskih volilnih organov izbrana izmed naključno izbranih prebivalcev občine. Sodniki so lahko člani občinskih volilnih organov le, če so naključno izbrani kot občani.

Volilni spor

Vsak volivec se lahko pritoži iz katerega koli razloga, ki bi lahko pokazal na nepravilnosti v volilnem postopku, in s tem začne volilni spor. O pritožbi na prvi stopnji odloča v ta namen ustanovljeni volilni odbor, nato pa drugostopenjsko sodišče (upravni oddelek višjega sodišča v Andori), če je v 24 urah vložena pritožba zoper odločitev volilnega odbora. Če ta ugotovi nepravilnosti, ki bi lahko vplivale na izid volitev, lahko razveljavi volitve.

Armenija

Sestava volilnih organov

Za organizacijo in izvedbo volitev ter razglasitev rezultatov lokalnih volitev, razen sveta starejših v Erevanu, je pristojna okrožna volilna komisija. Okrožna volilna komisija je stalni državni organ, imenuje jo osrednja volilna komisija za mandatno dobo šestih let. Izvedbo volitev in referendumov ter seštevanje volilnih rezultatov organizirajo okrajne volilne komisije, ki sočasne. Te komisije se oblikujejo najprej 30 in najpozneje 25 dni pred dnevom volitev, njihova pooblastila pa prenehajo sedmi dan po razglasitvi rezultatov.

Okrožna volilna komisija je sestavljena iz sedmih članov, od katerih morata biti vsaj dva drugega spola. Član okrožne volilne komisije ne sme niti delovati kot član nobene politične stranke niti opravljati političnih dejavnosti v času svojega mandata, v volilni komisiji deluje neodvisno in ne zastopa osebe, ki ga je imenovala, v javnih govorih mora pokazati politično zadržanost.

Državljan Republike Armenije, ki ima volilno pravico, lahko zaprosi za vključitev v sestavo okrajnih volilnih komisij, če ne opravlja javnih političnih dejavnosti in ima višjo pravno izobrazbo in vsaj dve leti delovne dobe v zadnjih petih letih, ali znanstveno stopnjo pravne izobrazbe in vsaj eno leto delovne dobe v zadnjih štirih letih, ali visokošolsko izobraževanje in vsaj tri leta delovne dobe v javni službi državnih organov ali lokalni skupnosti, ali vodstveni položaj v zadnjih šestih letih v organih državne ali lokalne skupnosti ali državnih negospodarskih organizacij, ali visoko izobrazbo in vsaj dve leti delovnih izkušenj v stalni volilni komisiji v zadnjih petih letih, ali vsaj dve leti delovnih izkušenj pri osrednji volilni komisiji.

Osrednja volilna komisija v medijih objavi obvestilo za izbiro kandidatov za člane okrajnih volilnih komisij. V objavi navede zahteve in roke za prijavo. Kadar število državljanov, ki so se prijavili, ne zadostuje za oblikovanje komisije, osrednja volilna komisija izbere manjkajoče število članov izmed oseb, ki so končale strokovne tečaje za izvedbo volitev, in to ob upoštevanju spolne kvote. Predsednike okrajnih volilnih komisij, namestnike predsednikov komisij in sekretarje komisij izvolijo pristojne komisije izmed svojih članov.

Člane občinskih volilnih komisij imenujejo okrajne volilne komisije: dva člana, politične stranke ali zveze političnih strank s sedeži v državnem zboru, po en član, kadar je število frakcij več kot štiri, in po dva člana vsaka, kadar je število frakcij manjše od pet. Položaji predsednikov in tajnikov občinskih volilnih komisij se porazdelijo med politične stranke ali zveze političnih strank, ki imajo sedeže v državnem zboru. Število mest predsednikov in tajnikov občinske volilne komisije, ki so na voljo za vsako politično stranko ali zavezništvo političnih strank, se določi po ustaljeni formuli.

Volilni spor

Kandidati in politične stranke se lahko zaradi neveljavnega izida volitev pritožijo pri okrožni volilni komisiji in ta lahko volitve delno ali v celoti razveljavi, če ugotovi, da so med volitvami nastale takšne kršitve volilnega zakonika, ki so ali bi lahko vplivale na volilni izid, ali pa sama ugotovi drugačen izid, če gre za take napake, da se lahko s ponovnim štetjem ugotovi pravi izid. Zoper odločitev okrožne volilne komisije o volilnem rezultatu je mogoče vložiti tožbo pred upravnim sodiščem, ki v senatu petih sodnikov potrdi odločitev okrožne volilne komisije, ali volitve delno ali v celoti razveljavi.

Avstrija

Sestava volilnih organov

Pravila volilnih organov za lokalne volitve so določena v devetih različnih občinskih volilnih zakonih avstrijskih zveznih dežel. Volilni organi so določeni na deželni, regionalni upravni, občinski in okrožni ravni.

Za lokalne volitve ima vsaka dežela (razen Salzburga in Tirolske) državni volilni organ, ki ga sestavljajo guverner ali njegov namestnik kot predsednik in določeno število ocenjevalcev in nadomestnih ocenjevalcev. V nekaterih deželah je določeno, da mora biti določeno število ocenjevalcev sodnikov (v Vorarlbergu en sodnik, na Gradiščanskem, Koroškem in v Spodnji Avstriji pa trije). V Zgornji Avstriji morata biti dva ocenjevalca in namestnika diplomirana pravnik, vendar ne nujno sodnika. V Salzburgu mora biti eden od ocenjevalcev v vsakem regionalnem upravnem organu sodnik. Predlagatelji preostalih kandidatov na vseh ravneh so politične stranke, ki zasedajo predstavniške organe na podlagi prejšnjih volitev. Na podlagi njihovih predlogov se vsa prosta mesta razdelijo sorazmerno s številom glasov, prejetih na zadnjih volitvah občinskega sveta, posameznim strankam na celotnem območju občine z uporabo d'Hondtovega izračuna.

Načini imenovanja volilnih teles se med avstrijskimi deželami nekoliko razlikujejo. Na primer v Spodnji Avstriji jih imenuje deželna vlada za državni volilni organ, vodja regionalnega upravnega organa za volilne organe na občinski ravni ali predsednik občinskega volilnega telesa za volilne organe na ravni upravnega okrožja.

Predsednik volilnega telesa v vsakem regionalnem upravnem organu je vodja regionalnega upravnega organa ali njegov namestnik, ki je obvezno diplomirani pravnik. Na občinski ravni je predsednik volilnega telesa vedno župan ali njegov namestnik.

Volilni spor

V vseh avstrijskih deželah se na volilni izid lahko pritožijo pooblaščen predstavniki volilnih strank, ki so predložili nominacijo, v nekaterih, na primer na Koroškem in v Spodnji Avstriji, pa tudi kateri koli kandidat. Volilni izid se lahko izpodbija zaradi domnevno napačne določitve volilnega rezultata, domnevno napačnega izračuna volilnega rezultata ali zaradi domnevnih nezakonitosti v volilnem postopku.

Ustavno sodišče odloča o izpodbijanju volitev v splošna predstavniška telesa na vseh ravneh. Če je dokazana domnevna nezakonitost postopka, ki je ali bi lahko vplivala na izid volitev, ustavno sodišče ugotovi pritožbi in razveljavi volitve. Poleg ustavnega sodišča lahko tudi državni ali regionalni volilni organ odloča o domnevni nepravilnosti pri štetju ali oceni veljavnosti posameznih glasovnic.

Belgija

Sestava volilnih organov

V Belgiji so za izvedbo lokalnih volitev odgovorne regionalne vlade. Poslanstvo opravljajo regionalne uprave, sestavljene iz javnih uslužbencev, za katere veljajo etična pravila. Organizacija volitev ni zaupana volilni komisiji, temveč upravi, katere člani morajo spoštovati etični kodeks, ki zagotavlja njihovo neodvisnost in nepristranskost. Javni uslužbenci, odgovorni za to poslanstvo, ne morejo biti kandidati na lokalnih volitvah. Imenovanje članov volilnih funkcij (volilni uradi, volišča in štetja) v skladu z zakonom usklajuje sodstvo. Sodniki predsedujejo volilnim enotam in usklajujejo imenovanje predsednikov volilnih funkcij. Imenovanje predsednikov funkcij je postopek, ki poteka kaskadno: predsednik okrožnega urada je odgovoren za imenovanje predsednikov občinskih pisarn, ti nato imenujejo predsednike volilnih mest.

V Flandriji je predsednik volilnega telesa občine sodnik mirovnega sodišča, kjer je sedež volilnega kantona. V občinah, ki niso sedež sodnega kantona, vodjo volilnega telesa imenuje mirovno sodišče kantona, na območje katerega spada občina.

Volilni spor

Vsak kandidat se lahko pritoži zoper volilni rezultat, o katerem odloča guverner pokrajine kot upravno sodišče. Pritožba zoper njegovo odločitev je možna pred državnim svetom, ki je najvišje upravno sodišče v Belgiji. Možna je tudi razveljavitev volitev, če obstajajo nepravilnosti, ki bi lahko spremenile razdelitev poslanskih mest med volilnimi sezname. Za pokrajinske volitve spor presoja deželni svet kot politično telo. Govorimo torej o samovrednotenju.

V Flandriji lahko kandidati sprožijo volilni spor zoper rezultate volitev na prvi stopnji pri svetu za volilne spore, na drugi stopnji pa pri najvišjem upravnem sodišču v Belgiji, to je državnem svetu.

Ciper

Sestava volilnih organov

Na Cipru nimajo volilnih komisij, zato v njih ne sodelujejo sodniki. Organ, pristojen za imenovanje volilnih organov, je ministrstvo za notranje zadeve in okrožni uradnik vsake pokrajine.

Volilni spor

Vsak kandidat lahko izpodbija volilni izid v primerih podkupovanja, korupcije ali kakršnega koli drugega ravnanja, ki bi volivcem lahko preprečilo, da bi izbrali svojega zelenega kandidata, ali če volitve niso bile izvedene v skladu z zakonom, tako da je to vplivalo na rezultate volitev, ali če je bil predstavnik kandidata obsojen zaradi korupcije v zadnjih sedmih letih, ali če je bila izvoljena oseba, ki po zakonu ni bila upravičena do kandidature. O volilnem sporu odloča okrožno sodišče vsake pokrajine in lahko razveljavi glasovanje, če ugotovi nepravilnosti, ki bi lahko vplivale na izid volitev. Zoper odločbo okrožnega sodišča je mogoče vložiti pritožbo na vrhovno sodišče.

Češka

Sestava volilnih organov

Na Češkem imajo sistem stalnih volilnih organov, ki zagotavljajo organizacijo vseh volitev, tudi lokalnih. To so državna volilna komisija, ministrstvo za notranje zadeve, češki statistični urad, regionalne oblasti in občinski organi. Ad hoc telo, oblikovano za vsake volitve posebej, je okrožna volilna komisija/volilni odbor, le pri lokalnih volitvah občinski organi izvajajo registracijo kandidatnih list.

Oblikovanje volilnih odborov je enako za vse volitve. Vsak predlagatelj kandidata (torej politična stranka, skupina volivcev, neodvisni kandidati) lahko v odbor predlaga enega predstavnika in enega namestnika, tako se zagotovi pluralna politična zastopanost. Izbor predstavnikov in njihovih poklicev je v celoti odgovornost kandidatov oziroma njihovih predlagateljev.

Volilni spor

Vsak volivec in vsak kandidat v določeni občini lahko vložita pritožbo v 10 dneh od datuma, ko državna volilna komisija uradno objavi rezultate volitev. Pritožba se lahko vloži zaradi neveljavnosti celotnih volitev, neveljavnosti glasovanja ali neveljavnosti izvolitve določenega kandidata. Pritožba se lahko vloži, če pritožnik meni, da so bile kršene določbe volilne zakonodaje (to je zakon o volitvah v lokalne svete) tako, da je to bistveno vplivalo na rezultate volitev ali glasovanja, na postopek ali izvolitev določenega kandidata. Za reševanje pritožb so pristojna regionalna upravna sodišča, ki lahko razveljavijo celotne volitve ali del volitev in razpišejo nove volitve ali del volitev, ali ugotovijo drugačen izid glasovanja in določijo, kateri kandidat je izvoljen v primeru napačno prešteti glasov.

Črna gora

Sestava volilnih organov

Je enako urejena kot v Sloveniji. Predpisi ne določajo obveznega članstva sodnikov v volilnih organih.

Volilni spor

Vsak volivec, kandidat ali vlagatelj volilne liste ima pravico vložiti pritožbo na pristojno volilno komisijo zaradi kršitve volilne pravice med volitvami. Ugovor se vloži v 72 urah od ure, ko je bilo dejanje izvedeno. Ugovor zoper odločitev, ukrepanje ali opustitev volilnega odbora se vloži pri občinski volilni komisiji, zoper odločitev, ukrepanje ali opustitev občinske volilne komisije pa se vloži pri državni volilni komisiji. Pristojna volilna komisija odloči v 24 urah po prejemu pritožbe z odločbo, ki jo pošlje pritožniku. Zoper odločitev državne volilne komisije o zavrnitvi ali zavrnitvi ugovora se lahko vloži pritožba pri ustavnem sodišču Črne gore. V postopku se smiselno uporabljajo pravila iz Zakona o splošnem upravnem postopku.

Danska

Sestava volilnih organov

Pred lokalnimi volitvami občinski in regionalni svet za vsako občino oziroma regijo imenujeta volilno komisijo. Oba organa sta sestavljena iz članov občinskega oziroma regionalnega sveta sorazmerno s politično sestavo lokalnega oziroma regionalnega sveta. Volilni komisiji predseduje župan oziroma predsednik regionalnega sveta.

Volilni spor

Po volitvah lahko vsak volivec vloži pritožbo na občinski oziroma regionalni svet. Na odločitev sveta se je mogoče pritožiti na ministrstvo za socialne in notranje zadeve. Oba pritožbena organa lahko volitve delno ali v celoti razveljavita. Zoper odločitev ministrstva za socialne in notranje zadeve pa se lahko začne volilni spor pred civilnim sodiščem, čeprav sama veljavnost volitev ni vezana na odločitev sodišča.

Finska

Sestava volilnih organov

Občinski svet imenuje osrednji volilni odbor občine, ki je sestavljen najmanj iz predsednika, podpredsednika, treh članov in njihovih namestnikov, je določen na politični osnovi, pri čemer so omejitve glede sorodstvenih razmerij med člani volilnih organov in kandidati. Sodniki ne sodelujejo v volilnih organih, razen če jim je podeljen politični mandat.

Volilni spor

Na odločitev o potrditvi rezultatov se je mogoče v 14 dneh po objavi rezultatov volitev pritožiti na okrožno upravno sodišče. Pritožnik iz razloga, da je odločba nezakonita, je lahko oseba, ki so ji bile kršene pravice z aktom, ali kandidat, ali stranka oziroma skupna lista, ki je sodelovala na volitvah. Pritožnik iz razloga, da volitve niso bile opravljene zakonito, je lahko vsak volivec ali vsak član občinskega sveta.

Če je bila odločitev volilnega organa nezakonita in je to očitno lahko vplivalo na rezultate volitev, sodišče lahko spremeni rezultat volitev, če to ni mogoče, pa se volitve lahko ponovijo. Zoper odločbo okrožnega upravnega sodišča se lahko vloži pritožba pri vrhovnem upravnem sodišču.

Hrvaška

Sestava volilnih organov

V skladu z zakonom o lokalnih volitvah državna volilna komisija imenuje okrajne volilne komisije in volilno komisijo mesta Zagreb. Okrajne volilne komisije imenujejo mestne in občinske volilne komisije na svojem območju, medtem ko volilna komisija mesta Zagreb, mestne in občinske volilne komisije imenujejo in razrešujejo volilne odbore. Volilne komisije imajo stalno in razširjeno sestavo. Stalne volilne komisije sestavljajo predsednik, podpredsednik in štiri člani. Vsaj tretjina članov stalne volilne komisije se zamenja za vsake volitve. Razširjeno volilno komisijo sestavljajo trije predstavniki političnih strank ali strank z večino in trije predstavniki opozicijskih političnih strank, ki jih predlagajo sporazumno.

Volilne odbore, ki neposredno vodijo postopek glasovanja na voliščih in zagotavljajo pravilnost in tajnost glasovanja v skladu z zakonom, sestavljajo predsednik, namestnik predsednika in osem članov. Štiri člane volilnega odbora imenuje politična stranka ali stranke, ki imajo večino, štiri člane pa opozicijske politične stranke ali stranke v skladu s sestavo občinskega sveta. Razmerje med skupnim številom članov volilnih odborov znotraj skupine strank je določeno v skladu z deležem, s katerim vsaka stranka sodeluje v mestnem ali občinskem svetu ali županijski skupščini. Politične stranke so dolžne imenovati člane posameznih volilnih odborov in predložiti njihova imena pristojnim volilnim komisijam najpozneje 12 dni pred dnevom volitev. Če tega ne storijo, torej če njihovih predlogov pristojne volilne komisije ne prejmejo v tem roku, same določijo člane volilnih odborov. Vsi člani volilnega odbora imajo enake pravice in obveznosti. Predsednik, namestnik predsednika in člani volilnega odbora ne smejo biti kandidati na volitvah, predsednik in namestnik predsednika pa ne smeta biti člana nobene politične stranke.

Zakon o lokalnih volitvah določa, da morajo biti predsednik, namestnik predsednika in člani okrajne volilne komisije in volilne komisije mesta Zagreb ter predsednik in namestnik predsednika občinske ali mestne volilne komisije diplomirani pravniki in so v praksi pogosto sodniki.

Volilni spor

Na državno volilno komisijo se vloži pritožba zaradi nepravilnosti v postopku imenovanja ali postopka volitev za članstvo v županijsko skupščino in zagrebško mestno skupščino ter

volitev župana županije in župana mesta Zagreb. Pritožbe v zvezi z nepravilnostmi v postopku kandidiranja ali volilnega postopka za članstvo v občinskih in mestnih svetih ter glede županijskih volitev se vložijo pri okrajni volilni komisiji. Državna volilna komisija oziroma okrajna volilna komisija je dolžna izdati odločbo o pritožbi v 48 ur od vložitve, to je od datuma predložitve volilnega gradiva, na katero se pritožba nanaša. Zoper odločitev pristojne volilne komisije je pritožnik upravičen do pritožbe pri Ustavnem sodišču Republike Hrvaške. O veljavnosti volitev sodišče odloči le, če je vložena pritožba zoper odločbo pristojne volilne komisije, v kateri je odločalo o pritožbi, vloženi med volilnim postopkom. Zakon ne določa podrobno, kdo lahko vloži pritožbo, pri postopku imenovanja so aktivno legitimirani politična stranka, kandidat, skupina najmanj 100 volivcev ali vsaj 5 % volilnega telesa na območju, na katerem potekajo volitve.

Madžarska

Sestava volilnih organov

Med volitvami predstavnikov in županov občin delujejo naslednji volilni organi: državna volilna komisija, območne volilne komisije, lokalne volilne komisije in volilni odbori. Tri člane in najmanj dva nadomestna člana območnih volilnih komisij izvoli predstavniško telo glavnega mesta ali območja na predlog vodje območne volilne komisije. Dodatnega člana območne volilne komisije imenujejo organizacije, ki predlagajo kandidata za župana po razpisu volitev predstavnikov in županov občin. Tri člane in najmanj dva nadomestna člana lokalnih volilnih komisij izvoli predstavniško telo občine na predlog vodje lokalne volilne komisije. Dodatnega člana lokalne volilne komisije imenuje predlagatelj kandidata ali liste v občini. Tri člane in vse potrebne nadomestne člane volilnega odbora izvoli predstavniško telo občine na predlog vodje volilnega odbora. V volilne odbore lahko predlagatelji kandidatov imenujejo dva člana oziroma enega člana v primeru le ene volilne enote. Člani in nadomestni člani volilnih odborov morajo biti z istega območja. Na Madžarskem sodniki niso člani volilnih organov.

Volilni spor

Pravico do pritožbe imajo fizične in pravne osebe in združenja brez pravne osebnosti. Pritožba zoper odločitev volilne komisije, ki določa volilne izide, se lahko vloži s sklicevanjem na nezakonitost odločitve volilne komisije pri določanju rezultatov volilnega okrožja ali kršitev pravil za določanje rezultatov volilnih okrajev in določitev rezultata volitev. Organ, pristojen za odločanje o pritožbi, je državna volilna komisija, zoper odločitev državne volilne komisije pa Vrhovno sodišče Madžarske.

Moldavija

Sestava volilnih organov

Osrednja volilna komisija ustanovi okrožne volilne svete prve stopnje, le-ti pa ustanovijo okrožne volilne svete prve stopnje in območne volilne urade. Okrožni volilni svet druge stopnje je sestavljen iz štirih članov, dva od njih predlagajo sodišča ali pritožbeno sodišče, druga dva člana pa imenujeta lokalni svet druge stopnje in Ljudska skupščina Gagauzia. Slednja dva predlagajo politične stranke in druge družbenopolitične organizacije, zastopane v parlamentu. V primeru, da jih ne predlagajo, preostale člane imenuje osrednja volilna komisija iz registra volilnih funkcionarjev. V okrožne volilne svete prve stopnje predlagajo po dva kandidata lokalni sveti prve stopnje, če ni kandidatov, pa jih predlaga osrednja volilna komisija izmed oseb, vpisanih v register volilnih funkcionarjev. Druge kandidate za člane predlagajo politične stranke in druge družbenopolitične organizacije, zastopane v parlamentu, na dan ustanovitve volilnih okrajnih volilnih svetov, in to iz vsake stranke ali druge družbenopolitične organizacije po enega kandidata. Če jih ni dovolj, preostale člane predlaga osrednja volilna komisija iz registra volilnih funkcionarjev. V občinske volilne urade predlaga tri kandidate občinski svet. Druge člane urada imenujejo politične stranke in druge politične organizacije, zastopane v parlamentu na dan ustanovitve urada, vsaka po enega kandidata. Če jih ni dovolj, preostale člane imenuje okrožni volilni svet iz registra volilnih funkcionarjev.

V volilnih organih sodelujejo tudi sodniki.

Volilni spor

Vsak kandidat, ki meni, da je bil med volitvami kršen volilni zakonik in da so te kršitve vplivale na rezultate glasovanja in dodelitev mandatov, lahko sproži volilni spor. O sporu, ali je šlo za takšne kršitve, da so ali bi lahko vplivale na izid volitev, odločajo lokalna sodišča. Končno odločitev o razveljavitvi volitev pa sprejme osrednja volilna komisija na podlagi odločitev lokalnega sodišča.

Poljska

Sestava volilnih organov

Na Poljskem so volilni organi volilni komisarji in območne volilne komisije (občinske, okrajne (*powiat*) in vojvodske). Državna volilna komisija za dobo petih let imenuje sto volilnih komisarjev, ki jih predlaga minister za notranje zadeve. Za zagotovitev pravilne izvedbe volitev lahko to funkcijo opravljajo le diplomirani pravniki. Volilni komisarji imenujejo območne volilne komisije izmed volivcev, ki lahko registrirajo svojo kandidaturo za to funkcijo najpozneje 45. dan pred dnevom volitev.

Območno volilno komisijo sestavlja devet oseb, šest od njih jih imenujejo volilni predstavniki. Volilni predstavniki predstavljajo volilne odbore, ki jih ustanovijo politične stranke ali koalicije političnih strank, iz katerih so bili na zadnjih volitvah izvoljeni svetniki v predstavnikiški organ s tega območja. Če je članov takih volilnih odborov manj od šest, imajo predstavniki preostalih volilnih odborov pravico navesti še eno osebo. Za preostale tri člane območnih volilnih komisij vsak izmed volilnih predstavnikov, ki predstavljajo preostale volilne odbore, predlaga eno osebo. Predsednika vojvodske in okrajne volilne komisije ter volilne komisije mest s pravicami za okraj imenuje volilni komisar.

Kadar je članov po prej navedenih pravilih za imenovanje manj od devet, se preostali izžrebajo na javnem žrebanju izmed kandidatov, ki so jih predlagali vsi volilni predstavniki, pri čemer imajo vsi volilni predstavniki pravico predlagati tolikšno število kandidatov, kolikor jih manjka do polnega sestava. Javni žreb se uporabi tudi v primeru, ko volilni predstavniki imenujejo več kandidatov kot devet za preostanek članov izmed tistih volilnih predstavnikov, ki niso bili izvoljeni v predstavnikiško telo.

Zakon ne določa, da bi morali biti člani območnih volilnih komisij sodniki.

Volilni spor

Vsak volivec, predsednik pristojne volilne komisije ali volilni predstavnik se lahko pri regionalnem sodišču pisno pritoži v 14 dneh od dneva javne objave volilnih rezultatov zoper veljavnost volitev v volilni enoti, zoper izvolitev svetnika ali župana, če sumi, da je bilo storjeno kaznivo dejanje zoper volitve, ali če so bile kršene določbe volilnega zakonika, ki so vplivale na izid volitev. Regionalno sodišče v nepravdnem postopku v 30 dneh odloči o pritožbi v senatu treh sodnikov.

Če je bila pritožba upravičena in je ali bi lahko vplivala na rezultate glasovanja, lahko sodišče razveljavi volitve in razpiše nove volitve ali razveljavi izvolitev svetnika. Zoper odločitev regionalnega sodišča lahko vloži pritožbo volilni komisar, predsednik pristojne volilne komisije ali njegov namestnik v sedmih dneh od dneva vročitve sodbe. Pritožbeno sodišče obravnava zadevo v 30 dneh.

Romunija

Sestava volilnih organov

Romunska zakonodaja o volitvah organov javne uprave (Zakon št. 115/2015) določa, da se za organizacijo lokalnih volitev ustanovijo osrednji volilni urad, okrožni volilni urad, volilni urad volilne enote in volilni urad volišča. Vse volilne organe sestavlja različno število predstavnikov političnih strank, političnih zavezništev in volilnih zavezništev ali državljskih organizacij pripadnikov narodnih manjšin, ki sodelujejo na volitvah. Predsednik volilnega urada volilnega okrožja in njegovega namestnika se izžreba izmed sodnikov in pravnikov za volilno zakonodajo z najmanj petimi leti izkušenj, pri čemer se upošteva, da je njihovo prebivališče čim bližje kraju sedeža volilnega organa.

Volilni spor

Zahtevo za razveljavitev volitev v volilni enoti lahko vložijo le politične stranke, politična zaveznikstva, volilna zaveznikstva ali organizacije državljanov narodnih manjšin, ki sodelujejo na volitvah, ali neodvisni kandidati, ki so sodelovali na volitvah. Utemeljena zahteva mora biti vložena v 48 urah od konca glasovanja. Zahtevo je treba rešiti do dneva objave volilnega rezultata v Uradnem listu Romunije.

Pritožbe zoper volilne nepravilnosti rešuje osrednji volilni urad in lahko razveljavi volitve v primeru ugotovitve, da so nastale takšne nepravilnosti, ki so ali bi lahko vplivale na volilni rezultat. Centralni volilni urad razpiše nove volitve, ki se izvedejo najpozneje v dveh tednih po ugotovljeni nepravilnosti.

Slovaška

Sestava volilnih organov

Na Slovaškem lahko vsaka politična stranka ali koalicija političnih strank, ki v občinski svet predloži seznam kandidatov za volitve, v občinsko volilno komisijo predlaga enega člana in enega nadomestnega člana. Občinska volilna komisija mora imeti najmanj pet članov. Če ni predlagano minimalno število članov komisije, manjkajoče člane imenuje župan občine. Član volilnih organov je lahko vsak polnoletni opravilno sposobni državljan, ki prebiva na ozemlju Slovaške republike, predpisi pa ne določajo, da bi morali v volilnih organih sodelovati sodniki.

Volilni spor

Na Slovaškem v volilnem sporu odloča ustavno sodišče. Zakon o Ustavnem sodišču Slovaške republike dopušča izpodbijanje zakonitost volitev, ne določa pa iz katerih razlogov, pri čemer ustavno sodišče vedno presodi, ali je prišlo do nepravilnosti, ki so ali bi lahko pomembno vplivale na volilni postopek ali volilne rezultate in na podlagi tega odloči, da so bile volitve neveljavne, ali pa razveljavi odločitev volilnega odbora in razglasi za izvoljeno osebo, ki ji je po odpravi nepravilnosti pripadel mandat. Rezultate lokalnih volitev lahko izpodbija neizvoljeni kandidat, ki je prejel najmanj 10 % veljavnih glasov, politična stranka ali koalicija političnih strank, ki so oddale seznam kandidatov za volitve ali 10 % volilnih upravičencev volilne enote.

Španija

Sestava volilnih organov

Organi, odgovorni za lokalne volitve, so osrednja volilna komisija, 50 pokrajinskih volilnih komisij, približno 303 območne volilne komisije in približno 60.000 volilnih odborov. Osrednja volilna komisija je stalni organ, sestavljen iz osmih članov vrhovnega sodišča, ki jih imenuje generalni svet sodstva, ter petih članov, ki so profesorji prava ali politologije in sociologije, imenovani na skupni predlog strank, zvez, koalicij ali skupin volivcev, zastopanih v kongresu poslancev.

Pokrajinske volilne komisije so sestavljene iz petih članov. Trije člani so sodniki ustreznega pokrajinskega sodišča, ki jih imenuje generalni svet sodstva. Kadar takšnega sodišča tam ni, se ustrezno število sodnikov dodeli s sedeža pokrajinskega sodišča. Dva člana imenuje osrednja volilna komisija iz vrst profesorjev prava ali politologije in sociologije ali priznanih pravnikov s prebivališčem v provinci. Predloge za imenovanje teh dveh članov podajo predstavniki kandidatur po razglasitvi kandidatur. Če niso podani predlogi pred začetkom volilne kampanje, jih imenuje osrednja volilna komisija.

Območne volilne komisije sestavlja pet članov. Trije so imenovani izmed sodnikov prve stopnje, ki jih določi vladni senat višjega sodišča. Kadar v sodnem okrožju ni zadostnega števila sodnikov, se lahko imenujejo tudi mediatorji iz istega sodnega okrožja. Dva člana imenuje pokrajinska volilna komisija izmed diplomantov prava ali politologije in sociologije, ki so prebivalci sodnega okrožja. Predloge za imenovanje teh dveh članov podajo predstavniki kandidatur po razglasitvi kandidatur. Če predlogi niso podani pred začetkom volilne kampanje, jih imenuje pokrajinska volilna komisija. Tajnik območne volilne komisije

je sekretar ustreznega prvostopenjskega sodišča, če je takšnih sodišč več, pa sekretar instančnega sodišča.

Za oblikovanje volilnih odborov so pristojni občinski sveti pod nadzorom območnih volilnih komisij. Predsednik in člani vseh volilnih odborov so občani, ki so jih imenovali z javnim žrebanjem med vsemi volilnimi upravičenci na območju volišča, ki lahko berejo in pišejo in so mlajši od 70 let, pri čemer lahko izžrebani nad 65 let odstopijo v sedmih dneh. Na vsakem volišču je lahko več volilnih odborov (od 500 do 2.000 volivcev na volilni odbor).

Volilni spor

Rezultati volitev so lahko predmet volilne pritožbe, ki jo lahko vložijo kandidati, predstavniki kandidature ter vsi drugi predlagatelji kandidatur v volilni enoti – politične stranke, združenja, zveze in koalicije. Pritožba, ki navaja razloge za njeno vložitev, se vložijo v treh dneh od akta o razglasitvi izvoljenih funkcionarjev pred ustrezno volilno komisijo. Za reševanje spornih pritožb pa je pristojen upravni oddelek višjega sodišča te avtonomne skupnosti, ki v štirih dneh odloči, da je pritožba nedopustna, ali ugotovi drugačen izid in razglasi izvoljene funkcionarje, ali ugotovi ničnost akta o razglasitvi izvoljenih funkcionarjev ali razveljavi volitev ali dela volitev v tistih volilnih enotah in razpiše nove volitve v največ treh mesecih od odločitve. Če so nepravilnosti takšne, da zaradi njih rezultat volitev ne bi bil drugačen, volitev ne razveljavi. Pritožnik se o odločitvi obvesti najpozneje v 27 dneh po volitvah, zoper odločitev sodišča je v treh dneh dovoljena ustavna pritožba, ustavno sodišče pa mora o njej odločiti v 15 dneh.

Švedska

Sestava volilnih organov

Člane in nadomestne člane občinskih volilnih komisij imenuje občinski svet, ki tudi odloča o njihovi sestavi, vendar lahko vsaka politična stranka zahteva sorazmerno razdelitev števila članov, pri čemer je običajno ta sestavljena pluralno glede na politično sestavo občinskega sveta. Zakonodaja ne določa, da bi morali v njej sodelovati sodniki ali osebe s pravno izobrazbo.

Volilni spor

Vsak volivec se lahko pritoži zoper sklep o izidu volitev. O pritožbi odloča odbor za pregled volitev (Valprövningsnämnden), ki je javni organ, podoben sodišču. Odbor za pregled volitev razveljavi volitve v obsegu, ki je potreben in odloči o ponovnih volitvah v prizadeti volilni enoti, če je pri pripravi in izvedbi volitev prišlo do odstopanja od predpisanega sistema pri pripravi in izvedbi volitev ali če je kdo oviral glasovanje, ali je na volitvah na kakšen drug način potvoril glasove ali nepravilno ravnal. Če je mogoče pravilni izid ugotoviti s ponovnim štetjem ali kakšnim drugim blažjim ukrepom, odbor namesto tega določi organ, ki bo izvedel ponovni pregled. Volitve se razveljavijo le, če se upravičeno domneva, da so navedeni razlogi vplivali ali bi lahko vplivali na izid volitev. Razveljavi se le del volitev, na katere so vplivale ugotovljene nepravilnosti. Zoper odločitev odbora ni pravnega sredstva.

Velika Britanija

Sestava volilnih organov

Vsaka občina imenuje uradnika, ki je odgovoren za izvedbo volitev te lokalne skupnosti in volitve na najnižji ravni, v župnije in mestne svete. Občina imenuje tudi pooblaščenca za volilno registracijo, ki je običajno ista oseba. Ta uradnik je običajno višji uradnik iz te občinske uprave, pogosto je to direktor občinske uprave. Višji uradniki občinske uprave ne smejo niti politično delovati niti javno izražati podpore politični stranki ali izvajati kakršne koli dejavnosti v imenu politične stranke ali osebe, ki kandidira. Sodniki niso zastopani v volilni komisiji ali volilnih odborih.

Volilni spor

V Veliki Britaniji lahko izpodbija rezultat lokalnih volitev vsak kandidat ali skupina najmanj štirih volivcev, ki vložijo peticijo za izpodbijanje volitev, če je volilni organ storil takšno napako, da je vplivala na rezultat ali vsaj pomenila, da volitve niso bile izvedene tako, da bi bile v skladu s pravili ali če je kandidat ali njegov zastopnik storil koruptivna ali nezakonita

ravnanja, ki bi lahko vplivala na rezultat volitev ali če bi bil kandidat izključen iz volitev. Sodišče obravnava volilno peticijo na javni obravnavi brez porote, kjer ugotovi, ali je bila oseba v resnici pravilno izvoljena. Če sodišče ugotovi, da so navedeni razlogi upravičeni, lahko razglasi, da je bil izvoljen drug kandidat, ali pa razglasi ničnost volitev.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Zakon bo imel posledice za delovanje pravosodnih organov, saj se bo z uvedbo posebnega postopka varstva volilne pravice povečal obseg dela pravosodnih organov.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Zakon bo vplival tudi na obveznosti strank do pravosodnih organov, saj bodo stranke morale s sodiščem poslovati elektronsko z obveznim zastopanjem z odvetnikom.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Zakon ne bo imel posledic na okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Zakon ne bo imel posledic na gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Zakon ne bo imel posledic na socialno področje.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Zakon ne bo imel posledic pri dokumentih razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Zakon ne bo imel posledic na druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

Spremembe in dopolnitve zakona bodo s seminarji in delavnicami predstavljene občinskim volilnim komisijam, zaposlenim v občinskih upravah in funkcionarjem občin. Novosti bodo predstavljene tudi širši javnosti.

Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa bosta zagotavljala MJU in DVK. MJU v sodelovanju z drugimi državnimi organi, ki sodelujejo pri izvedbi vsakokratnih rednih lokalnih volitev, (Ministrstvo za notranje zadeve (v nadaljnjem besedilu: MNZ), Geodetska uprava Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: GURS) in DVK) po vsakih rednih lokalnih volitvah pripravi poročilo o izvedbi volitev, ki v primeru ovir v volilnem postopku predlaga ustrezne spremembe. V letu rednih lokalnih volitev pa navedeni organi pripravijo pred objavo odloka o razpisu rednih lokalnih volitev strokovni posvet z vsemi predsedniki in tajniki občinskih volilnih komisij.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

V zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona, ni drugih pomembnih okoliščin.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

Reprezentativna združenja občin so bila o pripravi Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalnih volitvah seznanjena na 6. seji Delovne skupine za lokalno samoupravo 6. oktobra 2023, prvi osnutek, pa jim je bil poslan 12. februarja 2024, ko so bila vabljena na predstavitveni sestanek za izmenjavo stališč. 21. februarja 2024 je potekal tudi Posvet o spremembi oblikovanja svetov ožjih delov občin, na katerem so bile direktorjem občinskih uprav, tajnikom občinskih volilnih komisij oziroma občinskim javnim uslužbencem, ki skrbijo za operativno izvedbo volitev, predstavljene zakonodajne rešitve, povezane z oblikovanjem ožjih delov občin. Na podlagi razprave na posvetu in predlaganih rešitev s sestanka s predstavniki reprezentativnih združenj 22. februarja 2024 je bil pripravljen nov

osnutek novele ZLV, ki je bila 1. marca 2024 poslan vsem občinam, reprezentativnim združenjem občin, DVK ter v medresorsko usklajevanje ministrstvom. Po pregledu pripomb in predlogov je ministrstvo 15. aprila 2024 poslalo dopolnjen predlog zakona v mnenje reprezentativnim združenjem in v medresorsko usklajevanje. Občine in reprezentativna združenja so večino temeljnih rešitev predloga zakona podprle.

Predlagatelj je upošteval predloge in pripombe, da naj se število dni predčasnega glasovanja ne spreminja, ki ga je pisno podala Občina Braslovče, ustno pa tudi več drugih občin in črtal predlagano dopolnitev 78. člena ZLV, da morajo imeti občine z več kot 5.000 prebivalci tri dni predčasnega glasovanja. Na podlagi opravljene analize petih občin z več kot 5.000, vendar manj kot 10.000 prebivalci in 24 občin s prebivalci med 10.000 in 20.000 prebivalci je bilo ugotovljeno, da ni korelacije med številom dni predčasnega glasovanja in volilno udeležbo. Občinske volilne komisije se namreč na podlagi pretekle udeležbe na predčasnem glasovanju odločijo o številu dni predčasnega glasovanja. Predlagatelj je delno upošteval pripombe Združenja mestnih občin Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZMOS), občine Ajdovščina, Radovljica in Kamnik v zvezi s prvim odstavkom 20. člena predloga zakona, da je tri dnevni rok za vložitev ugovora pri občinski volilni komisiji predolg in ga skrajšal na 2 dni. Upošteval je tudi predloge upravnega sodišča in Občine Ajdovščina v zvezi z drugim odstavkom 20. člena predloga zakona, in sicer, da se vročitve vlagatelju ugovora ne izvaja po ZPP, ampak se določi drugačen način vročanja, takšen kot je določen v petem odstavku novega 101. člena ZLV. Glede na to, da je zaradi pravne ureditve volilnega spora pričakovati večje število tožb, je upošteval predlog upravnega sodišča za zaposlitev dodatnih treh novih sodnikov in dodatnih treh strokovnih sodelavcev. Upošteval je tudi pripombo DVK, da se informacijska podpora volitev izvaja le za redne lokalne volitve, ob tem pa ni upošteval pripombe ZMOS, da se informacijska podpora zagotovi za vse vrste lokalnih volitev in referendumov. Upošteval je redakcijski popravek 28. člena predloga zakona, ki ga je predlagala Občina Kamnik. Predlagatelj je upošteval pripombe ZMOS, Združenja občin Slovenije (v nadaljnjem besedilu: SOS), mestnih občin Koper, Ljubljana in Maribor ter občin Ljutomer in Radovljica, ki so se nanašale na način oblikovanja svetov ožjih delov občin glede neustreznosti črtanja IV. poglavja ZLV. Predlagatelj je namreč določil zgolj, da je volilna enota za volitve članov sveta krajevne, vaške oziroma četrtne skupnosti celotno območje take skupnosti. Predlagatelj je upošteval pripombo ZMOS glede diktije 3. člena predloga zakona, ki ureja stroške volitev. Predlagatelj je delno upošteval tudi pripombe Skupnosti občin Slovenije k dopolnjenemu predlogu zakona glede vsebine akta o izidu volitev.

Predlagatelj je delno upošteval predloga ZMOS in MOL glede zvišanja višine nadomestil za člane občinskih volilnih komisij, ni pa upošteval predloga ZMOS, da se v 12. členu predloga zakona dodatno določi, da sprememba velja tudi za izvedbo lokalnih referendumov ter da se poveča razlika višine nadomestila med predsednikom volilnega odbora in ostalimi člani volilnega odbora. Upošteval ni predloga MOL, da se črtajo določbe četrtega do sedmega odstavka 37. člena ZLV, ki določajo sorodstvene omejitve pri sestavi volilnih odborov, prav tako ne predloga, da naj se vse vrste volitev uredijo v enem samem zakonu, ki naj jih izvaja en volilni organ in predloga, da se uvedejo e-volitve. Predlagatelj ni upošteval pripombe ZMOS in Občine Ajdovščina, da z vidika zaščite volilne pravice ne širi nabora upravičencev za vložitev ugovora in tožbe ter ohrani dosedanje ureditev, na podlagi katere so tako ugovor kot tožbo lahko vložili le kandidat, predstavnik kandidata oz. liste kandidatov. Predlagatelj ni upošteval predloga Občine Ajdovščina, da se določi nova pristojnost DVK, da vodi in ureja zbirko odločitev vseh sodišč, povezanih z vsemi vrstami volitev. Predlagatelj ni upošteval predloga Občine Ajdovščina, da se natančneje določi akt o izidu volitev ter predloga, da naj bo vodenje zbirk podatkov predlaganih članov volilnih organov in kandidatur oziroma list kandidatov naloga občinske uprave in ne občinske volilne komisije. Prav tako ni upošteval pripomb glede javne objave podatkov potrjenih kandidatov, glede predčasnega glasovanja, glede vsebine ugovora oziroma tožbe, glede tega, kdo zastopa občinsko volilno komisijo v volilnem sporu, glede dolžine rokov, kakor tudi glede načina poslovanja po elektronski poti in vročanja. Prav tako ni upošteval pripombe Občine Radovljica, da naj se v 21. členu predloga zakona črta četrti odstavek, v 25. členu predloga zakona pa prvi odstavek v delu besedila, ki se nanaša na volilno kampanjo oziroma njeno financiranje. Upošteval ni niti pripomb Občine Kamnik glede spremembe prehodne določbe, da naj se konstitutivna seja občinskega sveta le skliče, ne pa tudi opravi v 14 dneh po objavi akta o izidu volitev.

V razpravo so se lahko vključili tudi predstavniki zainteresirane in strokovne javnosti z možnostjo dajanja komentarjev h gradivu, objavljenem 1. marca 2024 na spletnem portalu e-demokracija [eUprava - Predlog predpisa \(gov.si\)](https://eUprava.Predlog.predpisa.gov.si). Do izteka roka, določenega za predložitev mnenj oziroma komentarjev javnosti 29. marca 2024 je ministrstvo, pristojno za lokalno samoupravo, poleg predlogov reprezentativnih združenj in občin prejelo še dva odziva posameznikov. Prvi se je nanašal na težave pri zbiranju podpore kandidatom, drugi pa je izražal nestrinjanje s predlaganim črtanjem volitev v svete ožjih delov občin in s predlogom, da se določi nova sistemska rešitev na način, da člani občinskega sveta imenujejo člane odborov ožjih delov občin. Predlagatelj je upošteval drugi predlog, saj je iz predloga zakona izločil določbe, ki so predvidevale črtanje določb o neposrednih volitvah v svete ožjih delov občin.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Pri pripravi novele zakona niso sodelovali zunanji strokovnjaki ali pravne osebe.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES:

- mag. Franc Props, minister, Ministrstvo za javno upravo
- Jure Trbič, državni sekretar, Ministrstvo za javno upravo
- mag. Mateja Prešern, v.d. generalne direktorice, Direktorat za lokalno samoupravo, nevladne organizacije in politični sistem
- dr. Roman Lavtar, vodja Sektorja za lokalno samoupravo, Direktorat za lokalno samoupravo, nevladne organizacije in politični sistem, Ministrstvo za javno upravo
- Helena Kavčič, sekretarka, Sektor za lokalno samoupravo, Direktorat za lokalno samoupravo, nevladne organizacije in politični sistem, Ministrstvo za javno upravo
- dr. Aldijana Ahmetović, podsekretarka, Sektor za lokalno samoupravo, Direktorat za lokalno samoupravo, nevladne organizacije in politični sistem, Ministrstvo za javno upravo.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o lokalnih volitvah (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 83/12, 68/17 in 93/20 – odl. US) se 3. člen spremeni tako, da se glasi:

»3. člen

Stroške za izvedbo lokalnih volitev krijejo občine, razen stroškov, ki v zvezi s tem nastanejo pri izvajanju nalog državnih organov, če ni z zakonom drugače določeno.«.

2. člen

V 5. členu v drugem odstavku se črta besedilo »pod pogoji iz prvega odstavka tega člena« ter pika na koncu nadomesti z vejico in za njo doda besedilo »ki je na dan glasovanja dopolnil 18 let starosti.«.

Šesti odstavek se črta.

3. člen

V 20. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:
»Volilna enota obsega območje enega ali več naselij ali dela naselja.«.

Tretji odstavek se črta.

4. člen

V 25. členu se za drugim odstavkom doda nov, tretji odstavek, ki se glasi:
»Volitve v občinski svet in volitve župana nove občine se izvedejo ob prvih rednih lokalnih volitvah po njeni ustanovitvi.«.

5. člen

V 30. členu se v prvem in tretjem odstavku besedilo »potrditve mandata« nadomesti z besedilom »seznanitve občinskega sveta z njegovo izvolitvijo«.

6. člen

V 35. členu se drugi odstavek spremeni tako, da se glasi:
»Predsednik občinske volilne komisije in njegov namestnik se imenujeta izmed sodnikov. Če teh ni dovolj, se imenujeta izmed drugih oseb, ki imajo v Republiki Sloveniji pridobljeno najmanj pravno izobrazbo po študijskem programu prve in druge stopnje oziroma pravno izobrazbo, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljeni po študijskih programih druge stopnje, in je v skladu z zakonom, ki ureja slovensko ogrodje klasifikacij, uvrščena na 8. raven.«.

Za drugim odstavkom se doda nov, tretji odstavek, ki se glasi:
»Ostali člani občinske volilne komisije in njihovi namestniki se imenujejo izmed občanov, ki imajo stalno prebivališče v občini, na predlog političnih strank in drugih organizacij občanov v občini ter občanov, tako da je zagotovljena politično pluralna sestava občinske volilne komisije.«.

7. člen

V 37. členu se v prvem odstavku pika nadomesti z vejico in za njo doda besedilo »tako da je zagotovljena politično pluralna sestava volilnega odbora.«.

V tretjem odstavku se doda nov, drugi stavek, ki se glasi:
»Če predlogov ni ali jih je premalo, se za manjkajoče člane volilnega odbora in njihove namestnike določijo predlagani člani volilnih odborov iz zbirke predlaganih članov volilnih odborov iz 72.a člena tega zakona.«.

8. člen

V 38. členu se za prvim odstavkom doda nov drugi odstavek, ki se glasi:
»Občinsko volilno komisijo nove občine imenuje občinski svet oziroma občinski sveti občin, na območju katerih je bila nova občina ustanovljena.«.

Dosedanja drugi in tretji odstavek postaneta tretji in četrti odstavek.

Za četrtim odstavkom se doda nov, peti odstavek, ki se glasi:
»Če bi članom občinske volilne komisije prenehal mandat pred razpisom volitev in občinski svet do objave razpisa volitev ne imenuje občinske volilne komisije, jo imenuje Državna volilna komisija.«.

9. člen

V 39. členu se za besedilom člena, ki postane prvi odstavek, doda nov, drugi odstavek, ki se glasi:
»Tajnik ne more biti kandidat ali predstavnik oziroma zaupnik kandidata ali liste kandidatov. Če tajnik postane kandidat ali predstavnik oziroma zaupnik kandidata ali liste kandidatov, mu preneha funkcija tajnika.«.

10. člen

V 40. členu se v 4. točki pika na koncu nadomesti s podpičjem in za njo doda nova, 5. točka, ki se glasi:
»5. zagotavlja enotno informacijsko podporo za redne lokalne volitve.«.

11. člen

V 41. členu:

– se 5. točka spremeni tako, da se glasi:

»5. odloča o ugovorih iz 96. in 98. člena tega zakona;«;

– se za 5. točko dodata novi 6. in 7. točka, ki se glasita:

»6. sprejme akt o izidu volitev;

7. upravlja zbirko predlaganih članov volilnih odborov in zbirko kandidatur oziroma list kandidatov;«;

– dosedanji 6. in 7. točka postaneta 8. in 9. točka.

12. člen

V 45.a členu se v drugem odstavku besedilo »v prvem in drugem krogu« nadomesti z besedilom »za vsak krog volitev župana«.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»Višina enkratnega nadomestila za predsednika in tajnika občinske volilne komisije iz prejšnjega odstavka se poveča glede na število volilnih upravičencev na zadnjih rednih lokalnih volitvah, in sicer:

– v občini z nad 25.000 do 50.000 upravičenci za 40 %,

– v občini z nad 50.000 do 100.000 upravičenci za 50 %,

– v občini z nad 100.000 upravičenci za 100 %.«.

V dosedanjem tretjem odstavku, ki postane četrti odstavek, se besedilo »prejšnjem odstavku« nadomesti z besedilom »drugem odstavku tega člena«.

Dosedanji četrti, peti in šesti odstavek postanejo peti, šesti in sedmi odstavek.

13. člen

V 72. členu se v prvem odstavku besedilo »rojstni podatki« nadomesti z besedilom »datum rojstva in spol, EMŠO«.

14. člen

Za 72. členom se doda nov, 72.a člen, ki se glasi:

»72.a člen

Občinska volilna komisija za namene preverjanja volilne pravice kandidatov, zakonitosti kandidatur oziroma list kandidatov ter preverjanja volilne pravice in stalnega prebivališča kandidatov za člane volilnih odborov, upravlja:

– zbirko kandidatur oziroma list kandidatov, v kateri se obdelujejo osebni podatki iz prvega odstavka 72. člena tega zakona, in

– zbirko predlaganih članov volilnih odborov, v kateri se obdelujejo osebno ime predlagatelja in naslednji osebni podatki kandidatov za člane volilnih odborov: osebno ime, datum rojstva in spol, EMŠO in naslov stalnega prebivališča.

Zbirki iz prejšnjega odstavka sta v elektronski obliki. Zbirki se lahko za namene preverjanja volilne pravice kandidatov, zakonitosti kandidatur oziroma list kandidatov ter preverjanja volilne pravice in stalnega prebivališča kandidatov za člane volilnih odborov z uporabo osebnega imena, datuma rojstva in spola ali EMŠO kandidata neposredno elektronsko povežeta in dostopata do vsebine evidence volilne pravice ter preneseta ali avtomatično prenovita potrebne podatke, ki zagotavljajo točnost osebnih podatkov v obeh zbirkah. S tem povezovanjem se obdelujejo naslednji osebni podatki: osebno ime, datum rojstva in spol, EMŠO in stalno ali začasno prebivališče kandidatov.

Podatki iz zbirke predlaganih članov volilnih odborov in zbirke kandidatur oziroma list kandidatov se po poteku mandata občinskega sveta ali župana, izvoljenega na volitvah, v zvezi s katerimi so bile osebe, katerih podatki se hranijo, kandidati oziroma predlagane za člane volilnih odborov, arhivirajo v neaktivni del zbirke in se nato hranijo še eno leto, po tem pa jih določena uradna oseba občinske volilne komisije po uradni dolžnosti izbriše.

Podatek o EMŠO kandidata ni vključen v sezname potrjenih list kandidatov in sezname kandidatov, o katerih se glasuje v posamezni občini.

Državna volilna komisija zagotavlja informacijsko podporo za:

- imenovanja volilnih organov,
- vzpostavitev in vzdrževanje zbirke kandidatur oziroma list kandidatov ter njeno povezovanje z evidenco volilne pravice,
- izvedbo kandidacijskega postopka,
- zajem udeležbe in ugotovitev izida volitev in
- objave izida volitev.«.

15. člen

V 74. členu se za drugim odstavkom doda nov, tretji odstavek, ki se glasi:

»Podatki o imenu in priimku potrjenega kandidata, naslovu njegovega stalnega prebivališča oziroma naslovu začasnega prebivališča, če gre za državljana druge države članice Evropske unije, ki nima prijavljenega stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji, in letnica njegovega rojstva ter ime predlagatelja so do naslednjih rednih volitev dostopni na spletnih straneh občin in Državne volilne komisije.«.

16. člen

90. člen se spremeni tako, da se glasi:

»90. člen

Občinska volilna komisija najpozneje deseti dan po dnevu glasovanja sprejme akt o izidu volitev v občini in ga objavi v uradnem glasilu občine. Najpozneje z dnem objave občinska volilna komisija pošlje akt o izidu volitev županu, Državni volilni komisiji ter predstavnikom kandidatur oziroma predstavnikom list kandidatov.

Akt o izidu volitev vsebuje ugotovitve o izidu volitev, opredelitev do nepravilnosti iz ugovorov, ki so bili obravnavani in do nepravilnosti, ugotovljenih po uradni dolžnosti, vključno z načinom njihove odprave, ugovore, ki so bili zavrženi ter ugotovitev, kateri kandidati so bili izvoljeni.«.

17. člen

93. člen se spremeni tako, da se glasi:

»93. člen

Ponovne volitve se opravijo v primerih iz šestega odstavka 98. člena in 102.c člena tega zakona.«.

18. člen

94. člen se črta.

19. člen

V 97. členu se v prvem odstavku za besedo »spore« doda besedilo »(v nadaljnjem besedilu: sodišče),«.

20. člen

98. člen se spremeni tako, da se glasi:

»98. člen

Vsak volivec, kandidat in predstavnik kandidature oziroma liste kandidatov lahko v dveh dneh po dnevu glasovanja vloži ugovor pri občinski volilni komisiji.

Ugovor iz prejšnjega odstavka se lahko vloži zaradi nepravilnosti pri izvajanju volilnih opravil volilnih odborov. Zatrjevane nepravilnosti v ugovoru morajo biti natančno in konkretno opisane. Če se v ugovoru zatrjuje, da so pri izvajanju volilnih opravil volilnih odborov nastale nepravilnosti, ki so ali bi lahko privedle do drugačne razdelitve mandatov, mora biti v ugovoru opisan tudi vpliv nepravilnosti na razdelitev mandatov. Če je ugovor nepopoln ali nerazumljiv, občinska volilna komisija vlagatelja ugovora takoj pozove, da ugovor v dveh dneh dopolni oziroma popravi. Vročitev poziva velja za opravljeno z dnem, ko naslovnik prevzame pisanje v elektronski ali fizični obliki. Če vlagatelj ugovora poziva ne prevzame v dveh dneh od dneva elektronske odpreme oziroma od poskusa vročitve v fizični obliki, velja vročitev za opravljeno s potekom tega roka. Če vlagatelj ugovora v določenem roku ne dopolni oziroma popravi, se ugovor zavrže.

Če občinska volilna komisija izve za nepravilnosti iz prejšnjega odstavka na drug način, kot je določeno v prejšnjem odstavku, po uradni dolžnosti ugotovi obstoj teh nepravilnosti.

Občinska volilna komisija se do zatrjevanih nepravilnosti iz ugovorov in do nepravilnosti, ugotovljenih po uradni dolžnosti, opredeli v aktu iz 90. člena tega zakona, v katerem navede tudi ugovore, ki so bili zavrženi. Pri tem navede osebno ime in kraj prebivališča vlagatelja ugovora ter opredelitev do nepravilnosti iz ugovorov, ki so bili obravnavani, in do nepravilnosti, ugotovljenih po uradni dolžnosti, vključno z načinom njihove odprave. Šteje se, da je z objavo akta iz 90. člena tega zakona v uradnem glasilu občine opravljena vročitev odločitve občinske volilne komisije vlagateljem ugovora iz tega člena.

Če občinska volilna komisija na podlagi ugovora ali po uradni dolžnosti ugotovi obstoj nepravilnosti iz drugega odstavka tega člena, jih odpravi oziroma njihovo odpravo zahteva od volilnega odbora. Volilni odbor mora nepravilnosti odpraviti nemudoma oziroma najpozneje v treh dneh od prejema zahteve. Če je volilni odbor napačno ugotovil izid glasovanja, lahko občinska volilna komisija sama ugotovi izid volitev.

Če nepravilnosti iz drugega odstavka tega člena ni mogoče odpraviti, so pa takšne, da so ali bi lahko privedle do drugačne razdelitve mandatov, občinska volilna komisija s sklepom delno ali v celoti razveljavi volitve, na katerih je prišlo do nepravilnosti, odredi in določi datum ponovnih volitev, upoštevajoč s tem zakonom določene roke za izvedbo volitev. Sklep se objavi v uradnem glasilu občine.

Pri odločanju na podlagi prejšnjega odstavka občinska volilna komisija upošteva vse, kar vpliva ali bi lahko vplivalo na izid glasovanja, predvsem pa naravo in težo nepravilnosti in razliko v glasovih za posamezne kandidate oziroma liste kandidatov.

Zoper sklep občinske volilne komisije iz šestega odstavka tega člena je mogoče vložiti tožbo v skladu s tretjim odstavkom 99. člena tega zakona.«.

21. člen

99. člen se spremeni tako, da se glasi:

»99. člen

Vlagatelj ugovora iz 98. člena tega zakona lahko v petnajstih dneh po objavi akta iz 90. člena tega zakona vloži tožbo na sodišče. Tožbo lahko vloži zaradi nepravilnosti iz drugega odstavka 98. člena tega zakona, ki jih občinska volilna komisija ni ugotovila ali niso bile odpravljene.

Ne glede na prejšnji odstavek lahko v petnajstih dneh po objavi akta iz 90. člena tega zakona zaradi nepravilnosti iz drugega odstavka 98. člena tega zakona vloži tožbo na sodišče tudi

vsak volivec, kandidat in predstavnik kandidature oziroma liste kandidatov, ki v tožbi izkaže, da je za nepravilnosti, ki bi jih bilo mogoče uveljavljati v ugovoru iz 98. člena tega zakona, izvedel šele po izteku roka za vložitev ugovora in da zanje pred iztekom roka za vložitev ugovora ni mogel vedeti.

Vsak volivec, kandidat in predstavnik kandidature oziroma liste kandidatov lahko v petnajstih dneh po objavi sklepa občinske volilne komisije o razveljavitvi volitev iz šestega odstavka 98. člena tega zakona vložijo tožbo na sodišče. Tožba se lahko vložijo zaradi kršitev tega zakona ali zaradi napačne ugotovitve dejanskega stanja. Tožba zadrži izvršitev sklepa občinske volilne komisije o razveljavitvi volitev iz šestega odstavka 98. člena tega zakona.

Vsak volivec, kandidat in predstavnik kandidature oziroma liste kandidatov lahko v petnajstih dneh po objavi akta iz 90. člena tega zakona vložijo tožbo na sodišče zaradi nepravilnosti, ki so nastale pri delu občinske volilne komisije, v volilni kampanji oziroma v zvezi z njenim financiranjem in zaradi nepravilnosti, ki so po svoji naravi v temeljih prizadele poštenost volilnega postopka, niso pa nastale pri izvajanju volilnih opravil volilnih odborov.«.

22. člen

100. člen se spremeni tako, da se glasi:

»100. člen

V postopku pred sodiščem lahko stranka opravlja procesna dejanja samo po pooblaščenju, ki je odvetnik ali odvetniška družba, razen, če je stranka sama odvetnik, občinska volilna komisija ali občina, pa tudi po občinskem odvetniku. Če tožba ni vložena po pooblaščenju, ki je oseba iz prejšnjega stavka, sodišče ravna v skladu s 102.a členom tega zakona, preostalih vlog, ki niso vložene po pooblaščenju, ki je oseba iz prejšnjega stavka, pa ne upošteva.

Tožba se vroči tudi članu občinskega sveta, katerega izvolitev se izpodbija s tožbo. Član občinskega sveta lahko v petnajstih dneh od vročitve tožbe, po pooblaščenju iz prvega odstavka tega člena, pošlje sodišču izjavo, da želi sodelovati v postopku. Ta izjava vsebuje tudi opredelitev do tožbenih navedb. V tem primeru ima član občinskega sveta, katerega izvolitev se izpodbija s tožbo, položaj stranke.

Rok za odgovor na tožbo je petnajst dni.

Ob vročitvi tožbe sodišče opozori toženo stranko in člana občinskega sveta, katerega izvolitev se s tožbo izpodbija, da lahko odgovori na tožbo oziroma pošlje izjavo sodišču o vstopu v postopek v petnajstih dneh od vročitve tožbe, o obveznosti opravljanja procesnih dejanj po pooblaščenju (prvi odstavek 100. člena) in o pravnih posledicah kršitve te določbe (prvi odstavek 100. člena), o obveznosti vlaganja vlog v elektronski obliki (drugi odstavek 101. člena) in o pravnih posledicah kršitve te določbe (tretji odstavek 101. člena) ter o obveznosti vročanja vlog neposredno med pooblaščenju strank (četrti odstavek 101. člena) in o pravnih posledicah kršitve te določbe (četrti odstavek 101. člena).

Vsa dejstva in dokaze mora tožeča stranka navesti oziroma predlagati v tožbi, tožena stranka pa v odgovoru na tožbo, član občinskega sveta iz drugega odstavka tega člena pa v opredelitvi iz drugega odstavka tega člena.

Ne glede na prejšnji odstavek se lahko nova dejstva in dokazi navajajo do konca naroka za glavno obravnavo, če jih stranke brez svoje krivde niso mogle navesti v tožbi oziroma v odgovoru na tožbo ali če njihova dopustitev po presoji sodišča ne bi zavlekla reševanja spora.«.

23. člen

101. člen se spremeni tako, da se glasi:

»101. člen

Tožba se vloži v elektronski obliki pri sodišču, sodišče pa jo strankam v postopku vroči v fizični obliki.

Vloge strank se vlagajo in sodna pisanja vročajo v elektronski obliki v skladu z zakonom, ki ureja pravdni postopek, če ta zakon ne določa drugače.

Če tožba ni vložena v elektronski obliki, sodišče ravna v skladu s 102.a členom tega zakona, če preostale vloge niso vložene v elektronski obliki, pa jih ne upošteva.

Vloge se, razen v primeru iz prvega odstavka tega člena, vročajo neposredno med pooblaščenca strank v postopku. Če vloge niso vročene neposredno med pooblaščenca strank v postopku, jih sodišče ne upošteva.

Vročitev vlog strank in sodnih pisanj velja za opravljeno z dnem, ko naslovnik prevzame pisanje v elektronski ali fizični obliki. Če vloge oziroma pisanja ne prevzame v treh dneh od dneva elektronske odpreme oziroma od poskusa vročitve v fizični obliki, velja vročitev za opravljeno s potekom tega roka.

Sodišče takoj obvesti občinski svet o vloženi tožbi in mu pošlje vse akte, s katerimi se postopek konča.«.

24. člen

102. člen se spremeni tako, da se glasi:

»102. člen

Sodišče odloča v senatu treh sodnikov.

Odločanje sodišča v postopkih varstva volilne pravice je nujna zadeva.

O tožbi odloči sodišče po izvedeni glavni obravnavi, najkasneje v 30 dneh od prejema odgovora na tožbo ali izteka roka za odgovor na tožbo.

Če ni v tem zakonu drugače določeno, sodišče odloča ob smiselni uporabi zakona, ki ureja upravni spor.«.

25. člen

Za 102. členom se dodajo novi, 102.a, 102.b, 102.c in 102.č člen, ki se glasijo:

»102.a člen

Sodišče tožbo s sklepom zavrže, če:

- je vložena prepozno ali prezgodaj;
- je nepopolna ali nerazumljiva;
- je ne vloži upravičena oseba;
- ni vložena po pooblaščenca, ki je oseba iz prvega odstavka 100. člena tega zakona;
- ni vložena v elektronski obliki v skladu s 101. členom tega zakona;
- tožnik ob vložitvi tožbe ne izkaže, da je v tožbi zatrjevane nepravilnosti, ki bi jih bilo mogoče uveljavljati v ugovoru iz 98. člena tega zakona, neuspešno uveljavljal že v ugovoru pred občinsko volilno komisijo, razen v primeru iz drugega odstavka 99. člena tega zakona.

Pred zavrženjem tožbe, razen v primeru iz prve in tretje alineje prejšnjega odstavka, sodišče zahteva od tožnika, naj v treh dneh odpravi pomanjkljivosti, ki so razlog za zavrženje tožbe.

Sodišče vroči tožniku zahtevo iz prejšnjega odstavka v elektronski obliki, če to glede na naravo pomanjkljivosti ni mogoče, pa mu jo vroči v fizični obliki. Vročanje se opravi v skladu s 101. členom tega zakona.

102.b člen

Če sodišče ne ugotovi nepravilnosti pri izvajanju volilnih opravil volilnih organov oziroma v volilni kampanji oziroma v zvezi s financiranjem volilne kampanje ali če ugotovi, da tožba iz tretjega odstavka 99. člena tega zakona ni utemeljena ali če ugotovi nepravilnosti, ki niso privedle ali niso mogle privedi do drugačne razdelitve mandatov, ali nepravilnosti, ki po svoji naravi niso v temeljih prizadele poštenosti volilnega postopka, tožbo zavrne.

102.c člen

Če sodišče ugotovi nepravilnosti pri izvajanju volilnih opravil volilnih organov oziroma v volilni kampanji oziroma v zvezi z njenim financiranjem, ki so ali bi lahko privedle do drugačne razdelitve mandatov, ali nepravilnosti, ki so po svoji naravi v temeljih prizadele poštenost volilnega postopka, tožbi ugotovi, delno ali v celoti odpravi akt iz 90. člena tega zakona, delno ali v celoti razveljavi volitve in odredi ponovne volitve. Datum glasovanja v dveh dneh od vročitve sodbe sodišča s sklepom določi občinska volilna komisija, upoštevajoč s tem zakonom določene roke za razpis volitev. Sodba sodišča in sklep občinske volilne komisije se objavita v uradnem glasilu občine.

Če sodišče ugotovi nepravilnosti pri izvajanju volilnih opravil volilnih organov, ki so ali bi lahko privedle do drugačne razdelitve mandatov in jih je mogoče odpraviti s sprejetjem novega akta iz 90. člena tega zakona, sodišče tožbi ugotovi, delno ali v celoti odpravi akt iz 90. člena tega zakona in občinski volilni komisiji naloži sprejetje novega akta iz 90. člena tega zakona skladno z odločbo sodišča.

Pri odločanju na podlagi prvega in drugega odstavka tega člena sodišče upošteva vse, kar vpliva ali bi lahko vplivalo na drugačno razdelitev mandatov, predvsem pa naravo in težo nepravilnosti, volilno udeležbo in razliko v glasovih za posameznega kandidata.

Če sodišče ugotovi, da je tožba iz tretjega odstavka 99. člena tega zakona utemeljena, tožbi ugotovi, delno ali v celoti odpravi sklep iz šestega odstavka 98. člena tega zakona in občinski volilni komisiji naloži sprejetje akta iz 90. člena tega zakona skladno z odločbo sodišča.

102.č člen

Zoper odločitve sodišča v skladu s tem poglavjem ni pritožbe in izrednega pravnega sredstva.«.

26. člen

V 106. členu se drugi stavek črta.

27. člen

V 109. členu se v tretjem odstavku za besedilom »54.« doda besedilo »in 68.«.

V četrtem odstavku se besedilo »določenem v 51. členu tega zakona« nadomesti z besedilom »določenim z njenimi pravili«.

Peti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Volilna enota za volitve članov sveta krajevne, vaške oziroma četrtne skupnosti je območje krajevne, vaške oziroma četrtne skupnosti.«.

Šesti odstavek se črta.

Dosedanji sedmi, osmi in deveti odstavek postanejo šesti, sedmi in osmi odstavek.

28. člen

V 110. členu se v drugem odstavku besedilo »v svete krajevnih in vaških skupnosti« nadomesti z besedilom »v svete krajevnih, vaških in četrtnih skupnosti«.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

29. člen

V Zakonu o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDSLS-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A in 80/20 – ZIUOOPE) se:

1. 15.b člen spremeni tako, da se glasi:

»15.b člen

Nova občina se konstituira in začne opravljati svoje naloge s prvim dnev proračunskega leta, ki sledi letu, v katerem so bile opravljene volitve.«;

2. za 15.b členom dodata nova, 15.c in 15.č člen, ki se glasita:

»15.c člen

Občinski svet se konstituira na prvi seji po volitvah, na kateri se seznanijo z izidom volitev v občini, pod pogojem, da je v aktu o izidu volitev iz zakona, ki ureja lokalne volitve, ugotovljena izvolitev več kot polovice članov občinskega sveta.

Prvo sejo občinskega sveta skliče prejšnji župan, prvo sejo občinskega sveta nove občine pa predsednik občinske volilne komisije. Prva seja se opravi najpozneje v 14 dneh po objavi akta o izidu volitev iz zakona, ki ureja lokalne volitve, vodi pa jo najstarejši član občinskega sveta.

Izvoljeni kandidat za člana občinskega sveta pridobi mandat z dnem izvolitve, izvrševati pa ga začne, ko se novi občinski svet seznanijo z aktom o izidu volitev iz zakona, ki ureja lokalne volitve, s katerim je ugotovljena njegova izvolitev. Izvoljeni kandidat za župana pridobi mandat z dnem izvolitve, izvrševati pa ga začne, ko se novi občinski svet seznanijo z aktom o izidu volitev iz zakona, ki ureja lokalne volitve, s katerim je ugotovljena njegova izvolitev.

15.č člen

Če iz akta o izidu volitev iz zakona, ki ureja lokalne volitve, ni mogoče ugotoviti izvolitve župana, opravlja funkcijo župana od prve seje novega občinskega sveta do seznanitve novega občinskega sveta z aktom o izidu volitev iz zakona, ki ureja lokalne volitve, s katerim je ugotovljena izvolitev župana, najstarejši član občinskega sveta.«;

3. v 37.a členu:

– v prvem odstavku v četrti in šesti alineji besedilo »potrditvi mandata« nadomesti z besedilom »seznanitvi z aktom o izidu volitev iz zakona, ki ureja lokalne volitve, s katerim je ugotovljena njegova izvolitev,« ter pika za šesto alinejo nadomesti z vejico in za njo doda nova, sedma alineja, ki se glasi:

»– če občinska volilna komisija na podlagi odločbe upravnega sodišča sprejme nov akt o izidu volitev v skladu z zakonom, ki ureja lokalne volitve, iz katerega izhaja, da je bil namesto njega izvoljen drug kandidat.«;

– za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»Ne glede na prejšnji odstavek v primerih iz sedme alineje prvega odstavka članu občinskega sveta oziroma županu preneha mandat z dnem, ko občinska volilna komisija v uradnem glasilu občine na podlagi odločbe upravnega sodišča objavi nov akt o izidu volitev iz zakona, ki ureja lokalne volitve, iz katerega izhaja, da je bil namesto njega izvoljen drug kandidat.«;

– dosedanji tretji in četrti odstavek postaneta četrti in peti odstavek;

– dosedanji peti odstavek, ki postane šesti odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»Postopki za nadomestitev člana občinskega sveta ali izvolitev novega župana se lahko začno po preteku roka za vložitev tožbe, če tožba ni vložena, oziroma po pravnomočni

odločitvi upravnega sodišča, če je tožba vložena. Ta odstavek se ne uporablja za primere iz tretjega odstavka tega člena.«;

– dosedanja šesti in sedmi odstavek postaneta sedmi in osmi odstavek;

4. v 41. členu:

– prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Občinski svet se voli za štiri leta.«;

– v drugem odstavku pred napovednim stavkom doda nov stavek, ki se glasi:

»Mandatna doba članov občinskega sveta traja do prve seje novoizvoljenega občinskega sveta.«, v tretji alineji pa se pika nadomesti z vejico in za njo doda nova, četrta alineja, ki se glasi:

»– mandatna doba članov občinskega sveta, ki so izvoljeni na podlagi novega akta o izidu volitev iz zakona, ki ureja lokalne volitve, ki ga sprejme občinska volilna komisija v skladu z odločbo upravnega sodišča.«;

5. v 42. členu:

– drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Župan se voli za štiri leta.«;

– v tretjem odstavku pred napovednim stavkom doda nov stavek, ki se glasi:

»Mandatna doba župana traja do prve seje novoizvoljenega občinskega sveta.«, v tretji alineji pa se pika nadomesti z vejico in za njo doda nova, četrta alineja, ki se glasi:

»– mandatna doba župana, ki je izvoljen na podlagi novega akta o izidu volitev iz zakona, ki ureja lokalne volitve, ki ga sprejme občinska volilna komisija v skladu z odločbo upravnega sodišča.«.

30. člen

Občine uskladijo splošne akte s spremenjenim in dopolnjenim zakonom v šestih mesecih po njegovi uveljavitvi.

31. člen

Minister, pristojen za pravosodje, ob tehnični izpolnitvi pogojev za vlaganje po elektronski poti, z odredbo, ki se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, določi datum, od katerega je v skladu s spremenjenim in dopolnjenim zakonom mogoče tožbo ali drugo vlogo vložiti po elektronski poti.

Minister, pristojen za pravosodje, ob tehnični izpolnitvi pogojev za vročanje po elektronski poti, z odredbo, ki se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, določi datum, od katerega je v skladu s spremenjenim in dopolnjenim zakonom mogoče vročanje po elektronski poti.

Prvi odstavek spremenjenega 101. člena zakona glede vlaganja tožb v elektronski obliki, drugi odstavek spremenjenega 101. člena zakona glede vlaganja drugih vlog v elektronski obliki, tretji odstavek spremenjenega 101. člena zakona in peta alineja prvega odstavka novega 102.a člena zakona se začnejo uporabljati z dnem uveljavitve odredbe iz prvega odstavka tega člena. Do takrat se tožba ali druga vloga vloži na drug način, ki ga določa zakon, ki ureja pravdni postopek.

Drugi in peti odstavek spremenjenega 101. člena zakona ter tretji odstavek novega 102.a člena zakona glede elektronskega vročanja sodnih pisanj se začnejo uporabljati z dnem uveljavitve odredbe iz drugega odstavka tega člena. Do takrat se sodno pisanje vroči v fizični obliki v skladu z zakonom, ki ureja pravdni postopek, pri čemer vročitev velja za opravljeno tretji dan od poskusa vročitve v fizični obliki.

32. člen

Do začetka uporabe tega zakona se uporabljajo določbe Zakona o lokalnih volitvah (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 83/12, 68/17 in 93/20 – odl. US) in Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDSLS-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A in 80/20 – ZIUOOPE).

33. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne za prve redne lokalne volitve, razpisane po uveljavitvi tega zakona, razen spremenjenega drugega odstavka in novega tretjega odstavka 35. člena zakona ter dopolnjenega prvega odstavka 37. člena zakona, ki se začnejo uporabljati z dnem uveljavitve tega zakona.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

S spremembo 3. člena se ureja obveznosti pokrivanja stroškov rednih lokalnih volitev in izrecno določa, da stroške, ki v zvezi z izvedbo lokalnih volitev nastanejo pri izvajanju nalog državnih organov, krijejo državni organi sami. Javni uslužbenci, zaposleni v državnih organih na delovnih mestih, na katerih skrbijo za uveljavljanje volilne pravice, svoje naloge opravljajo na enak način, kot jih opravljajo za državne volitve. Tudi v primeru državnih volitev in referendumov upravne enote, MJU, MNZ, GURS in DVK ne zaračunajo stroškov dela, ki so jih imeli zaradi nalog, povezanih z volitvami, saj jih opravljajo javni uslužbenci, ki imajo te naloge določene v opisu nalog delovnega mesta v aktu o sistemizaciji. V primeru delovanja državnih organov, povezanih z izvedbo lokalnih volitev, gre za oblastna ravnanja (de iure imperii), ki jih izvajajo v upravnih zadevah znotraj ali preko polnega delovnega časa.

Med stroške, ki nastanejo pri delu državnih organov in jih ne bodo krile občine, spadajo plače in dodatki za delo v manj ugodnem delovnem času (dežurstvo, delo preko polnega delovnega časa), malica in prevoz na delo ter potni in drugi stroški, nastali v času trajanja lokalnih volitev. Med te stroške spada tudi morebitni strošek delovne uspešnosti zaradi povečanega obsega dela javnega uslužbenca državnega organa. V stroške, ki jih državni organi občinam v času lokalnih volitev ne smejo zaračunavati, spadajo tudi stroški fizičnega varovanja prostorov upravnih enot v času dežurstev oziroma zunaj poslovnega časa, ne glede na to, da se fizično varovanje zagotavlja samo zaradi potreb lokalnih volitev.

Navedena omejitev se ne nanaša na morebitne druge stroške, ki jih je imel državni organ zaradi izvajanja dejavnosti, povezanih z lokalnimi volitvami. Tako je pravna podlaga za zaračunavanje stroškov izdelave volilnih imenikov, ki jih morajo občine poravnati MNZ, določena v drugem odstavku 3. člena ZEVP-2, ki določa, da stroške za sestavljanje in tiskanje volilnih imenikov ter stroške za pripravo podatkov za obvestila volivcev za lokalne volitve in glasovanje na lokalnih referendumih krijejo občine. Takšni razlagi ob zdaj veljavni zakonodaji pritrjuje tudi sodba Višjega sodišča v Ljubljani št. II Cpg 564/2019 z dne 19. oktobra 2019. V njej piše, da tiskanje volilnih imenikov za izvedbo lokalnih volitev ni oblastno ravnanje v razmerju do lokalnih skupnosti. Gre za strošek, ki je nujno potreben za izvedbo lokalnih volitev in ga je na podlagi 3. člena ZLV dolžna nositi občina.

K 2. členu

S spremembo drugega odstavka 5. člena ZLV, ki je v slovenski pravni red prenesel Direktivo Sveta 94/80(ES) o določitvi podrobne ureditve za uresničevanje volilne pravice in pravice do kandidiranja na lokalnih volitvah državljanov Unije, ki prebivajo v državi članici, v kateri nimajo državljanstva, se opušča sklicevanje na prvi odstavek 5. člena ZLV, ker ta med pogoji ne določa zgolj starostnega pogoja, temveč tudi pogoj slovenskega državljanstva. Skladno s predlagano spremembo se torej jasneje določa, da imajo aktivno in pasivno volilno pravico za člana občinskega sveta državljani druge države članice Evropske unije, ki imajo potrjeno o prijavi stalnega prebivanja in prijavljeno stalno prebivališče v Republiki Sloveniji oziroma potrjeno o prijavi prebivanja in prijavljeno začasno bivališče v Republiki Sloveniji ter so na dan glasovanja dopolnili 18 let starosti.

Črtanje šestega odstavka 5. člena ZLV predstavlja uskladitev z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o volitvah v državni zbor (Uradni list RS, št. 12/24), ki določa, da osebam, ki so že dopolnile 18 let in jih bo sodišče postavilo pod skrbništvo, s sodno odločbo ne bo več možno odvzeti volilne pravice. V skladu z Mednarodno konvencijo o pravicah invalidov in Zakonom o volitvah v Državni zbor (v nadaljnjem besedilu: ZVDZ) se tudi na lokalnih volitvah zagotavlja aktivna in pasivna volilna pravica in njeno praktično uresničevanje vsem polnoletnim državljanom Republike Slovenije.

K 3. členu

S predlagano spremembo želi predlagatelj zagotoviti enakost volilne pravice pri lokalnih volitvah, in sicer tako, da se črta določba, na podlagi katere mora volilna enota obsegati območje ene ali več krajevnih, vaških ali četrtnih skupnosti, če je občina razdeljena na takšne skupnosti. V skladu s predlagano spremembo bo volilna enota obsegala območje enega ali več naselij ali dela naselja, kar sledi odločbi Ustavnega sodišča U-I-326/02, ki je pojasnilo, da je razumevanje drugega odstavka 20. člena ZLV kot razloga za »nedeljivosti« ožjih delov občine napačno. S tem bo občinski svet imel lažjo pot do določitve volilnih enot, tako da bodo skladne z ustavno zahtevo, da se en predstavnik občinskega sveta voli na približno enako število prebivalcev.

K 4. členu

Zaradi večje sistematičnosti volilnega postopka se določba o volitvah v novi občini iz 15.b člena ZLS prenaša v 25. člen ZLV. Člen namreč ureja redne in predčasne volitve, skladno s predlagano spremembo pa se dodaja še določba, da se volitve v občinski svet in volitve župana nove občine izvedejo ob prvih rednih lokalnih volitvah po njeni ustanovitvi.

K 5. členu

Veljavni 30. člen ZLV določa, v katerih primerih je treba opraviti nadomestne volitve, če preneha mandat članu občinskega sveta, ki je bil izvoljen na proporcionalnih volitvah. V prvem odstavku določa, da če preneha mandat članu občinskega sveta, ki je bil izvoljen na proporcionalnih volitvah, postane član občinskega sveta za preostanek mandatne dobe tisti kandidat, ki bi bil izvoljen, če ne bi bil izvoljen član občinskega sveta, ki mu je prenehal mandat, razen če je odstopil prej kot v šestih mesecih od potrditve mandata. V tretjem odstavku pa določa, da je treba nadomestne volitve opraviti tudi, če članu občinskega sveta preneha mandat, ker je odstopil prej kot v šestih mesecih od potrditve mandata. Z novim 15.c členom ZLS se bo občinski svet na konstitutivni seji le seznanil z izidom volitev v občini, ne bo pa več potrjeval mandatov članov občinskega sveta. Zaradi te spremembe je treba spremeniti tudi prvi in tretji odstavek 30. člena ZLV, saj je ta vezal izvedbo nadomestnih volitev na potrditev mandata, s predlagano spremembo pa bodo nadomestne volitve v primeru odstopa člana občinskega sveta vezane na šestmesečni rok od seznanitve občinskega sveta z njegovo izvolitvijo.

K 6. členu

Pošten postopek pred volilnimi komisijami, katerega del je tudi pravica do nepristranskega odločanja, zagotavlja ustavna določba o enakem varstvu pravic, ki izhaja iz 22. člena ustave.

Člen določa, da se predsednik občinske volilne komisije in njegov namestnik imenujeta izmed sodnikov. Če teh ni dovolj, se imenujeta izmed drugih oseb, ki imajo v Republiki Sloveniji pridobljeno najmanj pravno izobrazbo, pridobljeno po študijskem programu prve in druge stopnje oziroma pravno izobrazbo, ki ustreza ravni izobrazbe, pridobljene po študijskih programih druge stopnje, in je v skladu z ZSOK uvrščena na 8. raven. To pomeni, da bosta predsednik občinske volilne komisije in njegov namestnik imenovana izmed oseb, ki imajo pravni magisterij (in predhodno še diplomu s pravnega področja), pridobljen po magistrskem študijskem ali enovitem magistrskem študijskem programu (pridobljenem po letu 2004 v skladu z Zakonom o visokem šolstvu), specializacijo po visokošolski strokovni izobrazbi (pridobljeni v skladu z Zakonom o visokem šolstvu, vendar najdlje do izteka študijskega leta 2015/16), univerzitetno izobrazbo (pridobljeno po Zakonom o visokem šolstvu od leta 1994 do izteka študijskega leta 2015/16) in diplomu o visokošolskem izobraževanju. Načeloma velja, da se člani občinskih volilnih organov imenujejo izmed občanov, ki imajo stalno prebivališče v občini. Z novo ureditvijo za predsednika občinske volilne komisije in njegovega namestnika ta omejitev ne velja. Že v preteklosti v nekaterih manjših občinah ni bilo sodnika

ali pravnik, zato so bili imenovani občani, ki v tisti občini niso imeli volilne pravice. V tem primeru je zaradi zaščite javnega interesa prevladalo stališče, da je izobrazbena smer in stopnja imenovanega predsednika in njegovega namestnika pomembnejša od kraja njegovega stalnega prebivališča. S spremembo drugega odstavka zakon zdaj natančno določa tudi izobrazbeno raven, saj je izraz »diplomirani pravnik« zaradi več vrst in stopenj izobrazbe s pravnega področja netočen, zato zakon jasneje določa zahtevano stopnjo in smer izobrazbe, pri čemer je v primeru študijskih programov druge stopnje potrebno imeti tudi pravno izobrazbo prve stopnje.

Člen določa tudi postopek imenovanja preostalih članov volilne komisije in njihovih namestnikov, in sicer tako, da se uvaja politično pluralna sestava volilnih organov. Politično pluralna sestava volilnih organov zagotavlja neposredni medsebojni nadzor nad zakonitostjo izvajanja volilnih opravil. Zaradi različnih razlag 34. člena ZVDZ, ki se uporablja tudi pri imenovanju volilnih organov za lokalne volitve, se z dopolnitvijo 35. člena ZLV nedvoumno določa pluralna sestava volilnih organov. Idealna pluralna sestava pomeni, da vsakega od članov in namestnikov predlaga drug predlagatelj.

K 7. členu

Zaradi različnih interpretacij 34. člena ZVDZ, ki se uporablja tudi pri imenovanju volilnih organov za lokalne volitve, se z dopolnitvijo 37. člena ZLV nedvoumno določa pluralno sestavo volilnih odborov. Politično pluralna sestava volilnih odborov zagotavlja neposredni medsebojni nadzor nad zakonitostjo izvajanja volilnih opravil. Idealna pluralna sestava pomeni, da vsakega od članov in namestnikov predlaga drug predlagatelj. Če bo predlogov za ostale člane volilnih odborov premalo, se bodo za člane volilnih odborov določili predlagani člani volilnih organov iz zbirke iz 72.a člena ZLV. S pomočjo omenjene zbirke bo namreč nabor morebitnih članov volilnih odborov dovolj širok, da bo omogočeno kontinuirano izvajanje volilnega procesa.

K 8. členu

Prvi odstavek ne spreminja veljavne ureditve, temveč pomeni nomotehnično uskladitev zaradi posega v drugi odstavek 15.b člena ZLS. Prvi odstavek ureja imenovanje občinske volilne komisije nove občine, in sicer tako, da to imenuje občinski svet oziroma občinski sveti občin, na območju katerih je bila nova občina ustanovljena. Glede na to, da občinska volilna komisija v skladu s 33. členom ZLV v povezavi z 41. členom ZLV vodi in izvaja volitve v občinski svet, je njeno imenovanje ključno za izvedbo volilnih opravil v novoustanovljeni občini, v kateri se bodo volitve v občinski svet in volitve župana izvedle ob prvih rednih lokalnih volitvah po njeni ustanovitvi.

Tretji odstavek ureja imenovanje občinske volilne komisije v primerih, ko članom občinske volilne komisije preneha mandat pred razpisom volitev in občinski svet v skladu s prvim odstavkom 38. člena ZLV do objave razpisa volitev ne more imenovati nove občinske volilne komisije zaradi na primer prenehanja mandata večini članov občinskega sveta. V preteklosti je v tovrstnih primerih zaradi zagotovitve nemotene izvedbe volitev DVK imenovala člane občinske volilne komisije na podlagi smiselne uporabe tretjega odstavka 15.b člena ZLS, ki ureja imenovanje občinske volilne komisije v novoustanovljeni občini. S predlagano zakonsko ureditvijo bo podana zakonska podlaga za imenovanje občinske volilne komisije s strani DVK, tudi v primeru nezmožnosti imenovanja članov občinske volilne komisije s strani občinskega sveta, vendar zgolj v primeru, ko bo članom občinske volilne komisije prenehal mandat pred razpisom volitev in občinski svet do objave razpisa volitev ne bi imenoval novih članov občinske volilne komisije.

K 9. členu

ZVDZ v 25. členu določa nezdržljivost za člane volilnih organov, ne določa pa nezdržljivosti za tajnika. Tajnik volilne komisije ni član komisije, je pa njegovo delo tesno povezano z delom volilnega organa. Tajnik opravlja ključna strokovna opravila za volilni organ. Med drugim ima dostop do podatkov o kandidaturah, zato bi ga lastna kandidatura postavljala v privilegiran položaj, hkrati pa bi nastalo evidentno nasprotje interesov. Tajnik namreč pripravlja predloge strokovnih odločitev tudi v primeru pritožb na candidature. Z dopolnitvijo 39. člena ZLV zakonodajalec nedvoumno določa, da tajnik občinske volilne komisije ne more biti kandidat ali predstavnik oziroma zaupnik kandidata ali liste kandidatov.

S to rešitvijo se postavlja jasna ločnica med kandidati in tistimi, ki lahko vplivajo na kandidature.

K 10. členu

Z dopolnitvijo 40. člena se prvič določa pristojnost DVK, da zagotavlja informacijsko podporo za redne lokalne volitve. Čeprav je že od leta 2006 informacijsko podporo zagotavljalo ministrstvo, pristojno za lokalno samoupravo, zanjo ni bilo zakonske podlage. Upoštevajoč dejstvo, da je državna informacijska podpora vsem fazam volilnega postopka, imenovanja volilnih organov, kandidacijskega postopka, zajema volilne udeležbe, ugotavljanja izida volitev in objave rezultatov postala standard, brez katerega si lokalnih volitev ni več mogoče predstavljati, je utemeljeno, da se takšna obveznost državnih organov določi z zakonom. Zaradi pravne praznine je bila praksa neenotna, informacijsko podporo za državne volitve je zagotavljala DVK, za redne lokalne volitve pa MJU. isDVK od leta 2022 zagotavlja podporo za izvedbo rednih lokalnih volitev v vseh občinah hkrati, ki so vsaka štiri leta, ne zagotavlja pa podpore posamičnih nadomestnih, naknadnih in predčasnih volitev. Informacijski sistem je zasnovan tako, da zahteva sprotni nadzor vnesenih podatkov, preverjanje pravilnosti vnosov volilnih enot in pravilnosti vnosov kandidatur. Zato ob izvedbi rednih lokalnih volitev hkrati sodeluje več državnih organov (poleg DVK še GURS, MNZ in MJU) in zunanjih izvajalcev. V tem primeru ne gre le za strošek, saj državni organi strokovno pomoč občinam zagotavljajo brezplačno, plačati je treba le zunanje izvajalce, ampak za nesorazmerno obremenitev državnih organov za obveznost, ki je sicer izvorno občinska. Državni organi so z odločitvijo, da financirajo pripravo in izvedbo informacijske podpore za redne lokalne volitve, zgolj prispevali k preglednosti, zakonitosti in pravilnosti ugotovljenih izidov glasovanja v občinah takrat, ko so volitve vseh organov v vseh občinah hkrati. Ne glede na to je izvedba tako rednih kot drugih oblik lokalnih volitev še vedno v izključni pristojnosti občinskih volilnih organov. Občine so seznanjene z dejstvom, da morajo vse druge volitve, razen rednih, izvesti brez informacijske podpore isDVK.

K 11. členu

Sprememba 41. člena ZLV je potrebna zaradi spremenjene ureditve volilnega spora. S spremenjenim 98. členom ZLV bo imela občinska volilna komisija poleg dosedanje pristojnosti reševanja ugovorov zaradi nepravilnosti v postopku kandidiranja, ki so jih kandidati oziroma predstavniki kandidature ali liste kandidatov vložili v skladu s 96. členom ZLV, tudi pristojnost reševati ugovore, ki bodo vloženi zaradi nepravilnosti pri izvajanju katerega koli opravila volilnega odbora na volitvah. Te ugovore bo lahko poleg kandidatov in predstavnikov kandidature oziroma liste kandidatov vložil tudi vsak volivec. Zato je predlagatelj to novo pomembno pristojnost občinske volilne komisije dodal kot samostojno točko tega člena. Do zdaj veljavna 5. točka 41. člena ZLV je vsebovana v novi 6. točki 41. člena ZLV, ki določa, da občinska volilna komisija sprejme akt o izidu volitev in ne več poročilo o izidu volitev. Obvezne sestavine akta o izidu volitev so zdaj predpisane v drugem odstavku 90. člena ZLV in sicer bo ta vseboval ugotovitve o izidu volitev, opredelile do nepravilnosti iz ugovorov, ki so bili obravnavani, in do nepravilnosti, ugotovljenih po uradni dolžnosti, vključno z načinom njihove odprave, ugovore, ki so bili zavrženi, ter ugotovitev, kateri kandidati so bili izvoljeni.

Nova sedma točka 41. člena ZLV daje občinski volilni komisiji pravno podlago za upravljanje zbirke predlaganih članov volilnih organov in kandidatur oziroma list kandidatov. Kandidiranje in članstvo v volilnih odborih imata v skladu z zakonom določene omejitve (volilna pravica v občini, prepoved sorodstvenega razmerja med člani volilnih odborov in kandidati). Zato občinska volilna komisija za preverjanje zakonitosti imenovanj upravlja zbirko kandidatov za člane volilnih organov in list kandidatov. Zakonitost kandidatur in morebitna nezdržljivost se v skladu z novim 72.a členom ZLV preverjata z neposrednim računalniškim dostopom do evidence volilne pravice.

K 12. členu

Predlog ima za cilj izenačitev izplačevanja nadomestil državnih volilnih organov in članov občinskih volilnih komisij. Medtem ko veljavna določba 45.a člena ZLV določa, da se članom občinskih volilnih komisij izplača eno nadomestilo za prvi in drugi krog županskih volitev, pa tretji odstavek 3. člena Pravilnika o določitvi meril in kriterijev za določitev višine nadomestil in povračila stroškov članom volilnih organov, tajnikom in drugim osebam, ki opravljajo

dolžnosti na volitvah in referendumu (Uradni list RS, št. 24/19, 17/22 in 42/24) določa, da se za izvedbo volilnih opravil pri ponovnem glasovanju med kandidatoma, ki sta prejela največ glasov na volitvah predsednika republike (drugi krog glasovanja) višina nadomestil za člane volilnih komisij določi v višini 70 odstotkov nadomestila, ki je določeno v tem pravilniku. Zato prihaja do nedopustnega razlikovanja v položaju članov državnih in občinskih volilnih organov.

Predlagatelj je na pobudo nekaterih občin opravil analizo višine nadomestil volilnih komisij volilnih enot in okrajnih volilnih komisij in višine nadomestil občinskih volilnih komisij v primerjavi s številom volivcev. Argumentacija večjih občin je, da so nadomestila občinskih volilnih komisij v največjih občinah nesorazmerno nižje glede na število volilnih upravičencev od primerljivih nadomestil drugih občin. Pri tem je predlagatelj opravil analizo in primerjal tudi število volilnih upravičencev na državnozborskih volitvah 2022 in število volilnih upravičencev po občinah na rednih lokalnih volitvah 2022.

Višina nadomestil občinskih volilnih komisij je sicer odvisna od višine plače župana konkretne občine, vendar je razlika v plačah županov največjih občin v razmerju do plač v manjših občinah premajhna, da bi lahko vsaj delno kompenzirala razlike v obremenitvah in odgovornosti občinskih volilnih komisij v občinah z nad 25.000 volilnimi upravičenci na zadnjih rednih lokalnih volitvah. Zato vsebuje 45.a člen ZLV, upoštevajoč navedene podatke, korektiv, ki določa višino dodatka k nadomestilu za občine, ki imajo več kot 25.000 volilnih upravičencev na zadnjih rednih lokalnih volitvah. Dodatek se razlikuje glede na število volilnih upravičencev na zadnjih rednih lokalnih volitvah tako, da narašča sorazmerno s številom volilnih upravičencev na zadnjih rednih lokalnih volitvah. Ta dodatek se ne izplača predsednikom in članom posebnih volilnih komisij iz 33. člena ZLV, saj zanje velja sklic na drugi odstavek 45.a člena ZLV, obenem pa skupno število volilnih upravičencev s priznано volilno pravico pripadnikov avtohtone italijanske narodne skupnosti tudi v občinah z najvišjim številom volilnih upravičencev ne presega omejitev števila iz novega tretjega odstavka 45.a člena ZLV.

Z navedenim dodatkom bo zakonodajalec odpravil neutemeljene razlike, ki nastajajo pri višini nadomestil občinskih volilnih komisij med posameznimi občinami, kot tudi v razmerju do državnozborskih (ali predsedniških) volitev. Nadomestilo občinskim volilnim komisijam mora odražati ne le skupno odgovornost, pač pa tudi obseg dela, ki ga morajo ti organi opraviti, in število ur, ki ga člani preživijo na sedežu volilne komisije. Z večjim številom volilnih upravičencev raste tudi odgovornost, saj je pri več volivcih možnost napak ali nepravilnosti pri izvedbi volitev večja, s tem pa tudi potencialna škoda, ki bi nastala, če bi se to zgodilo.

K 13. členu

V prvi odstavku 72. člena ZLV se dodaja nov obvezni podatek, ki ga mora vsebovati kandidatura oziroma lista kandidatov, to je EMŠO – enotna matična številka občana, kar je potrebno zaradi novega 72.a člena ZLV. Na podlagi EMŠO bo omogočeno učinkovito in poenostavljeno preverjanje kandidatur z računalniško povezavo liste kandidatov in evidence volilne pravice. Obenem člen podrobneje določa, kateri rojstni podatki iz 4. člena Zakona o matičnem registru (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo in 67/19) so rojstni podatki, ki jih mora vsebovati kandidatura oziroma lista kandidatov, saj je nabor vseh podatkov o rojstvu preširok, hkrati pa je nekaj podatkov o rojstvu že ločeno zajetih.

V skladu z 19. členom ZEVP-2 imajo neposreden vpogled in uporabo podatkov iz evidence volilne pravice (preverjanje kandidatur) tudi občinske volilne komisije. Pri preverjanju zakonitosti kandidatur se ukvarjajo z velikim številom kandidatov, ko je za vsakega treba preveriti, ali izpolnjuje pogoje za kandidaturo. ZLV nima pravne podlage, da bi bilo mogoče podatke o kandidatih, ki jih občinska volilna komisija pretvori v elektronsko obliko, skupinsko preveriti v evidenci volilne pravice. Zato ta faza za občinsko volilno komisijo, ki jo mora opraviti v izjemno kratkih časovnih okvirih, pomeni poseben izziv, zlasti ko gre za večje občine z velikim številom kandidatnih list in kandidatov, v največjih občinah tudi z nekaj sto kandidati. Da bi to fazo opravili hitreje in natančneje, se s predlogom zakona določa pravna podlaga, s katero se za preverjanje kandidatur (pravilnost podatkov oziroma obstoj volilne pravice) z uporabo osebne imena, datuma rojstva in spola ali EMŠO o kandidatih, ki jih v

informatijski sistem vnesejo občinske volilne komisije, neposredno računalniško povežejo z evidenco volilne pravice.

K 14. členu

Dodaja se nov 72.a člen, s katerim se bo omogočila neposredna računalniška povezava med zbirko predlaganih članov volilnih odborov in kandidatur oziroma list kandidatov posamezne občine z evidenco volilne pravice. To bo olajšalo delo občinskih volilnih komisij, kar bo znatno poenostavilo preverjanje volilne pravice kandidatov, zakonitost kandidatur oziroma list kandidatov ter preverjanje volilne pravice in stalnega prebivališča kandidatov za člane volilnih odborov. Zbirka kandidatur oziroma list kandidatov, ki jo določa prva alineja prvega odstavka novega 72.a člena ZLV, se ne vzpostavlja na novo, gre za evidenco, ki jo glede na pristojnosti, določene v ZLV, in za zagotavljanje tehnične podpore volitvam, občinska volilna komisija vodi ob volitvah. S predlogom zakona se določa pravna podlaga, da se za imenovanje volilnih organov in preverjanje zakonitosti kandidatur (pravilnost podatkov oziroma obstoj volilne pravice), prek osebnega imena, datuma rojstva in spola ali EMŠO zbirka občinske volilne komisije lahko neposredno računalniško poveže z evidenco volilne pravice.

Po do zdaj veljavni ureditvi je občinska volilna komisija upravljavka osebnih podatkov, državni organ pa po pooblastilu občinske volilne komisije obdelovalec. Zato je moral imeti državni organ, ki ni bil upravljavec osebnih podatkov, v skladu z 28. členom Splošne uredbe o varstvu podatkov za obdelovanje osebnih podatkov sklenjen dogovor z upravljavcem. Takšna rešitev je bila nesorazmerna administrativna obremenitev, saj je moral MJU skleniti sporazume o obdelovanju podatkov z vsemi 212 občinskimi volilnimi komisijami. Nov člen zato določa pomembno spremembo, DVK in občinske volilne komisije so soupravljalke osebnih podatkov o kandidatih. Takšna rešitev daje pravno podlago DVK, ki bo zagotavljala informacijsko podporo lokalnim volitvam, da bo z občinskimi volilnimi komisijami soupravljalca osebnih podatkov o kandidatih.

72.a člen ZLV določa novo prisojnost DVK, saj bo le-ta pristojna za zagotavljanje enotne informacijske podpore rednim lokalnim volitvam. To velja tako za kandidature oziroma kandidatne liste, ki jih določijo občinske volilne komisije, kot tudi za kandidature za izvolitev predstavnikov manjšin in predstavnikov Romov, ki jih določijo posebne občinske volilne komisije. Občinske volilne komisije že od leta 2006 uporabljajo enotno aplikacijo za informacijsko podporo rednih lokalnih volitev. Ob vsakih rednih volitvah so se za njeno uporabo, čeprav ni obvezna, odločile prav vse občine. Aplikacija je bila centralno vodena na strežnikih MJU, občinske volilne komisije so lokalno vnašale kandidatne liste. Aplikacijo so varovali najvišji varnostni standardi za informacijske storitve, kar dokazujejo vsi dosedanja neuspešni poskusi nepooblaščenih vdorov vanjo. Po novem bo enotno informacijsko podporo za vse redne lokalne volitve in referendumne, tako državne kot lokalne, zagotavljala DVK. Skrbela bo za vzpostavitev aplikacije, ki bo zagotavljala podporo imenovanju volilnih organov, vzpostavitev in vzdrževanje zbirke volilnih organov in kandidatur oziroma list kandidatov ter njeno povezovanje z evidenco volilne pravice, podporo kandidacijskega postopka, določitev kandidatnih list, vnos rezultatov glasovanja, izid volitev ter njihovo objavo.

Člen določa, da se podatki iz zbirke predlaganih članov volilnih odborov in zbirka kandidatur oziroma list kandidatov po poteku mandata občinskega sveta ali župana, izvoljenega na volitvah, v zvezi s katerimi so bili kandidati oziroma predlagani za člane volilnih odborov, arhivira v neaktivni del zbirke in se jih hrani še eno leto. Po tem roku jih določena uradna oseba občinske volilne komisije po uradni dolžnosti izbriše. Rešitev omogoča, da se morebiten oškodovanec še eno leto po poteku mandata seznanj z morebitnimi nepravilnostmi pri uporabi podatkov.

K 15. členu

Ker se za postopek potrjevanja kandidatur oziroma list kandidatov v skladu z drugim odstavkom 74. člena ZLV smiselno uporabljajo določbe ZVDZ, ta pa glede objave v 61. členu določa, da se v medijih ali na drug način, ki ga določi DVK, objavijo seznanj potrjenih list kandidatov in seznanj kandidatov, o katerih se glasuje, se s predlaganim novim tretjim odstavkom 74. člena ZLV posebej določa kateri podatki potrjenih kandidatov in do kdaj se

objavijo na spletnih straneh občine in DVK. Člen tako določa, da se bodo do naslednjih rednih volitev objavili zgolj podatki o imenu in priimku potrjenega kandidata, naslovu njegovega stalnega bivališča oziroma naslov začasnega bivališča, če gre za državljana druge države članice Evropske unije, ki nima prijavljenega stalnega bivališča v Republiki Sloveniji in letnica njegovega rojstva ter ime predlagatelja. Nabor objavljenih podatkov je tako ožji od nabora podatkov za kandidature oziroma listo kandidatov iz 72. člena ZLV.

K 16. členu

Zaradi preimenovanja dosedanjega poročila v 41. členu ZLV, ki ga po izvedenem glasovanju sprejme občinska volilna komisija, v akt o izidu volitev, je potreben tudi popravek 90. člena ZLV. Člen določa rok, v katerem mora občinska volilna komisija sprejeti akt o izidu volitev, saj je omenjeni rok vezan tudi na določbo tretjega odstavka 107. člena ZLV.

V drugem odstavku je določena vsebina akta o izidu volitev, in sicer ta vsebuje: ugotovitve o izidu volitev, opredelitev do nepravilnosti iz ugovorov, ki so bili obravnavani, in do nepravilnosti, ugotovljenih po uradni dolžnosti, vključno z načinom njihove odprave, ugovore, ki so bili zavrženi, ter ugotovitev, kateri kandidati so bili izvoljeni.

K 17. členu

Zaradi predlaganih sprememb postopka volilnega spora je potrebno na novo opredeliti, kdaj se opravijo ponovne volitve v občinski svet. Člen določa, da se ponovne volitve opravijo, če občinska volilna komisija zaradi nepravilnosti, ki so ali bi lahko privedle do drugačne razdelitve mandatov, delno ali v celoti razveljavi volitve in odredi ponovne volitve, oziroma če sodišče ugotovi nepravilnosti pri izvajanju volilnih opravil volilnih organov oziroma v volilni kampanji oziroma v zvezi z njenim financiranjem, ki so ali bi lahko privedle do drugačne razdelitve mandatov, ali nepravilnosti, ki so po svoji naravi v temeljih prizadele poštenost volilnega postopka, in tožbi ugodi, delno ali v celoti odpravi akt iz 90. člena ZLV, delno ali v celoti razveljavi volitve in odredi ponovne volitve.

K 18. členu

S predlagano spremembo se črta 94. člen ZLV, saj so primeri, v katerih se opravijo ponovne volitve, v celoti urejeni v spremenjenem 93. členu ZLV.

K 19. členu

Predlagana sprememba je redakcijska dopolnitev člena z navedbo okrajšave za pristojno sodišče.

K 20. členu

Ustavno sodišče je z odločbo št. Up-676/19-25 z dne 4. junija 2020 ugotovilo, da so 100., 101. in 102. člen ZLV v neskladju z ustavo, saj pomanjkljivo in nedoločno urejajo postopek pravnega varstva volilne pravice po dnevu glasovanja. S predlogom novele se celovito ureja volilni spor. Predlagane spremembe in dopolnitve razširjajo razloge, zaradi katerih je mogoče vložiti pravna sredstva zaradi nepravilnosti pri izvajanju volilnih opravil volilnih odborov na volitvah, ki so ali bi lahko vplivale na razdelitev mandatov. Zaradi skladnosti postopka je bilo treba poseči tudi v 98. člen veljavnega ZLV, spremenjeni so še 99., 100., 101. in 102. člen ter dodani štirje novi členi 102.a, 102.b, 102.c in 102.č člen.

Spremenjeni 98. člen ZLV ureja ugovor pred občinsko volilno komisijo. Z novo rešitvijo se odmika od uveljavljenega postopka vložitve pritožbe na občinski svet. Razlogov za takšno rešitev je več. Prva sta vsekakor interesni konflikt in s tem povezan dvom o objektivnosti, ko izvoljeni člani občinskega sveta odločajo o mandatih svojih političnih konkurentov. Drugi je zahtevnost presoje argumentov iz ugovorov, saj predlog zakona z novo ureditvijo izrecno določa pravico pritožbenega organa, da lahko razveljavi glasovanje na posameznem volišču ali v vsej občini in odredi novi datum glasovanja, lahko pa glede na težo nepravilnosti iz ugovora ugotovi drugačno razdelitev mandatov.

Pravico do ugovora imajo vsak volivec, kandidat, predstavnik kandidature oziroma predstavnik liste kandidatov in sicer lahko ugovor vložijo v dveh dneh po dnevu glasovanja na občinsko volilno komisijo. Ugovor je pravočasen, če ga občinska volilna komisija prejme, preden se izteče rok.

Odločanje občinske volilne komisije zadeva vse odločitve in ravnanja ne glede na to, v kateri fazi volilnega postopka so nastale, če bi bile zatrjevane nepravilnosti take, da bi lahko vplivale na razdelitev mandatov, razen za odločitve o zavrnjenih kandidaturah, saj so ali bi lahko bile te predmet preizkusa v fazi potrjevanja kandidatur, kot to določata veljavna 96. in 97. člen ZLV. Pravnomočne sodne odločbe pa mora občinska volilna komisija spoštovati.

Ugovor se lahko vloži zaradi nepravilnosti pri izvajanju katerega koli opravila volilnega odbora na volitvah. Navedeno ne vključuje nepravilnosti, ki so nastale pri delu občinske volilne komisije, nepravilnosti, ki so po svoji naravi v temeljih prizadele poštenost volilnega postopka in nepravilnosti iz volilne kampanje oziroma v zvezi z njenim financiranjem. Te je mogoče po predlagani spremembi 99. člena ZLV uveljavljati neposredno v volilnem sporu pred sodiščem, pristojnim za upravne spore.

Zatrjevane nepravilnosti v ugovoru morajo biti natančno in nazorno opisane, zgolj pavšalno navajanje domnevnih nepravilnosti ne zadošča. Če je ugovor nepopoln ali nerazumljiv, občinska volilna komisija vlagatelja ugovora takoj pozove, da ugovor v dveh dneh dopolni oziroma popravi. Če vlagatelj ugovora poziva ne prevzame v dveh dneh od poskusa vročitve, velja vročitev za opravljeno s potekom tega roka. Če vlagatelj ugovora v danem roku ne dopolni oziroma popravi, občinska volilna komisija ugovora ne obravnava.

Če se v ugovoru zatrjuje, da so pri izvajanju opravil volilnega odbora nastale nepravilnosti, ki so ali bi lahko privedle do napačne razdelitve mandatov, mora biti v ugovoru opisan tudi vpliv nepravilnosti na razdelitev mandatov. Zatrjevanje vseh nepravilnosti, ki naj bi v postopku pred volilnim odborom nastale, je bistvenega pomena tudi zaradi poznejšega uveljavljanja sodnega varstva. V skladu s predlagano šesto alinejo prvega odstavka 102.a člena ZLV se namreč tožba zavrže, če tožnik ob vložitvi tožbe ne izkaže, da je v njej zatrjevane nepravilnosti, ki bi jih bilo mogoče uveljavljati v ugovoru iz 98. člena ZLV, neuspešno uveljavljal že v ugovoru pred občinsko volilno komisijo.

V okviru ugovornega postopka občinska volilna komisija preizkuša obstoj v ugovoru zatrjevanih nepravilnosti pa tudi tistih, ki jih ugotovi po uradni dolžnosti. Če na podlagi ugovora ali po uradni dolžnosti ugotovi obstoj nepravilnosti pri izvajanju katerega koli opravila volilnega odbora na volitvah, jih odpravi. Splošno vodilo je, da občinska volilna komisija sama odpravlja ugotovljene nepravilnosti. Določitev načina odprave nepravilnosti je v pristojnosti občinske volilne komisije. Če je volilni odbor napačno ugotovil izid glasovanja, občinska volilna komisija sama ugotovi izid glasovanja.

Občinska volilna komisija se do zatrjevanih nepravilnosti iz ugovorov in do nepravilnosti, ugotovljenih po uradni dolžnosti, opredeli v aktu iz 90. člena ZLV. Osrednja novost predlagane ureditve je, da se z objavo akta iz 90. člena ZLV hkrati šteje, da je ta vročen vlagateljem ugovora. Predvideno je, da občinska volilna komisija v aktu iz 90. člena ZLV poleg obveznih vsebin, ki jih določa nova 6. točka 41. člena ZLV, navede vsebine iz četrtega odstavka 98. člena ZLV, in sicer osebno ime in kraj prebivališča vlagatelja, ki je vložil ugovor, opredelitev do nepravilnosti in opredelitev načina njihove odprave. Ker so volitve javnopravni institut, najpomembnejše sredstvo odločanja državljanov, predlog predvideva, da se v aktu iz 90. člena zakona navedeta osebno ime in kraj prebivališča vlagatelja, ki je ugovor vložil. Takšna ureditev je v javnem interesu in v skladu z načelom sorazmernosti, saj ima vsak volivec pravico vedeti, kdo je ugovarjal, vlagatelj ugovora pa se mora biti zmožen v aktu identificirati.

Predlagana ureditev predvideva, da se v aktu iz 90. člena ZLV ne navedejo samo številčni podatki rezultatov glasovanja in ugotovitev, kdo je bil izvoljen, temveč se občinska volilna komisija opredeli tudi do v ugovoru zatrjevanih in po uradni dolžnosti ugotovljenih nepravilnosti pri izvedbi volitev. To nadalje pomeni, da je akt o izidu volitev skupni akt, ki vsebuje tako rezultate glasovanja kot tudi obrazložitve do zatrjevanih in po uradni dolžnosti ugotovljenih nepravilnosti postopka. Uporabna vrednost predlagane ureditve je, da roki za sprožitev sodnega varstva začnejo teči za vse hkrati, to je od objave akta v uradnem glasilu občine, in ne več za vsakega vlagatelja posebej glede na trenutek vročitve odločitve

občinske volilne komisije o ugovoru. S predlagano ureditvijo se preprečujejo tudi morebitna izogibanja vročitvam.

Predvideno je, da se občinska volilna komisija v aktu iz 90. člena zakona opredeli tudi do nepravilnosti, ki jih je ugotovila po uradni dolžnosti. Iz opredelitve mora biti razvidno, da se je občinska volilna komisija seznanila z očitano nepravilnostjo in kako je o njej odločila ter ali je zatrjevana nepravilnost res bila storjena. Če oceni, da nepravilnosti ni bilo, mora to obrazložiti, v nasprotnem primeru pa mora opisati način odprave nepravilnosti. Akt o izidu volitev vsebuje tudi morebitne nepopolne ali nerazumljive ugovore, ki jih občinska volilna komisija ni obravnavala.

Smisel nadzora nad volitvami je v zagotovitvi objektivnosti in poštenosti volilnega postopka. Nadzor je torej utemeljen na objektivni zasnovi zagotavljanja zakonitosti volilnega postopka in ne na subjektivni zasnovi varstva pravic posameznih volivcev, kot je v 15. točki obrazložitve že omenjene odločbe ugotovilo Ustavno sodišče. Nova ureditev predvideva, da se o vloženih ugovorih iz spremenjenega 98. člena ZLV ne odloča v obliki posamičnih odločb, temveč se občinska volilna komisija do vseh zatrjevanih nepravilnosti opredeli v aktu o izidu volitev.

Določitev načina odprave nepravilnosti je, kot že navedeno, v pristojnosti občinske volilne komisije. Če nepravilnosti iz predlaganega drugega odstavka 98. člena ni mogoče odpraviti, so pa takšne, da so ali bi lahko privedle do drugačne razdelitve mandatov, občinska volilna komisija s sklepom razveljavi glasovanje na voliščih, na katerih so nastale nepravilnosti (lahko tudi na vseh voliščih v občini, če gre za takšno naravo nepravilnosti), odredi ponovno glasovanje ter določi datum novega glasovanja, upoštevajoč s tem zakonom določene roke za izvedbo glasovanja na volitvah. Ponovne volitve na podlagi obstoječih kandidatur se v skladu z drugim odstavkom 95. člena veljavnega ZLV opravijo najpozneje v 15 dneh od dneva razpisa ponovnih volitev. Če pa je vložena tožba zoper sklep o razveljavitvi glasovanja, se zadrži izvedba ponovnih volitev do odločitve sodišča o zadevi.

Sklep o razveljavitvi glasovanja in določitvi datuma novega glasovanja se objavi v uradnem glasilu občine. Pri odločanju o razveljavitvi glasovanja občinska volilna komisija upošteva vse, kar vpliva ali bi lahko vplivalo na izid glasovanja, predvsem pa naravo in težo nepravilnosti ter razliko v glasovih za posamezne kandidate oziroma liste kandidatov. Te okoliščine so navedene eksemplifikativno in ne taksativno. Na teh podlagah občinska volilna komisija presodi, ali so nepravilnosti takšne, da so ali bi lahko privedle do drugačne razdelitve mandatov.

K 21. členu

Aktivna legitimacija za sprožitev volilnega spora pred upravnim sodiščem je podeljena vlagateljem ugovora iz 98. člena ZLV. Predlagani 99. člen ureja več različnih vrst volilnega spora. Za vse vrste sporov je določeno, da je rok za vložitev tožbe petnajst dni po objavi izida volitev, pri čemer ta rok v sporih iz predlaganega prvega, drugega in četrtega odstavka tega člena teče od objave akta iz 90. člena ZLV v uradnem glasilu občine, v sporih iz tretjega odstavka tega člena pa od objave sklepa občinske volilne komisije o razveljavitvi glasovanja v uradnem glasilu občine. Rok za vložitev tožbe je dokaj kratek, saj je treba zaradi pomena volilnih sporov in njihovega vpliva na konstituiranje organov občine po volitvah o njih hitro odločiti. Hkrati to ne posega v učinkovitost sodnega varstva, saj so stranke zastopane po kvalificiranih pooblaščenih.

Po predlagani spremembi 99. člena zakona je v prvem odstavku tega člena urejena možnost sprožitve volilnega spora za vsakega vlagatelja ugovora iz 98. člena ZLV, ki z njimi ni bil uspešen, to je, ko nepravilnost sploh ni bila ugotovljena oziroma ni bila odpravljena. Predlagana določba je torej zasnovana tako, da lahko volilni spor sproži le del subjektov, ki so predhodno vložili ugovor na občinsko volilno komisijo. Aktivno legitimirani lahko v petnajstih dneh po objavi akta iz 90. člena zakona v uradnem glasilu občine vložijo tožbo na sodišče. Tožbo lahko vložijo zaradi domnevnih nepravilnosti iz drugega odstavka 98. člena, ki jih občinska volilna komisija ni ugotovila ali niso bile odpravljene. V tožbi morajo izkazati, da so v tožbi zatrjevane nepravilnosti, ki bi jih bilo mogoče uveljavljati v ugovoru iz 98. člena zakona, neuspešno uveljavljali že v ugovoru pred občinsko volilno komisijo, saj se tožba v

nasprotnem primeru zavrže. S predlagano ureditvijo se zagotavlja, da se v sodnem postopku ne uveljavljajo tiste nepravilnosti, ki bi jih bilo mogoče uveljaviti že v ugovoru iz 98. člena zakona, pa je bilo to opuščeno. V tožbi se lahko zahteva delna ali celotna razveljavitev glasovanja na volitvah ali ugotovitev drugačnega izida glasovanja.

S predlaganim drugim odstavkom 99. člena predlagatelj daje poseben pomen pravici do sodnega varstva in jo varuje tudi v primerih, ko aktivno legitimiran subjekt za vložitev ugovora iz 98. člena ZLV v tožbi izkaže, da je za nepravilnosti, ki bi jih bilo mogoče uveljavljati v ugovoru iz 98. člena tega zakona, izvedel šele po izteku roka za vložitev ugovora in da zanje pred iztekom roka za vložitev ugovora ni mogel vedeti.

V tretjem odstavku 99. člena je urejeno sodno varstvo zoper odločitve občinske volilne komisije o razveljavitvi glasovanja. V skladu s predlagano določbo lahko vsak volivec, kandidat, predstavnik kandidature oziroma liste kandidatov v petnajstih dneh po objavi sklepa občinske volilne komisije iz šestega odstavka 98. člena zakona vloži tožbo na sodišče. Procesna predpostavka vložitve ugovora na občinsko volilno komisijo v tem primeru ni določena, saj si subjekt, ki sproži sodno varstvo, prizadeva za ohranitev prvotnega izida volitev in ne za njegovo razveljavitev. Poleg tega ne bi bilo ustrezno in smiselno, da bi občinska volilna komisija v ugovornem postopku presojala zakonitost svoje lastne odločitve.

V četrtem odstavku 99. člena je urejeno sodno varstvo zaradi nepravilnosti, ki so nastale pri delu občinske volilne komisije, v volilni kampanji oziroma v zvezi z njenim financiranjem in zaradi drugih nepravilnosti, ki bi po svoji naravi v temeljih prizadele poštenost volilnega postopka. Določeno je, da lahko vsak volivec, kandidat, predstavnik kandidature oziroma liste kandidatov v petnajstih dneh po objavi akta iz 90. člena zakona vloži tožbo na sodišče zaradi nepravilnosti, ki so nastale pri volilni kampanji oziroma v zvezi z njenim financiranjem. Občinska volilna komisija nima pristojnosti v zvezi z volilno kampanjo in njenim financiranjem, zato tudi ne more biti pristojna za presojo teh nepravilnosti. V ugovornem postopku pred občinsko volilno komisijo tako ni dopustno uveljavljati nepravilnosti, ki so nastale pri delu občinske volilne komisije v volilni kampanji oziroma v zvezi z njenim financiranjem, in nepravilnosti, ki so po svoji naravi v temeljih prizadele poštenost volilnega postopka, razen če gre za nepravilnosti pri izvajanju volilnih opravil volilnih odborov. Za njihovo presojo je pristojno izključno sodišče. V dosedanji ureditvi ostajajo samodejno nesankcionirane ali vsaj brez učinka vse kršitve, storjene v volilni kampanji, še posebej pa v zadnjih dneh pred volilnim molkom ali celo med njim, s čimer so posamezni kandidati lahko postavljeni v neenak položaj, zato mora biti tudi tem zagotovljeno sodno varstvo.

K 22. členu

Postopek pred upravnim sodiščem po dnevu volitev podrobno določajo novi 100. do 102.č člen zakona. Predlog novega 100. člena predvideva obvezno zastopanje po odvetniku oziroma odvetniški družbi, razen če je stranka sama odvetnik, ko lahko procesna dejanja opravlja sama, ali občinskem odvetniku. Določeno je, da pred sodiščem lahko stranke, med katere sodijo tudi morebitni stranski intervenienti, ki v skladu z 19. členom ZUS-1 pridobijo položaj stranke, opravljajo procesna dejanja samo po pooblaščenju, ki je odvetnik oziroma odvetniška družba, razen če je stranka sama odvetnik, ko lahko procesna dejanja opravlja sama, občinska volilna komisija ali občina, pa lahko za zastopanje pooblastita tudi občinskega odvetnika. Zastopanje po tako določenem pooblaščenju je v interesu pravnega reda, saj pripomore k povečanju kakovosti sojenja, poleg tega pripomore k razbremenitvi sodišč in s tem pospešitvi postopka. Volilni spori so dejansko in pravno zelo zahtevni spori, v katerih je posebej poudarjen javni interes, temu pa mora biti prilagojena tudi hitrost odločanja. Če tožba in druge vloge niso vložene po tako določenem pooblaščenju, sodišče tožbo v skladu s predlaganim prvim odstavkom 102.a člena zakona zavrže, drugih vlog pa ne upošteva.

V drugem odstavku predlaganega 100. člena je določeno, da mora tožnik vsa dejstva in dokaze navesti oziroma predlagati v tožbi oziroma toženec v odgovoru na tožbo. Rok za odgovor na tožbo je petnajst dni. V zadnjem odstavku se ta omejitev nekoliko omili, saj se dopušča, da se lahko nova dejstva in dokazi navajajo do konca prvega naroka za glavno obravnavo, vendar le če jih stranke brez svoje krivde niso mogle navesti v tožbi oziroma v odgovoru na tožbo ali če sodišče samo presodi, da dopustitev navajanja novih dejstev in

dokazov ne bi zavleklo reševanja spora. Z ureditvijo kot celoto se tako na eni strani uresničuje načelo koncentracije in hitrosti postopka, na drugi strani pa se ne posega nesorazmerno v pravico strank do izjavljanja v sodnem postopku.

K 23. členu

Predlagani člen ureja način komuniciranja upravnega sodišča s strankami v postopku. Tožbo bodo upravičenci pri upravnem sodišču vložili v elektronski obliki, to jo bo strankam v postopku vročilo v fizični obliki. Vse vloge strank se bodo nato vlagale in sodna pisanja vročala v elektronski obliki v skladu z zakonom, ki ureja pravdni postopek. Če tožba ne bo vložena v elektronski obliki, jo bo upravno sodišče v skladu s 102.a členom ZLV zavrglo (po izteku roka za odpravo pomanjkljivosti), ostalih vlog, ki ne bodo vložene v elektronski obliki, pa upravno sodišče ne bo upoštevalo. Zaradi uresničevanja načela koncentracije in hitrosti postopka je predvideno neposredno vročanje vlog med pooblaščenci strank v postopku. Če vloge ne bodo vročene neposredno med pooblaščenci strank v postopku, jih upravno sodišče ne bo upoštevalo. Vročitev vlog in sodnih pisanj bo veljala za opravljeno z dnem, ko bo naslovnik prevzel elektronsko ali fizično pisanje. Če vloge oziroma pisanja naslovnik ne bo prevzel v treh dneh od dneva elektronske odpreme oziroma od poskusa vročitve v fizični obliki, bo veljala vročitev za opravljeno s potekom tega roka. Fikcija vročitve je nujna zato, da se zagotovi hiter tek in končanje volilnega spora. Člen določa tudi, da sodišče obvesti občinski svet o vloženi tožbi in mu pošlje vse akte s katerimi se postopek pred upravnim sodiščem konča.

K 24. členu

Ustavno sodišče je v obrazložitvi odločbe v točkah 33. in 34. izrecno poudarilo, da mora postopek potekati pregledno, ker to krepi tudi zaupanje javnosti v odločitve volilnega sodnika. Zato ima v tem volilnem sporu glavna obravnava poseben pomen. Ker v ZUS-1 ni posebnih postopkovnih določb, ki bi bile prilagojene naravi volilnega spora, s tem členom zakon izrecno določa, da upravno sodišče odloči po izvedeni glavni obravnavi. Sodišče mora odločiti v 30 dneh od prejema odgovora na tožbo ali izteka roka za odgovor na tožbo. Kot je bilo pojasnjeno je volilni spor dejansko in pravno zelo zahteven, v njem je posebej poudarjen javni interes, temu pa mora biti prilagojena tudi hitrost odločanja.

K 25. členu

Novi 102.a, 102.b, 102.c in 102.č členi vsebujejo procesne in materialne določbe.

102.a člen predpisuje razloge, zaradi katerih se tožba s sklepom zavrže brez meritorne obravnave. Tožba se s sklepom zavrže v vseh vrstah volilnih sporov, če:

- je vložena prepozno ali prezgodaj, torej po izteku roka za vložitev tožbe, ali če bi bila vložena pred samimi volitvami ali pred objavo akta o izidu volitev;
- če je nepopolna ali nerazumljiva, pri presoji popolnosti oziroma razumljivosti tožbe se smiselno uporablja ZUS-1 in na podlagi smiselne uporabe ZUS-1 tudi Zakon o pravdnem postopku (ZPP);
- če je ne vložijo upravičena oseba (če jo na primer vložijo volivec iz druge občine);
- če je vložena po pooblaščencu, ki ni oseba iz prvega odstavka predlaganega 100. člena tega zakona;
- če ni vložena v elektronski obliki v skladu s 101. členom zakona;
- če tožnik ob vložitvi tožbe ne izkaže, da je v tožbi zatrjevane nepravilnosti, ki bi jih bilo mogoče uveljavljati v ugovoru iz 98. člena zakona, neuspešno uveljavljal že v ugovoru pred občinsko volilno komisijo. Ta razlog za zavrženje se nanaša na tožbo iz prvega odstavka 99. člena zakona, želi pa doseči, da se v okviru te vrste volilnega spora izvede le sodni nazor nad delom in odločitvijo občinske volilne komisije, ne pa navajanje novih nepravilnosti, ki bi jih bilo mogoče uveljavljati že v postopkih pred občinsko volilno komisijo. Če tožnik v tožbi deloma uveljavlja nepravilnosti, ki jih je uveljavljal v ugovoru iz 98. člena zakona, deloma pa jih ni uveljavljal, bo sodišče v skladu s predlagano ureditvijo tožbo v delu, v katerem nepravilnosti niso bile uveljavljane v ugovoru, zavrglo, v delu, v katerem so bile nepravilnosti uveljavljane v ugovoru, pa jo bo obravnavalo po vsebini. Edina izjema je primer iz drugega odstavka 99. člena tega zakona.

Razlogi za zavrženje tožbe so določeni glede na specifičnost volilnega spora. Razlogi za zavrženje tožbe so tako v manjšem delu podobni kot v 36. členu ZUS-1, v večjem delu pa

ne. Predlaga se, da upravno sodišče pred zavrženjem tožbe, razen v primeru iz prve in tretje alineje prvega odstavka 102.a člena, pozove tožnika, naj v treh dneh odpravi pomanjkljivosti, ki so razlog za zavrženje tožbe. Zaradi uresničevanja načela koncentracije in hitrosti postopka ter ob upoštevanju, da so stranke v volilnem sporu zastopane s kvalificiranimi pooblaščenca, se določa rok treh dni, ki je sorazmerno kratek za odpravo nepravilnosti, ki so razlog za zavrženje tožbe. Pri tem se za postopanje uporabljajo določbe ZUS-1, na podlagi smiselne uporabe ZUS-1 pa tudi določbe zakona, ki ureja pravdni postopek, v zvezi z nepopolnimi oziroma nerazumljivimi vlogami (22. in 31. člen ZUS-1 in 108. člen ZPP). Tožnik pa ne bo pozvan k odpravljanju pomanjkljivosti v primerih iz prve in tretje alineje prvega odstavka, ker v danih primerih nepravilnosti ni mogoče odpraviti. Tožnikom se bo zahteva za odpravo pomanjkljivosti vročala v elektronski obliki v skladu s 101. členom tega zakona, razen če to glede na naravo pomanjkljivosti ni mogoče, ker sodišče nima njihovega elektronskega naslova za vročanje (na primer stranski udeleženci, ki bi v teh primerih bili kandidati, z odločitvijo sodišča pa so ob mandat). V tem primeru sodišče zahtevo stranki vroči v fizični obliki, zakon določa, da je fikcija vročitve po izteku roka tri dni od poskusa vročitve.

102.b člen določa, da upravno sodišče tožbo zavrne, če ne ugotovi nepravilnosti v volilnem postopku oziroma volilni kampanji oziroma v zvezi z njenim financiranjem, če ugotovi nepravilnosti, ki niso ali ne bi mogle privedi do drugačne razdelitve mandatov (ta določba bo upoštevana, če bo sodišče sicer ugotovilo nepravilnosti, a bodo po svoji naravi takšne, da zaradi njih razdelitev mandatov ne bi bila drugačna), ali če ugotovi nepravilnosti, ki po svoji naravi niso v temeljih prizadele poštenosti volilnega postopka (ta določba bo upoštevana v primeru nepravilnosti, ki po svoji naravi (ne številčno) niso takšne, da bi v temeljih vzbudile dvom o poštenosti volilnega postopka). Upravno sodišče bo torej moralo presojati vpliv nepravilnosti na končni izid volitev in razdelitev mandatov.

Predlagani novi 102.c člen ureja primere, ko upravno sodišče ugotovi, da je tožba utemeljena. V prvem odstavku predlaganega 102.c člena zakona je predvideno, da če upravno sodišče ugotovi nepravilnosti v volilnem postopku ali volilni kampanji oziroma v zvezi z njenim financiranjem, ki so ali bi lahko privedle do drugačne razdelitve mandatov ali so po svoji naravi v temeljih prizadele poštenost volilnega postopka, tožbi ugodi, ugotovi drugačno razdelitev mandatov, v celoti ali deloma razveljavi glasovanje na volitvah, odredi ponovno glasovanje. Datum glasovanja v dveh dneh od vročitve sodbe določi občinska volilna komisija, upoštevajoč z ZVDZ in ZLV določene roke za izvedbo glasovanja. Z nepravilnostmi v volilnem postopku, ki so ali bi lahko privedle do drugačnega končnega izida volitev, so mišljene nepravilnosti, ki se lahko izrazijo številčno in je tako mogoče oceniti njihov vpliv, tako da bi bila lahko zaradi njih končni izid volitev in razdelitev mandatov drugačna. Z nepravilnostmi, ki so po svoji naravi v temeljih prizadele poštenost volilnega postopka, so mišljene nepravilnosti, ki bi zaradi svoje kakovosti in ne številčnosti v temeljih prizadele objektivno poštenost volilnega postopka (na primer diskriminacija določenih skupin glede obstoja pravice do glasovanja). Člen posebej določa, da se sodba upravnega sodišča in sklep občinske volilne komisije objavita v uradnem glasilu občine, kar pomeni, da bo občinska volilna komisija po prejemu sodbe upravnega sodišča sprejela sklep o določitvi datuma glasovanja in ga skupaj s sodbo upravnega sodišča objavila v uradnem glasilu občine. Četrty odstavek predlaganega člena ureja primere, ko sodišče ugotovi, da je tožba zoper sklep občinske volilne komisije o razveljavitvi volitev iz šestega odstavka 98. člena utemeljena in tožbi ugodi, delno ali v celoti odpravi sklep o delni ali celotni razveljavitvi volitev in občinski volilni komisiji naloži sprejetje akta o izidu volitev iz 90. člena ZLV.

102.č člen določa, da zoper odločitve sodišča v volilnem sporu ni pritožbe niti izrednih pravnih sredstev.

K 26. členu

Člen izenačuje pogoje za predlaganje kandidature za župana in kandidatov oziroma kandidature za občinski svet. Takšno ureditev je zakonodajalec določil že v letu 1993, kasneje pa je s posegi v 106. člen ZLV prišlo do neutemeljenega razlikovanja. Tako je ob trenutno veljavni ureditvi skladno z 106. členom ZLV za kandidata za župana določeno nižje najnižje število potrebnih podpor za kandidaturu (15) v primerjavi s številom potrebnih podpor za kandidaturu za člana občinskega sveta (30), kot ga določata 68. in 54. člen ZLV.

Takšno razlikovanje nima prave pravne utemeljitve, saj je Ustavno sodišče v svojih presojah (npr. U-I-49/06-30) to vsebino presojalo z dveh vidikov. Na eni strani naj bi število podpor preprečevalo težave, ki bi nastale pri izvedbi volitev ob prekomernem številu kandidatov (preprečevanje brezupnih list in izgubljenih glasov), po drugi strani pa število podpisov za podporo kandidature ne sme biti višje od števila glasov, ki so potrebni za izvolitev.

K 27. členu

ZLV v prvem odstavku 109. člena določa, da se za volitve članov svetov četrtnih skupnosti smiselno uporabljajo določbe tega zakona, ki veljajo za volitve v občinski svet, drug odstavek 109. člena ZLV pa določa, da se za volitve članov svetov krajevnih skupnosti in članov svetov vaških skupnosti kot delov občine smiselno uporabljajo določbe ZLV, ki veljajo za večinske volitve v občinski svet. V tretjem odstavku 109. člena pa je določeno, da se ne glede na 54. člen ZLV kandidate za člane sveta krajevne, vaške oziroma četrtne skupnosti lahko določi s podpisovanjem skupina najmanj desetih volivcev. Navedeno pomeni, da se v primeru volitev članov četrtnih skupnosti, ki se volijo po proporcionalnem sistemu glede potrebne podpore za določitev kandidatov za člane četrtne skupnosti uporabljajo določbe 68. člena ZLV. S predlagano spremembo se dodaja sklicevanje na 68. člen ZLV, saj je v primeru ožjih delov občin, ki uporabljajo večinski volilni sistem potrebno zbrati nižje število zahtevanih podpisov podpore kandidatu, medtem, ko je v ožjih delih občin v katerih se uporablja proporcionalni volilni sistem potrebno zbrati višje število podpisov podpore kandidatu. Zaradi izenačitve položaja kandidatov pri pridobivanju podpisov podpore tako v večinskem kot proporcionalnem volilnem sistemu je predlagana dopolnitev člena, ki sočasno stremi tudi k spodbujanju sodelovanja prebivalcev v ožjih delih občine.

S spremembo četrtega odstavka 109. člena ZLV se spreminja način določanja kandidatov za člane sveta krajevne, vaške oziroma četrtne skupnosti s strani politične stranke. Skladno z veljavno ureditvijo politična stranka določa kandidate po postopku, določenem v 51. členu ZLV. Pri določanju kandidatov smejo sodelovati samo člani stranke, ki imajo volilno pravico in stalno prebivališče v občini. Kandidate določijo s tajnim glasovanjem. Glede na predlagano spremembo bo opuščeno sklicevanje na določbo 51. člena ZLV in določeno zgolj, da kandidate določijo politične stranke po postopku, določenem z njenimi pravili. S tem bo omogočeno, da stranke določijo kandidate z javnim glasovanjem, kar bo poenostavilo postopke določanja kandidatnih list za svete ožjih delov občin.

S spremembo petega odstavka 109. člena (in posledičnim črtanjem šestega odstavka istega člena) se določa, da je volilna enota za volitve članov sveta krajevne, vaške oziroma četrtne skupnosti območje celotne krajevne, vaške oziroma četrtne skupnosti. To pomeni, da bo ne glede na volilni sistem (večinski ali proporcionalen) določena zgolj ena volilna enota, v kateri se bodo volili vsi člani sveta krajevne, vaške oziroma četrtne skupnosti. S tem se bo poenostavilo postopke volitev članov svetov ožjih delov občin.

K 28. členu

Drugi odstavek veljavnega 110. člena ZLV določa, da se nadomestne volitve v svete krajevnih in vaških skupnosti v mestnih občinah opravijo šele, ko preneha mandat najmanj tretjini članom sveta. S predlagano spremembo se enaka ureditev določi tudi za četrtne skupnosti. Izhajajoč iz pristojnosti organov ožjih delov občin in načela ekonomičnosti, se s predlagano spremembo omogoča tudi delovanje nepopolnim svetom četrtnih skupnosti.

K 29. členu

15.b člen ZLS

Zaradi enotne ureditve volilnega spora se posega tudi v 15 b člen ZLS, pri čemer se zaradi sistematičnosti zakonske ureditve ne spreminja samo besedilo omenjenega člena, temveč

se materija, ki jo člen ureja, bodisi umešča v ZLV (30. in 38. člen ZLV) bodisi ureja v spremenjenih 15.b, 37.a, 41. in 42. členu ali v novem 15.c in 15.č členu.

V 15.b členu se ohranja določba o konstituiranju nove občine s prvim dnev proračunskega leta, ki sledi letu, v katerem so bile opravljene volitve.

Nov 15.c člen ZLS

V novem 15.c členu se določa, da se občinski svet konstituira na prvi seji po volitvah, ki se opravi najpozneje v 14 dneh po objavi akta o izidu volitev v skladu z 90. členom ZLV pod pogojem, da je v tem aktu ugotovljena izvolitev več kot polovice članov občinskega sveta. Primarna skrb zakonodajalca je, da se predstavniški organ konstituira v razumnem roku po dnevu glasovanja, zato v primeru tožbe zoper sklep občinske volilne komisije o razveljavitvi glasovanja na voliščih, občinska volilna komisija v primeru, da ni spornih več kot polovica mandatov, objavi akt o izidu volitev v občini. V takem primeru se bo občinski svet v skladu s prvim odstavkom 15.c člena ZLS konstituiral v nepopolni sestavi. Preostanek mandatov bo občinska volilna komisija ugotovila po ponovljenem glasovanju oziroma po odločitvi sodišča o sklepu občinske volilne komisije o razveljavitvi glasovanja na voliščih. Skladno s prvim odstavkom 15.c člena ZLS se občinski svet na svoji prvi konstitutivni seji seznanil z izidom volitev v občini. Ta sprememba določa, da občinski svet ne bo več potrjeval mandatov, ampak se bo seznanil z izvolitvijo članic in članov občinskega sveta. S tem bo postopek konstituiranja organa zaključen. Na enak način se bo občinski svet seznanil z izvolitvijo župana. Sprememba pri ureditvi volilnega spora, kjer o morebitnih ugovorih odloča občinska volilna komisija, občinskemu svetu odvzema tudi pristojnost potrjevanja mandatov. Občinski svet ne odloča več o morebitnih pritožbah na rezultate volitev, zato bo odločitev občinske volilne komisije o izidu volitev, če ne bo izpodbijana na upravnem sodišču, meritorna. V tem okviru ni več potrebe po dodatnem potrjevanju mandatov, saj so mandat v skladu z ugotovitvami volilnih organov že podelili volivci. Občinski svet se zato na konstitutivni seji zgolj seznanil, s tem kdo je bil izvoljen.

Veljavni zakon ne določa, kdaj se mora novoizvoljeni občinski svet sestati na konstitutivni seji. Ureditev tega vprašanja je bila prepuščena poslovníkom občinskih svetov, zato so se v praksi pojavljale številne težave in interpretacije o tem, kdaj sklicati sejo in kdaj jo opraviti. Novoizvoljeni člani občinskih svetov so bili tako od občine do občine v različnem položaju, v posamičnih primerih pa je prišlo celo do nepotrebnega odlašanja s sklicem in izvedbo konstitutivne seje. Zato je z novelo predlagana enotna ureditev, da se občinski svet konstituira na prvi seji po volitvah, ki se opravi najpozneje v 14 dneh po objavi akta o izidu volitev, če je iz tega akta razvidno, da je nesporna več kot polovica mandatov članov občinskega sveta. Prvo sejo občinskega sveta skliče prejšnji župan, prvo sejo občinskega sveta nove občine pa predsednik občinske volilne komisije.

Prejšnji župan (ali predsednik občinske volilne komisije v kolikor gre za novo občino) bo moral prvo konstitutivno sejo občinskega sveta sklicati takoj po objavi akta o izidu volitev (pod pogojem, da je v tem aktu ugotovljena izvolitev več kot polovice članov občinskega sveta in župana), saj jo bo v skladu s predlagano ureditvijo treba opraviti (torej ne le sklicati) v 14 dneh po objavi navedenega akta. Vložitev tožbe na upravno sodišče ne zadrži izvedbe konstitutivne seje občinskega sveta. Občine bodo morale po uveljavitvi tega zakona poslovniške določbe, ki urejajo sklic konstitutivne seje, uskladiti z zakonom v šestih mesecih po njegovi uveljavitvi. Obenem člen določa, da prvo sejo občinskega sveta vodi najstarejši član občinskega sveta.

Na podlagi opustitve potrjevanja mandatov, se v tretjem odstavku 15.c člena izrecno določa, kdaj izvoljen kandidat za člana občinskega sveta in izvoljen kandidat za župana pridobita mandat in kdaj ga začneta izvrševati. Kandidat za člana občinskega sveta bo pridobil mandat z dnem izvolitve, izvrševati pa ga bo začel, ko se bo občinski svet seznanil z njegovo izvolitvijo. Če v aktu o izidu volitev iz ZLV ne bo ugotovljena izvolitev posameznih občinskih svetnikov, bodo ti pridobili mandat z dnem izvolitve (tj. ko bo občinska volilna komisija sprejela akt o izidu volitev na podlagi četrtega odstavka 102.c člena ZLV ali po izvolitvi na ponovnih volitvah na podlagi šestega odstavka 98. člena ZLV), izvrševati pa ga bodo začeli, ko se bo občinski svet seznanil za aktom o izidu volitev, v katerem bo ugotovljena njihova izvolitev za člane občinskega sveta. Kandidat za župana bo pridobil mandat z dnem izvolitve,

izvrševati pa ga bo začel, ko se bo novo konstituirani občinski svet seznanil z aktom o izidu volitev, v katerem bo ugotovljena njegova izvolitev za župana. Izvrševanje mandata bo v obeh primerih vezano na seznanitev občinskega sveta z izvolitvijo člana občinskega sveta oziroma župana, zato župan ne bo mogel izvrševati svojega mandata do konstituiranja občinskega sveta.

Nov 15.č člen ZLS

Člen določa, da kadar iz akta o izidu volitev v občini ni mogoče ugotoviti izvolitve župana, opravlja funkcijo župana od konstitutivne seje občinskega sveta do seznanitve občinskega sveta z aktom o izvolitvi župana, s katerim je ugotovljena izvolitev župana, najstarejši član občinskega sveta. S tem je omogočeno nemoteno delo občinskega sveta v času, ko novi župan še ni izvoljen in se občinski svet ne more seznaniti z njegovo izvolitvijo.

V primeru, ko bi bil izvoljen župan, večina članov občinskega sveta pa ne, se občinski svet ne bo konstituiral in se posledično ne bo seznanil iz izvolitvijo župana, zato ne občinski svet ne župan, skladno s 15.c členom, ne bosta začela izvrševati svoje funkcije do izvolitve manjkajočih članov občinskega sveta. Izhajajoč iz drugega odstavka 3. člena Evropske listine lokalne samouprave (v nadaljnjem besedilu: MELLS), da pravico do lokalne samouprave izvršujejo sveti ali skupščine, ki jih sestavljajo člani, izvoljeni s svobodnim in tajnim glasovanjem na podlagi neposredne, enakopravne in splošne volilne pravice, in imajo lahko izvršilne organe, ki so jim odgovorni, zakonodajalec oba organa, občinski svet in župana, sicer šteje kot prirejena in medsebojno povezana, vendarle pa ima z vidika izvajanja lokalne samouprave predstavnikiški organ primarni položaj. Ta namreč sprejema vse najpomembnejše odločitve v občini, je regulatorni in kadrovski organ občine. Zato je za uresničevanje lokalne samouprave v občini nujen občinski svet. V nasprotnem bi imeli situacijo, ko bi bil izvoljen novi župan ter občinski svet iz starega sestava, ki mu še ni prenehal mandat. Izvoljeni župan bo v primeru, ko se občinski svet ne bo konstituiral, delil usodo ostalih izvoljenih članov občinskega sveta, ki prav tako ne bodo mogli začeti izvrševati svojega mandata. Predlagana zakonska rešitev v ničemer ne odstopa od trenutno veljavne zakonske ureditve, kot jo določa 15.b člen ZLS.

37.a člen ZLS

Sprememba 37.a člena ZLS upošteva novo ureditev volilnega spora, povezano s spremembo 15.c člena ZLS. Člani predstavniškega telesa pridobijo mandat z izvolitvijo. Do zdaj je veljala potrditev mandata, ki je avtoritativna ugotovitev, da je bil član občinskega sveta zakonito izvoljen. Tedaj je lahko začel opravljati svojo funkcijo. Potrditev mandatov je bila pogoj, da se občinski svet konstituirajo. Takšna rešitev je bila povzeta po vzoru potrditve mandatov poslancev državnega zbora, ki jo zapoveduje tretji odstavek 82. člena ustave. Vendar je že ustavna določba delno odstopila od pravila, da lahko o pravilnosti izvolitve odloča le državni zbor, ko je omogočila sodno varstvo. Dejstvo je namreč, da poslanci ne morejo opraviti vloge volilnega sodnika. Podobno je veljalo za mandate članov občinskega sveta. S podrobnejšo ureditvijo volilnega spora in določitvijo volilnega sodnika občinski svet ne odloča več o pravilnosti izvolitve članov občinskega sveta, zato institut potrjevanja mandatov razvedeni. V skladu z novo ureditvijo se bo tako občinski svet zgolj seznanil z izvolitvijo članov in župana, saj bo o zakonitosti izvolitve že presojal volilni organ.

Občinski svet se bo po novem konstituiral po odločitvi občinske volilne komisije (torej po objavi akta o izidu volitev, v katerem bo ugotovljena izvolitev več kot polovice članov občinskega sveta), konstituiranja organa ne bo zadržala morebitna delna razveljavitev glasovanja na volitvah s strani občinske volilne komisije, če bo kljub temu nesporna več kot polovica mandatov, prav tako pa konstituiranja organa ne bo zadržala morebitna tožba na upravno sodišče. Bo pa sodišče v skladu s 102.c členom zakona imelo možnost naknadne odprave akta občinske volilne komisije in s tem posredno (s tem, ko bo občinska volilna komisija na podlagi sodbe sprejela in objavila nov akt o izidu volitev) morebitnega prenehanja že ugotovljenega mandata. S to rešitvijo se bo občinski svet konstituiral v razumnem roku, saj bi se v primeru, da bi se konstituiranje občinskega sveta odlagalo do pravnomočnosti akta iz 90. člena ZLV (torej do pravnomočne odločitve sodišča) lahko mandat starega občinskega sveta nerazumno podaljša svetnikom, katerih mandat je nesporen, pa bi se neupravičeno posegalo v njihovo volilno pravico. Roki, ki jih sodišču za odločanje določa novela ZLV, bi tako v nasprotnem primeru lahko mandat aktualnemu

občinskemu svetu podaljšali za več kot tri mesece. S takšno rešitvijo se hkrati preprečuje špekulativno vlaganje tožb z namenom podaljševanja mandata organom občine. Zaradi možnosti naknadnega prenehanja mandata je posledice morebitnih nepravilnosti mogoče v celoti sanirati. Pri tem se posegi sodišča nanašajo samo na sporne mandate, ne pa na vse mandate, kar bi se zgodilo v primeru, da bi bila pogoj za sklic konstitutivne seje pravnomočnost akta o izidu volitev iz 90. člena ZLV.

V primeru vložitve morebitne tožbe na sodišče lahko pride do odprave akta o izidu volitev, po ponovnem glasovanju in sprejetju novega akta oziroma po sprejetju novega akta o izidu volitev pa lahko pride do drugačne razdelitve mandatov. V 37.a členu ZLS, ki ureja predčasno prenehanje mandata občinskim funkcionarjem, se zato dodaja nova sedma alineja, s katero je prenehanje mandata možno tudi kot posledica volilnega spora, in sicer se določa, da članu občinskega sveta, podžupanu kot članu občinskega sveta in županu preneha mandat, če občinska volilna komisija na podlagi odločbe upravnega sodišča sprejme nov akt o izidu volitev v skladu z 90. členom ZLV, iz katerega izhaja, da je bil namesto njega izvoljen drug kandidat. Predlagatelj se ni odločil za rešitev, v skladu s katero bi svetniku mandat prenehal že na podlagi sodbe upravnega sodišča, s katero bi sodišče v skladu s 102.c členom ZLV, akt o izidu volitev odpravilo in občinski volilni komisiji naložilo sprejetje novega akta o izidu volitev oziroma akt o izidu volitev odpravilo, v celoti ali deloma razveljavilo glasovanje na volitvah in odredilo ponovno glasovanje. Predlagatelj meni, da sodišče z razveljavitvijo glasovanja in odreditvijo ponovnega glasovanja oziroma z naložitvijo sprejetja novega akta pravzaprav ne odvzame mandata, ampak samo odredi ponovno glasovanje oziroma sprejetje novega akta. Ponovljeno glasovanje nadalje ne pomeni, da bo zadevna oseba tudi res izgubila mandat, zato se predlaga, da mandat ohrani do takrat, ko iz novega akta o izidu volitev izhaja, da ga je res izgubila.

41. člen ZLS

S prvim odstavkom se veljavna zakonska ureditev rednih lokalnih volitev ne spreminja, temveč se zgolj usklajuje z novo ureditvijo volilnega spora. Člen določa, da se občinski svet voli na štiri leta, saj se skladno z drugim odstavkom 24. člena ZLV redne volitve v občinske svete opravijo vsako četrto leto. Člen določa tudi, da mandatna doba članov občinskega sveta traja do prve seje novega občinskega sveta, s čimer je zagotovljeno kontinuirano delovanje občinskega sveta in nemoteno poslovanje občine. Na prvi seji občinskega sveta se bo namreč občinski svet konstituiral, če bo ugotovljena izvolitev več kot polovice članov občinskega sveta.

V drugem odstavku 41. člena ZLS je urejeno vprašanje trajanja mandata člana občinskega sveta, ki nastopi funkcijo kasneje, tj. po konstituiranju občinskega sveta. Zaradi nove ureditve volilnega spora se določa, da do prve seje novo izvoljenega občinskega sveta traja tudi mandatna doba članov občinskega sveta, katerih izvolitev bo ugotovljena, ko bo občinska volilna komisija na podlagi novega drugega odstavka 102.c člena ZLV skladno z odločbo sodišča sprejela nov akt o izidu volitev iz 90. člena ZLV.

42. člen ZLS

Člen določa, da se župan voli za štiri leta in da se mandatna doba prejšnjega župana konča s prvo sejo novega občinskega sveta. Z novo alinejo se dodaja tudi, da traja do prve seje novega občinskega sveta mandatna doba župana, ki je izvoljen na podlagi novega akta o izidu volitev iz 90. člena zakona, ki ureja lokalne volitve, ki ga sprejme občinska volilna komisija, skladno z odločbo sodišča. Omenjen primer je dodan zaradi nove pristojnosti občinske volilne komisije, kot je določena v drugem odstavku 102.c členu ZLV.

K 30. členu

Zaradi odprave potrjevanja mandatov s strani članov občinskega sveta in novega 15.c člena ZLS, ki določa roke za sklic konstitutivne seje občinskega sveta, morajo občine ustrezno spremeniti občinske akte, če urejajo roke za sklic konstitutivne seje občinskega sveta. Rok za uskladitev občinskih splošnih aktov je šest mesecev.

K 31. členu

Določba 101. člena, ki ureja elektronsko vlaganje pritožb, se bo ob tehnični izpolnitvi pogojev za vlaganje po elektronski poti, pričela uporabljati z odredbo, ki jo bo minister,

pristojen za pravosodje, objavil v Uradnem listu Republike Slovenije. Z njo bo določil datum, od katerega bo v skladu s spremenjenim in dopolnjenim zakonom mogoče tožbo ali drugo vlogo vložiti po elektronski poti.

K. 32. členu

V skladu z 32. členom predloga zakona, s katerim se zamika uporaba določb novele, je treba določiti uporabo veljavnih zakonov do začetka uporabe spremenjenih določb ZLV in ZLS.

K 33. členu

S končno določbo se določa splošni petnajstdnevni rok za uveljavitev predlaganih sprememb in dopolnitev in določa zamik uporabe zakona do prvih rednih lokalnih volitev novembra 2026. Hkrati se določa izjemo pri zamiku uporabe zakona tako, da je določeno, da se določbe spremenjenega drugega odstavka in novega tretjega odstavka 35. člena zakona ter dopoljenega prvega odstavka 37. člena zakona, ki ureja sestavo občinske volilne komisije in volilnih odborov, začnejo uporabljati z dnem uveljavitve zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

ZAKON O LOKALNIH VOLITVAH

3. člen

Stroške za izvedbo lokalnih volitev krijejo občine.

5. člen

Pravico voliti in biti voljen za člana občinskega sveta ima vsak državljan Republike Slovenije, ki je na dan glasovanja dopolnil 18 let starosti.

Pravico voliti in biti voljen za člana občinskega sveta ima pod pogoji iz prvega odstavka tega člena tudi državljan druge države članice Evropske unije, ki ima potrdilo o prijavi stalnega prebivanja in prijavljeno stalno prebivališče v Republiki Sloveniji oziroma potrdilo o prijavi prebivanja in prijavljeno začasno prebivališče v Republiki Sloveniji.

Pravico voliti člana občinskega sveta imajo pod pogoji iz prvega odstavka tega člena tudi tujci, ki imajo dovoljenje za stalno prebivanje in prijavljeno stalno prebivališče v Republiki Sloveniji.

Volilno pravico iz prvega in tretjega odstavka tega člena ima volivec v občini, v kateri ima prijavljeno stalno prebivališče.

Volilno pravico iz drugega odstavka tega člena ima volivec v občini, v kateri ima prijavljeno stalno prebivališče, če stalnega prebivališča nima prijavljenega v Republiki Sloveniji, pa v občini, v kateri ima zadnje prijavljeno začasno prebivališče.

Glede omejitve izvrševanja volilne pravice na lokalnih volitvah oseb, ki jim je odvzeta poslovna sposobnost ali podaljšana roditeljska pravica, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja volilno pravico za volitve v Državni zbor.

20. člen

Volilne enote se oblikujejo tako, da se en član občinskega sveta voli na približno enako število prebivalcev.

Če je območje občine razdeljeno na krajevne, vaške ali četrtne skupnosti, obsega volilna enota območje ene ali več takih skupnosti ali dela take skupnosti.

Če območje občine ni razdeljeno na skupnosti iz prejšnjega odstavka, obsega volilna enota območje enega ali več naselij ali dela naselja.

25. člen

Redne volitve v občinske svete se opravijo tretjo nedeljo v novembru.

Predčasne volitve v občinski svet se opravijo najpozneje dva meseca po razpustu občinskega sveta.

30. člen

Če preneha mandat članu občinskega sveta, ki je bil izvoljen na proporcionalnih volitvah, postane član občinskega sveta za preostanek mandatne dobe tisti kandidat, ki bi bil izvoljen, če ne bi bil izvoljen član občinskega sveta, ki mu je prenehal mandat, razen če je odstopil prej kot v šestih mesecih od potrditve mandata.

Če kandidat, ki bi po tem zakonu postal član občinskega sveta za preostanek mandatne dobe, v osmih dneh ne sporoči, da sprejema funkcijo člana občinskega sveta, se ta pravica prenese na naslednjega kandidata z iste liste kandidatov. Če takega kandidata ni, ga nadomesti kandidat z istoimenske liste v volilni enoti, v kateri je imela lista največji ostanek glasov v razmerju do količnika v volilni enoti. Če tudi noben kandidat s te liste kandidatov v osmih dneh ne sporoči, da sprejema funkcijo člana občinskega sveta, se opravijo nadomestne volitve.

Nadomestne volitve se opravijo tudi, če članu občinskega sveta, v primeru iz prvega odstavka tega člena, preneha mandat, ker je odstopil prej kot v šestih mesecih od potrditve mandata.

35. člen

Občinsko volilno komisijo sestavljajo predsednik in trije člani ter njihovi namestniki.

Predsednik volilne komisije in njegov namestnik se imenujeta izmed sodnikov ali izmed drugih diplomiranih pravnikov. Ostali člani volilne komisije in njihovi namestniki se imenujejo po predlogih političnih strank, drugih organizacij občanov v občini ter občanov.

37. člen

Volilni odbor sestavljajo predsednik in parno število članov ter njihovi namestniki.

Predsednik in člani volilnega odbora ter njihovi namestniki se imenujejo izmed občanov, ki imajo stalno prebivališče v občini.

Politične stranke, druge organizacije občanov v občini ter občani lahko najpozneje v desetih dneh po razpisu volitev dajo svoje predloge za imenovanja predsednika in članov volilnega odbora ter njihovih namestnikov občinski volilni komisiji.

Predsednik, član volilnega odbora in njun namestnik ne more biti zakonec, oče, mati, otrok, sestra ali brat, posvojitelj ali posvojenec kandidata v volilni enoti, v kateri je ta volilni odbor imenovan, niti ne more živeti s kandidatom v zunajzakonski skupnosti ali registrirani istospolni partnerski skupnosti.

Oseba, imenovana v volilni odbor, je dolžna obvestiti pristojno občinsko volilno komisijo v treh dneh po javni objavi kandidatur oziroma list kandidatov o svojem sorodstvenem ali drugem razmerju s kandidatom, določenim v prejšnjem odstavku.

Predlagatelj mora ob vložitvi predlogov iz tretjega odstavka tega člena za vsakega od kandidatov za predsednika in člana volilnega odbora oziroma njune namestnike priložiti njegovo pisno izjavo, da soglaša z imenovanjem v volilni odbor, in njegovo pisno izjavo, da bo najpozneje v treh dneh po javni objavi kandidatur oziroma list kandidatov obvestil pristojno volilno komisijo o sorodstvenem ali drugem razmerju s kandidatom, določenem v četrtem odstavku tega člena.

Predsedniku, članu volilnega odbora in njunemu namestniku, ki je s kandidatom v sorodstvenem ali drugem razmerju, določenem v četrtem odstavku tega člena, preneha funkcija v volilnem odboru, pristojna volilna komisija ga razreši in imenuje nadomestnega predsednika oziroma člana volilnega odbora ali njunega namestnika. Kandidat za nadomestnega predsednika volilnega odbora oziroma člana ali njunega namestnika mora priložiti pisno izjavo, da soglaša z imenovanjem v volilni odbor, in pisno izjavo o tem, da ni v sorodstvenem ali drugem razmerju, določenem v četrtem odstavku tega člena.

38. člen

Občinsko volilno komisijo v občini imenuje občinski svet, volilne odbore pa občinska volilna komisija.

Občinska volilna komisija se imenuje za štiri leta, volilni odbori pa za vsake volitve.

Če bi članom občinske volilne komisije prenehal mandat v času po razpisu volitev, se jim mandat podaljša do konca volitev.

39. člen

Občinska volilna komisija ima tajnika, ki ga imenuje na predlog občinske uprave.

40. člen

Državna volilna komisija:

1. skrbi za enotno uporabo določb zakona, ki ureja volitve v državni zbor, v delu, ki se uporabljajo tudi za lokalne volitve in se nanašajo na volilne postopke;
2. daje občinskim volilnim komisijam strokovna navodila v zvezi z izvajanjem določb zakona, ki ureja volitve v državni zbor, v delu, ki se uporabljajo tudi za lokalne volitve in se nanašajo na volilne postopke;
3. predpiše obrazce za izvrševanje tega zakona;
4. določa enotne standarde za volilni material in druge materialne pogoje za izvedbo volilnih opravil.

41. člen

Občinska volilna komisija:

1. skrbi za zakonitost volitev v občinski svet;
2. potrjuje posamične kandidature oziroma liste kandidatov in sestavlja sezname kandidatov oziroma list kandidatov;
3. določa volišča;
4. imenuje volilna odbore;
5. ugotavlja rezultate glasovanja in razglasi, kateri člani občinskega sveta so izvoljeni ter daje poročila o izidu volitev;
6. opravlja in vodi neposredno tehnično delo v zvezi z volitvami;
7. opravlja druge naloge, ki jih določa ta zakon.

45.a člen

Volilni organi za lokalne volitve so samostojni in neodvisni organi občin. Funkcija članov volilnih organov je častna.

Člani volilnih organov imajo zaradi dela v volilnih organih ob vsakih splošnih volitvah, ki obsegajo redne in predčasne volitve v občinski svet, nadomestne volitve v občinski svet, če v občini niso oblikovane volilne enote, in redne ter nadomestne volitve župana v prvem in drugem krogu, pravico do enkratnega nadomestila, in sicer:

- predsednik in tajnik občinske volilne komisije v znesku, ki je enak 50 % osnovne mesečne plače za poklicno opravljanje funkcije župana v občini;
- namestnik predsednika občinske volilne komisije in namestnik tajnika v znesku, ki je enak 80% nadomestila predsednika občinske volilne komisije;
- člani občinske volilne komisije in njihovi namestniki v znesku, ki je enak 20% nadomestila predsednika občinske volilne komisije.

Pravico do ustreznega nadomestila imajo tudi predsednik, namestnik predsednika, člani, tajnik in namestnik tajnika posebne volilne komisije iz tretjega odstavka 33. člena tega zakona v višini 50% nadomestila, določenega v prejšnjem odstavku.

Ob vsakih drugih volitvah, razen volitvah iz drugega odstavka tega člena, so člani volilnih organov, ki sodelujejo na volitvah, upravičeni do ustreznega nadomestila, ki ga glede na obseg volilnih opravil, ob upoštevanju določbe drugega odstavka tega člena, določi komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja občinskega sveta najpozneje deset dni po razpisu volitev. Merila za določitev višine nadomestila iz tega odstavka se določijo z aktom občinskega sveta.

Predsednik in člani volilnih odborov ter njihovi namestniki, ki vodijo glasovanje na volišču na dan glasovanja, določenega z aktom o razpisu volitev, imajo za svoje delo na volitvah pravico do nadomestila v višini, kot je določena za volilne odbore za volitve in referendumne na državni ravni.

Nadomestila, ki jih določa ta člen, se izplačajo na podlagi akta o imenovanju volilnega organa.

72. člen

Kandidatura oziroma lista kandidatov mora vsebovati oznako volilne enote, ime predlagatelja, ime liste kandidatov, osebne podatke kandidatov: ime, priimek, rojstni podatki, stopnja izobrazbe, naziv izobrazbe, strokovni ali znanstveni naslov in delo, ki ga opravlja, naslov stalnega prebivališča oziroma začasnega prebivališča, če je državljan druge države članice EU in nima prijavljenega stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji, ime in priimek ter naslov stalnega prebivališča predstavnika kandidature oziroma liste kandidatov, če je državljan druge države članice EU, ki nima prijavljenega stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji, pa naslov začasnega prebivališča. Kandidaturi oziroma listi kandidatov morajo biti priložena pisna soglasja kandidatov in s tem zakonom določeno najmanjše število podpisov volivcev na predpisanih obrazcih.

Kandidaturi oziroma listi kandidatov, ki jo vloži politična stranka, morajo biti priložena tudi pravila politične stranke o določanju kandidatov oziroma list kandidatov in zapisnik o določitvi kandidatov oziroma list kandidatov.

74. člen

Kandidate oziroma liste kandidatov se predložijo občinski volilni komisiji najpozneje trideset dni pred dnem glasovanja do 19. ure.

Glede postopka potrjevanja kandidatur oziroma list kandidatov, določanja seznamov potrjenih kandidatur oziroma list kandidatov in njihove objave se smiselno uporabljajo določbe zakona o volitvah v državni zbor.

90. člen

Občinska volilna komisija sestavi poročilo o izidu volitev v občini in ga pošlje županu najpozneje šesti dan po dnevu glasovanja. Občinska volilna komisija pošlje poročilo o izidu volitev v občini tudi Državni volilni komisiji ter predstavnikom kandidatur oziroma list kandidatov.

Izid volitev v občini objavi občinska volilna komisija v občinskem uradnem glasilu.

93. člen

Ponovne volitve se opravijo, če občinska volilna komisija zaradi nepravilnosti, ki so ali bi lahko bistveno vplivale na izid volitev, razveljavi glasovanje na volišču in odredi ponovne volitve.

94. člen

Ponovne volitve se opravijo tudi v primeru, če občinski svet ne potrdi mandata člana občinskega sveta oziroma če sodišče na podlagi pritožbe razveljavi potrditev mandata člana občinskega sveta in občinska volilna komisija ugotovi, da je zaradi tega potrebno opraviti ponovne volitve.

97. člen

Zoper odločbo občinske volilne komisije, s katero se zavrne kandidatura oziroma lista kandidatov ali ugovor iz 96. in 96.a člena tega zakona, lahko vsak kandidat ali predstavnik kandidature oziroma liste kandidatov vloži pritožbo na sodišče, pristojno za upravne spore v 48 urah po prejemu odločbe.

Sodišče mora odločiti o pritožbi najpozneje v 48 urah po prejemu pritožbe.

98. člen

Zaradi nepravilnosti pri delu volilnega odbora ima vsak kandidat, predstavnik kandidature oziroma liste kandidatov in vsak volivec pravico vložiti ugovor pri občinski volilni komisiji.

Ugovor se lahko vloži najpozneje naslednji dan po dnevu glasovanja. Občinska volilna komisija mora odločiti o ugovoru najpozneje četrty dan od dneva glasovanja.

99. člen

Če občinska volilna komisija ugotovi takšne nepravilnosti pri glasovanju na volišču oziroma pri delu volilnega odbora, ki so ali bi lahko bistveno vplivale na izid volitev, razveljavi glasovanje na volišču ter odredi ponovne volitve v obsegu, v katerem je bilo glasovanje razveljavljeno.

100. člen

Zoper odločitev občinske volilne komisije, ki lahko vpliva na potrditev mandatov, ima vsak kandidat in predstavnik kandidature oziroma liste kandidatov pravico vložiti pritožbo na občinski svet, razen v primeru nadomestnih volitev iz 30. člena tega zakona, kjer ima pravico do pritožbe samo predstavnik liste kandidatov. Pritožbo lahko vloži do začetka prve seje občinskega sveta. Pritožbo, ki se nanaša na nadomestne, naknadne ali ponovne volitve, pa lahko vloži najpozneje v 15 dneh od dneva teh volitev.

Občinski svet odloči o pritožbi ob potrditvi mandatov članov občinskega sveta.

101. člen

Če občinski svet pritožbi ne ugodi, pritožnik lahko v osmih dneh od dneva prejema obvestila, vloži pritožbo na sodišče, pristojno za upravne spore.

Sodišče odloči o pritožbi v 30 dneh od dneva vložitve pritožbe.

102. člen

V primerih iz prejšnjega člena in 97. člena tega zakona sodišče odloča v senatu treh sodnikov.

Sodišče odloča ob primerni uporabi določb zakona o upravnih sporih.

106. člen

Glede določanja kandidatov za župana veljajo smiselno določbe tega zakona o kandidiranju za večinske volitve v občinski svet. Kadar določa kandidata za župana skupina volivcev, je potrebno število podpisov najmanj 2% od števila volivcev v občini, ki so glasovali v prvem krogu na zadnjih rednih volitvah za župana, vendar ne manj kot 15 in ne več kot 2500.

109. člen

Za volitve članov svetov četrtnih skupnosti se smiselno uporabljajo določbe tega zakona, ki veljajo za volitve v občinski svet.

Za volitve članov svetov krajevnih skupnosti in članov svetov vaških skupnosti kot delov občine se smiselno uporabljajo določbe tega zakona, ki veljajo za večinske volitve v občinski svet.

Ne glede na 54. člen tega zakona kandidate za člane sveta krajevne, vaške oziroma četrtne skupnosti lahko določi s podpisovanjem skupina najmanj desetih volivcev. Podpisi se dajejo na seznamu, ki vsebuje osebne podatke podpisnikov: ime in priimek, rojstni datum in naslov stalnega prebivališča, če so podpisniki državljani druge države članice EU, pa naslov začasnega prebivališča, če nimajo prijavljenega stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji. Podatke v seznamu podpisnikov overi občinska volilna komisija.

Politična stranka določi kandidate za člane sveta krajevne, vaške oziroma četrtne skupnosti po postopku, določenem v 51. členu tega zakona. Pri določanju kandidatov morajo sodelovati člani stranke, ki imajo volilno pravico in stalno prebivališče v občini. Volilne enote določi organ lokalne skupnosti, ki je z zakonom pristojen za določitev števila članov organa ožjega dela skupnosti.

Volilne enote se določijo tako, da je zagotovljena zastopanost prebivalcev posameznih naselij oziroma delov krajevne, vaške ali četrtne skupnosti v svetu te skupnosti.

Volilno pravico imajo državljani Republike Slovenije s stalnim prebivališčem v krajevni, vaški oziroma četrtni skupnosti.

Volilno pravico imajo tudi državljani druge države članice EU, ki imajo potrdilo o prijavi stalnega prebivanja in prijavljeno stalno prebivališče v krajevni, vaški oziroma četrtni skupnosti, če nimajo prijavljenega stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji, pa potrdilo o prijavi prebivanja in prijavljeno začasno prebivališče v krajevni, vaški oziroma četrtni skupnosti.

Volilno pravico imajo tudi tujci, ki imajo dovoljenje za stalno prebivanje in prijavljeno stalno prebivališče v krajevni, vaški oziroma četrtni skupnosti.

110. člen

Redne volitve v svete krajevnih, vaških in četrtnih skupnosti se opravijo istočasno kot redne volitve v občinske svete.

Nadomestne volitve v svete krajevnih in vaških skupnosti se opravijo, ko preneha mandat najmanj tretjini članov sveta.

ZAKON O LOKALNI SAMOUPRAVI

15.b člen

Volitve v občinski svet in volitve župana nove občine se izvedejo ob prvih rednih lokalnih volitvah po njeni ustanovitvi.

Občinsko volilno komisijo nove občine imenuje občinski svet oziroma občinski sveti občin, na območju katerih je bila nova občina ustanovljena.

Občinsko volilno komisijo je treba imenovati najkasneje do objave razpisa rednih lokalnih volitev v občinske svete, sicer jo imenuje republiška volilna komisija.

Nova občina se konstituira in začne opravljati svoje naloge s prvim dnevom proračunskega leta, ki sledi letu, v katerem so bile opravljene volitve.

Občinski svet se konstituira na prvi seji po volitvah, na kateri je potrjenih več kot polovica mandatov članov sveta.

Prvo sejo občinskega sveta skliče prejšnji župan, prvo sejo občinskega sveta nove občine pa predsednik občinske volilne komisije. Prvo sejo vodi najstarejši član občinskega sveta oziroma član, ki ga na predlog najstarejšega člana določi občinski svet.

Občinski svet na prvi seji najprej imenuje komisijo za potrditev mandatov članov občinskega sveta in ugotovitev izvolitve župana.

Komisiji iz prejšnjega odstavka se predloži poročilo občinske volilne komisije o izidu volitev, potrdila o izvolitvi članov občinskega sveta in župana ter morebitne pritožbe kandidatov ali predstavnikov kandidatur oziroma list kandidatov.

Občinski svet odloči o potrditvi mandatov članov občinskega sveta na podlagi poročila komisije o pregledu potrdil o izvolitvi ter o vsebini in upravičenosti morebitnih pritožb.

Občinski svet skupaj odloči o potrditvi mandatov, ki niso sporni, o vsakem spornem mandatu pa odloči posebej.

Član občinskega sveta, katerega mandat je sporen, ne sme glasovati o potrditvi svojega mandata.

Šteje se, da je občinski svet z odločitvijo o spornem mandatu odločil o pritožbi kandidata ali predstavnika kandidature oziroma liste kandidatov.

Občinski svet odloči o morebitnih pritožbah kandidatov ali predstavnikov kandidatur za župana na podlagi poročila občinske volilne komisije o izidu glasovanja za župana.

Kadar občinski svet pritožbi iz prejšnjega odstavka ugodi, do dokončne odločitve o izvolitvi župana tekoče naloge iz pristojnosti župana opravlja najstarejši član občinskega sveta.

Če občinski svet pritožbi kandidata ali predstavnika kandidature za župana oziroma kandidata, predstavnika kandidature oziroma predstavnika liste kandidatov za člane občinskega sveta ne ugodi, lahko pritožnik vloži tožbo na upravno sodišče, ki o njej meritorno odloči v 30 dneh. O morebitni pritožbi odloči vrhovno sodišče v 30 dneh.

37.a člen

Članu občinskega sveta, županu in podžupanu kot članu občinskega sveta preneha mandat:

- če izgubi volilno pravico,
- če postane trajno nezmožen za opravljanje funkcije,
- če je s pravnomočno sodbo obsojen na nepogojno kazen zapora, daljšo od šest mesecev,
- če v treh mesecih po potrditvi mandata ne preneha opravljati dejavnosti, ki ni združljiva s funkcijo člana občinskega sveta, župana in podžupana, (delno razveljavljena)
- če nastopi funkcijo ali začne opravljati dejavnost, ki ni združljiva s funkcijo člana občinskega sveta, župana in podžupana,
- če nastopi funkcijo ali začne opravljati delo oziroma če v enem mesecu po potrditvi mandata ne preneha opravljati funkcije ali dela v občinski, oziroma državni upravi, ki na podlagi določb 37.b člena tega zakona ni združljiva, oziroma ni združljivo s funkcijo člana občinskega sveta, župana in podžupana.

Članu občinskega sveta, županu in podžupanu preneha mandat z dnem, ko občinski svet ugotovi, da so nastali razlogi za prenehanje mandata iz prejšnjega odstavka. Zoper ugotovitev občinskega sveta lahko član občinskega sveta, župan in podžupan, ki mu je prenehal mandat, v osmih dneh od prejema sklepa vloži tožbo na upravno sodišče, ki o njej odloči v 30 dneh. O morebitni pritožbi odloči vrhovno sodišče v 30 dneh.

Če član občinskega sveta odstopi, mu preneha mandat z dnem, ko je podal odstopno izjavo županu, županu pa, ko o svojem odstopu pisno obvesti občinski svet in občinsko volilno komisijo. Župan mora občinski svet in občinsko volilno komisijo obvestiti o odstopu člana občinskega sveta v roku osmih dni od prejema pisne odstopne izjave.

Če župan v roku iz prejšnjega odstavka ne obvesti občinskega sveta in občinske volilne komisije, lahko občinski funkcionar, ki mu je prenehal mandat, v osmih dneh od poteka roka iz prejšnjega odstavka vloži tožbo na upravno sodišče. Upravno sodišče o tožbi iz tega odstavka in tožbi iz drugega odstavka tega člena odloči meritorno v 30 dneh. O morebitni

pritožbi odloči vrhovno sodišče v 30 dneh. Enako sodno varstvo lahko uveljavlja tudi kandidat za člana občinskega sveta, ki bi bil izvoljen, če ne bi bil izvoljen član občinskega sveta, ki mu je mandat prenehal, predstavnik kandidature oziroma predstavnik liste kandidatov za člane občinskega sveta, s katere bi bil ta kandidat izvoljen.

Postopki za nadomestitev člana občinskega sveta ali izvolitev novega župana se lahko začno po preteku roka za vložitev tožbe, če tožba ni bila vložena, po preteku roka za vložitev pritožbe zoper odločitev upravnega sodišča, če pritožba ni bila vložena, oziroma po pravnomočni odločitvi sodišča.

Če je župan imenovan:

- na funkcijo v organu državne uprave, ki izvaja nadzorstvo nad zakonitostjo oziroma nad primernostjo in strokovnostjo dela občinskih organov in občinske uprave,
- za načelnika upravne enote, ali vodjo notranje organizacijske enote v upravni enoti, na katere območju je občina,
- na položaj ali drugo uradniško delovno mesto v državni upravi, na katerem se izvršujejo pooblastila v zvezi z nadzorstvom nad zakonitostjo oziroma nad primernostjo in strokovnostjo dela občinskih organov in občinske uprave, mu po zakonu preneha mandat župana z dnem imenovanja. O imenovanju mora župan takoj obvestiti občinski svet in občinsko volilno komisijo.

Če župan opravlja funkcijo ali delo iz prejšnjega odstavka, mu po zakonu preneha mandat župana, če ne odstopi s funkcije ali ne preneha z delovnim razmerjem. O svoji odločitvi, ali bo opravljal funkcijo župana, ali še naprej funkcijo ali delo iz prejšnjega odstavka, je župan dolžan pisno obvestiti občinski svet in občinsko volilno komisijo najkasneje v sedmih dneh po prejemu poročila o izidu volitev v občini.

41. člen

Člani občinskega sveta se volijo za štiri leta. Mandatna doba članov občinskega sveta se začne s potekom mandatne dobe prejšnjih članov sveta, traja pa do prve seje novo izvoljenega sveta.

Do prve seje novo izvoljenega občinskega sveta traja tudi:

- mandatna doba članov občinskega sveta, ki so izvoljeni na predčasnih volitvah po razpustitvi prejšnjega občinskega sveta, ali odstopu večine članov občinskega sveta,
- mandatna doba članov občinskega sveta, ki so izvoljeni na predčasnih volitvah, če je bila občina ustanovljena po opravljenih rednih volitvah,
- mandatna doba članov občinskega sveta, ki so izvoljeni na volitvah, ki so bile iz kakšnega drugega razloga na podlagi zakona opravljene po rednih volitvah v občinske svete.

42. člen

Župana volijo volivci, ki imajo v občini stalno prebivališče, na neposrednih tajnih volitvah.

Mandatna doba župana traja 4 leta. Za začetek in trajanje mandatne dobe župana se smiselno uporablja določba prvega odstavka 41. člena tega zakona.

Do prve seje novo izvoljenega občinskega sveta traja tudi:

- mandatna doba župana, ki je izvoljen na nadomestnih volitvah po prenehanju mandata prejšnjemu županu pred potekom mandatne dobe,
- mandatna doba župana, ki je izvoljen na predčasnih volitvah, če je bila občina ustanovljena po opravljenih rednih volitvah,
- mandatna doba župana, ki je izvoljen na volitvah, ki so bile iz kakšnega drugega razloga na podlagi zakona opravljene po rednih volitvah v občinske svete.

**V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA
SKRAJŠANEM POSTOPKU**

Ne.

VI. PRILOGE

Ne.